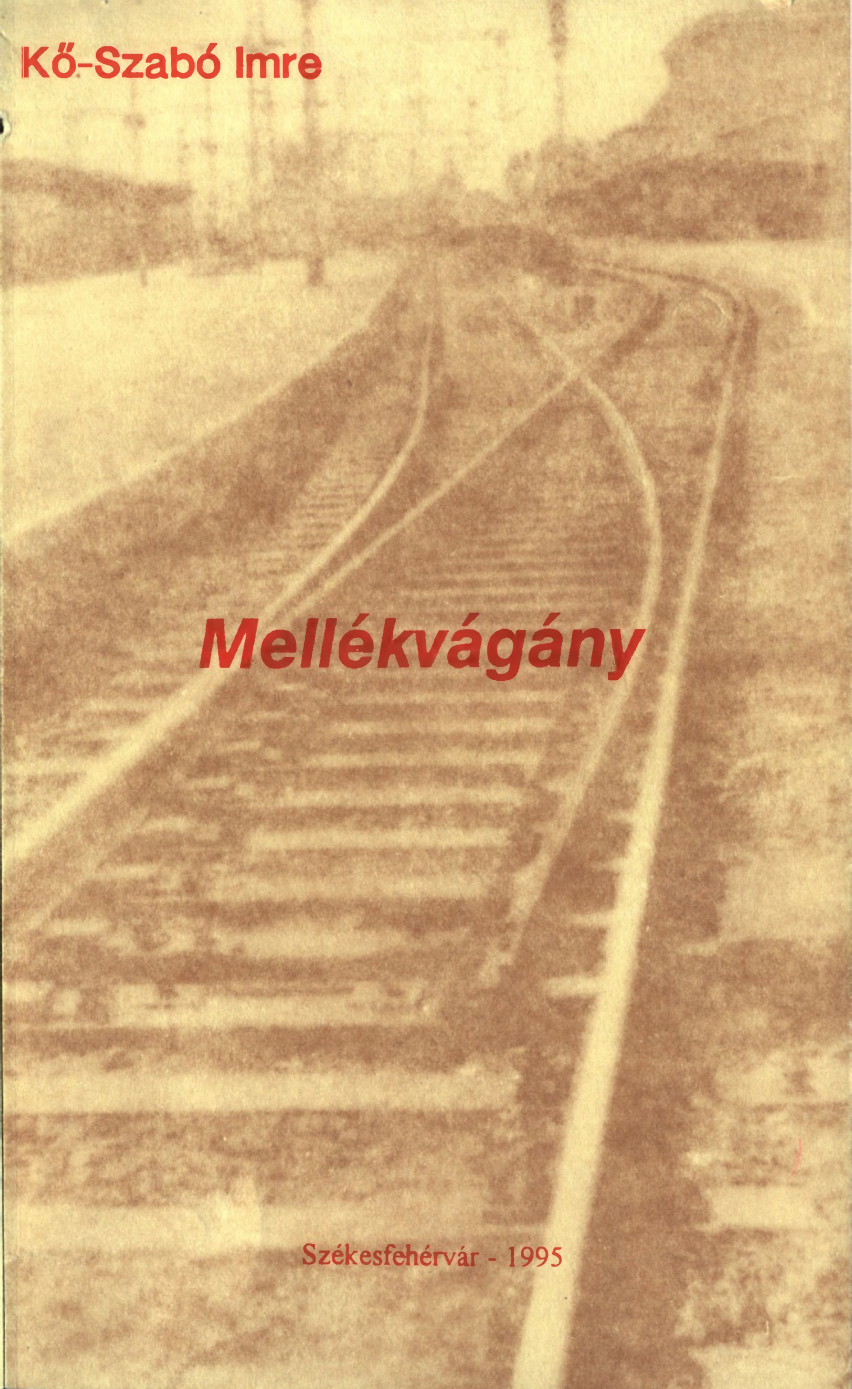

Kő-Szabó Imre

Mellékvágány

Székesfehérvár - 1995

Ez lenne a fülszöveg, de takarékosági okokból "fülszerűen" a belső borítóra került, így eléggé fületlenre sikerült.

Itt szokták a szerzők önmagukat "ecsetelve" leírni önvallomásukat (ars-poétika), ez vagyok én, ez akarok lenni. Lehet, hogy erre szükség van, talán akkor, amikor a szerzőnek végre, ötvennyolc évesen, napvilágot lát áhított első kötete, némi önmenedzseléssel.

Valamikor számomra az irodalom, több vargabetűvel (színész, filmrendező) áhitattal, sikeres, de végkicsengésében sikertelen összegző vizsgák után, egy áttereléssel kezdődött. Az első írásom megjelenési dátuma: 1969. Innentől kezdve szétszórta folyamatossággal, napilapokban, folyóiratokban láttak napvilágot (Palócföld, NÓGRÁD, Pest Megyei Hírlap, Békés Megyei Népújság, Fejér Megyei Hírlap, Fehérvári Hét, Fejér Megyei Kurír, Dunántúli Új Hírek, Boldog Élet, Romano Nyevice, Heti Magyarország, Külváros).

Vasutas családból származom, apám pályamesterként teljesített szolgálatot a végtelen sínek világában. Ez gyerekként azt adta számomra, hogy ma "hatmegyés"-nek vallhatom magam. Laktam közel húsz helyen ebben az országban (Békés megye: Orosháza - itt születtem, Magyarbánhegyes, Mezőkovácsháza; Bács-Kiskun megye: Bácsalmás, Baja - itt

Kő-Szabó Imre

Mellékvágány

Székesfehérvár - 1995

© *Kő-Szabó Imre – 1995*

Szerkesztette:

Köves István

Illusztráció: Jenei László munkája

Borító, szerző fotója: Bödő Viktória

Tipográfia és műszaki szerkesztes: Bessenyei János

Nyomdai munkálatokat végezte az EFE Földmérési és
Földrendezői Főiskolai Kar nyomdája – Székesfehérvár

Felelős vezető: Marton Tibor

ISBN 963 650 129 7 Törzsszám: 95 358

KŐ-SZABÓ IMRE / MELLÉKVÁGÁNY

UGRATÁS

*„Az emberek egymásért születtek.
Vagy tanítsd, vagy tűrd hát őket.”*

(Marcus Aurelius)

UGRATÁS

Ezen a hétfői reggelen ugyanúgy sütött a nap, mint bármelyik másikon. Kilenc óra volt. A szállítási csoportnál ilyenkor reggeliztek. A villástargoncák besorakoztak a javítóműhely elé. A táskák lekerültek a falba vert szegekről. Ott ettek bent a műhely ablakos részénél, sorban a hosszú, kecskelábú asztalnál. Először kezét mostak, vízért szaladtak. Lassan verődtek össze.

Elsőnek Funk Jóska és Szarvas Pista érkezett. Az öreg Kovalik, a csoportvezető meg is kérdezte:

— Üres a bendő gyercek?

— Én, legalább két napja nem ettem — mondta viccesen a kilencvenkilós Funk.

— Szegénykém, olyan szakadt vagy! — válaszolta az öreg és tettetett sajnálkozással csóválta a fejét.

A többiek nagy lármával nyitották ki az ajtót.

— Jó reggelt! — köszönt Balogh Laci elsőnek, egy alacsony, vidám arcú fiú.

— Hajrá Fradi! — kiáltott valaki. Ezt csak úgy Funknak szánták. Tudta róla mindenki, hogy nagy szurkoló, minden meccsen kint van a stadionban. Az élcélődést reggelente változatlanul bedobta valaki. Ezzel kezdődött a reggeli. Volt, amikor nem vette a lapot senki, olyankor másról beszéltek. Ma nem így történt.

— Nem kell viccelődni — válaszolta Funk. —

Szeretnéd úgy kergetni a bőrdarabot te is, mint ott páran! — tette még hozzá.

— Mondjál legalább egy jó játékost — biztatta Balogh Laci.

— Akár ötöt is — kakaskodott Funk.

— Csak nem az FTC-ből!

— Nem kell veszekedni gyerekek — csitította az öreg a hangoskodókat. Már négy éve, hogy itt dolgozott, ismerte a fiúkat, meg Funkot is. A sporton hamar összekaptak, veszekedtek, ordítoztak. Ilyenkor szídták egymást, „te marha”, „az anyádat!” — mondták.

A meló lelassult, nem ment a rakodás. Az öreggel balhéztak fent, ezt már előre tudta, mert hívták a „termelésre”.

Szerette volna megelőzni, féltette Funkot. A fiúval egy napon került a szállításhoz, azóta megismerte. Esetlen, kövér gyerek volt, de dolgozni, azt tudott.

A sport érdekelte, meg titokban a nők.

Innen, a műhely ajtajából, a női öltöző bejáratához lehetett látni. Reggelente korábban jött, kiült az ajtóba és nézte őket. Ha a többiek észrevették, egész nap ment az ugratás.

— Legelteted a szemed?

Zavart igent intett a fejével.

— Nézni szabad, megfogni tilos! — mondták neki.

— Pedig megtapogatnád, ugye?

Funknak lángvörössé vált az arca. Szégyelte magát. Mérges lett a tehetetlenségtől, szeretett volna valamelyiknek a pofájába vágni úgy ököllel, teljes erőből, hogy elmenjen a kedvük ettől az örökös hecceléstől.

A keddi reggelinél ez lett a téma.

— Nem volt dolga még nővel — mondta legyintve Kassai Feri, az egyik targoncavezető.

— Nem igaz! — csattant fel Funk erélyes hangon.

— Tudom, tudom, egyszer elkísérted azt a kicsi pirosképűt.

— Az hozzá való volt. Úgy néztek ki együtt, mint két kismackó — mondta Balogh és körbe járatta apró szemét.

— Nagy szerelem volt — mondta valaki.

Funk kezében a kés egy pillanatra megállt. Az en-nivalót a nyelvével tologatta a szájában, nyelni nem tudott. A robbanás előtti pillanatot csak az öreg Kovalik vette észre. — Le kell vezetni, de gyorsan! — jutott eszébe hirtelen. Funk kezébe nyomta a vízspalackot.

— Hozzál nekem egy kis szódát — küldte a fiút.

Funk lassan indult. Járása tényleg mosolyra húzta az ember száját. Az öreg mérges tekintettel korhol-ta a többieket.

Ő már régebben tudott a lányról. Szemre egymás-hoz valók voltak. Funk járt vele egy darabig, de a lány valamiért megharagudott. Többet nem beszélt vele.

Azóta az a hír járta a gyárban, hogy Funk egy nagy mamlasz, meg, hogy kevesebb van neki egy kerékkel. Ezt inkább úgy szóbeszédben a srácok mondták, egymáz között.

Funk nem szerette, ha ugratták, de néha azért el-hitte, amit a többiek mondtak neki. Tóth Tomi szá-vában sohasem kételkedett. Tudta, hogy az öreg Kovalikkal mindig a pártjára állnak. Ők sok durva csipkelődéstől megvédték már.

Aztán eltelt három hét és nem történt semmi. Dolgoztak, valami exporttervet kellett teljesíteni, prémiumot ígértek. A napok egymást követték, nem mókáztak. Kevés beszéddel reggeliztek és to-vább dolgoztak. Kettőkor megfürödtek és haza-mentek.

Majd eljött a csütörtöki nap. Olyan volt ez a nap,

mint a többi csütörtök, de azért mégis más, mert a csipkelődést újból előről kezdték. Megint Funk került a porondra.

— Láttam, hogy figyeled reggel azt a barna kislányt — mondta a kis Balogh.

Funk nem szólt, csak evett.

— Én beszéltem vele rólad — mondta Tóth Tomi — úgy láttam, szeretne veled megismerkedni.

A fiú erre felfigyelt.

— Majd beszélek vele — mondta, aztán már bánta, hogy éppen a fiúk előtt szólt erről.

A többiek összenéztek.

— Lehet, hogy még ma —, tette hozzá.

Mindenki várakozó pillantással nézett Funkra. A szünet túlságosan hosszúra nyúlt.

— Rendben van? — kérdezte Tóth Tomi halkán.

Funk intett a fejével, hogy igen, de arca elpirult. Valami különös érzés futott végig rajta. Nem beszéltek többet. Befejezték az evést, mindenki ment a dolgára. Közben titkon kíváncsian várták a fejleményeket.

Tóth Tomi úgy tizenegy után jött a szerelde felől. Most beszélt a lánnyal. A kis Balogh elé vágott a targoncával.

— Mit mondott? — kérdezte.

— Semmit, nem megy el — mondta Tóth Tomi lehangoltan és elhúzta a száját.

— Majd én szólók Funknak, úgy is ott van hátul a raktárban.

— Jó — bólintott beleegyezőleg és tovább ment.

A kis Balogh elindította a targoncát és arra gondolt, hogy mit szólnának a többiek, ha megviccelné ezt a Funkot. Egy olyan igazi balhét találna ki. Valami jót!

Megállította a kocsit és beszaladt a szereldébe.

Fél óra múlva jött vissza, arcán elégedett mosollyal. Aztán a raktárba hajtott.

— Kis mackó! Funk! Funk! — kiabálta a ládák közötti sorokban.

— Ég a ház? — kérdezte Funk és kilépett a ládák mögül. Szarvas Pistával rakodtak.

— Tomi üzeni, beszélt a lánnyal. Minden rendben. Este kilenckor legyél lent a kisligetnél — mondta a targonca lépcsőjéről, és ahogy befejezte, tovább hajtott.

Funk állt, és szótlánul bámult a kis Balogh után. Egyelőre nem tudta felfogni, mit mondott, de aztán lassan magához tért. A **hirtelen** rátörő izgalomtól vizes lett a tenyere, most igazán bizonytalanná vált és ott volt a nagy kérdés előtte: mit tegyen?

Másnap reggel a szokotnál valamivel korábban jött. Suttogva beszélgettek, közben nagyokat nevettek a többiek.

— Először nem mert odamenni — mondta halkan Kassai.

Funk tovább állt és cigarettázott.

— Vagy tízszer elment mellette... — csak a kezét fogta meg... nézegette... — A sötétben nem sokat látott belőle!...

— Legközelebb kipótolja — mondták egymásnak felelgetve.

Tóth Tomit bántotta, hogy nem ő szólt tegnap Funknak. A kis Baloghot félre is hívta:

— Ki találta ki ezt az egészet?

— Miféle viccet? — kérdezte zavartan.

— Funk tud róla?

— Nem hiszem. Minden rendben volt. Bözsi ment el a lány helyett. Képzeld, azt mondta a lány ... — kezdte Balogh az esti történetet.

— Nem érdekel! Szégyelheted magad, mindig csak a hülyeségen jár az eszed. Semmit sem tudsz komolyan venni — intette le mérgesen Tóth Tomi.

A kis Balogh szótlánul állt, lehorgasztott fejjel.

Nem beszéltek többet erről ők egymás között, meg a többiek előtt sem.

Aznap reggelinél Funk hiányzott. Szarvas Pista vette észre.

— Funk hol van?

— Nincs itt? — kérdezték egyszerre többen, csodálkozva.

A társaságon érződött a döbbenet, mindenki a kis Baloghra nézett kérdőn. Ő találta ki ezt az egész históriát, ő vette rá a Bözsit, hogy menjen el a fiúval. Bözsiről tudta mindenki, azzal megy el, aki hívja.

Funkot ismerték, vad erejét többször megcsodálták. Eszükbe jutott Tóth Tomi tiltakozása.

Balogh Laci szeretne volna megmagyarázni a helyzetet.

— Én nem tudom hol van ... én semmiről sem tudok... nem láttam — mondta izgatottan és riadtan nézett a többiekre. A szemekből kiolvasta, nem hisznek neki.

— Higgyétek el, tényleg nem tudom hol van — és idegesen pakolni kezdett a táskájába.

A többiek is befejezték a reggelit és indultak a targoncákhoz.

Szarvas Pistát a kis Baloghhgal a nagyraktárba küldte az öreg Kovalik.

Amint beértek, észrevették a ládák tetején Funkot és Tóth Tomit. Beszélgettek. Funk arcizmai idegesen rángatóztak. Balogh és Funk szeme összevillant, de nem szóltak.

Lassan kezdték el a rakodást. A targoncára egyszerre hat láda fért fel. Az egyes fordulónál szótlanul rakodtak. A nehéz fatálcományokat sokszor négyen is alig bírták. Funk időnként nagyokat nyelt, lendületesen emelt.

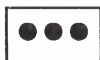
Talán a kilencedik fordulónál, fél egy felé, úgy jött ki a lépés, hogy Funk volt fent a kocsin. A kis

Balogh alulról nyomta a ládát fel. Nagyon erőlködött. Izmai megfeszültek. Látszott rajta, hogy sokáig nem bírja, az ereje fogytán volt már. Ekkor találkozott szemük újból. Funk gyűlölettel nézett a fiúra. Balogh látta a bosszú fényét megcsillanni, aztán hatalmas nyomást érzett a testén, a láda recsegve esett a földre. Elsötétült minden.

Tíz perc telt el, mire a mentő megérkezett. Az emberek kíváncsian fogták körül a fehér autót.

Funk hátrább állt, vele most nem törődött senki. Az autó szirénájától nem hallhatták a motyogását:

— Most már te is elmehetsz a Bözsivel...

REVANS

A tél nagyon hosszan tartotta magát, de aztán a tavasz valósággal rászakadt F. községre. A levegőben vibrált az első májusi nap melege.

Délelőtt tíz óra volt.

Rózsa Endre a bányászklub előtt várta Varga Rafit. Jó barátok voltak, egy csapatban dolgoztak az északi fejtésen. Varga jó vājár volt, dolgos, erős gyerek, huszonöt éves, Rózsa valamivel öregebb, és vékonyabb fiú. Vasárnap délelőttönként, meg ilyen ünnepnapokon a klubban kártyáztak, meg rexeztek.

— Gyerünk öregem! — kiáltott át a tulsó oldalra Rózsa. — Elfogják a piros ultit!

— Addigra mi is ott leszünk — válaszolta Varga és nagyot szívott az orrán.

— Szervusz!

— Szia!

Kezetfogtak.

— Jó szerencsét! — tette hozzá Rózsa Endre. Ezt már csak úgy megszokásból. Apja is így köszönt el mindennap, hosszú éveken keresztül, míg egy csütörtöki napon egy omlás maga alá nem temette. Az öreg Varga Rafi húzta ki a meddő alól, de már akkor halott volt.

Közban ő maga is megsérült. Így került a bajban egymáshoz közel a két család. Ettől kezdve a két fiú mindig együtt játszott. Együtt jártak iskolába, és együtt kerültek a bányába is. Pedig akkor — a sze-

rencsétlenség után — megfogadták, nem lesznek bányászok.

Ma már nem cserélnék el ezt a szakmát. A bánya levegője nélkül az ennivaló sem esne jól.

— Úgy látom, most jó játék ígérkezik! — mondta Rózsa Endre.

— Miért?

— Leszünk többen is, a srácok azt mondták, itt lesznek. Komádi Ferit meg Szanyi Sándort már látam lejönni.

— Akkor megkopasztjuk őket! — válaszolta Varga Rafi, és összedörzsölte a tenyerét.

Beléptek a klubba.

A klubhelyiség nem az urcáról nyílt, az udvarról lehetett bemenni. A két nagyobb helyiséget használták állandóan. Az egyik társalgó, nagy fotelokkal és kis kerek asztalokkal, a másik söntés, bádogpulttal és egy rehasztallal. A bádogpult mögött az örökmozgó köpcös Pali bácsi. Ősz hajával és mosolyával őt mindig ilyennek ismerték, meg nagy Fradi drukkernak. Varga Rafi szerint huszonöt évvel ezelőtt is ilyen volt, igaz, hogy ő akkor született, és nem emlékszik rá, de biztos ilyen lehetett.

— Harcos üdvözet! — mondta Varga Rafi, és belépett a társalgóba. Négyen keverték a lapokat és öten kibiceltek.

— Szevasztok!

— Jó szerencsét!

— Végre, hogy itt vagytok! — mondta egy fiú a kártyázók közül. — Készítettem a zsebemet — és megmutatta, hogy mennyi fér bele.

— Gondolom, azért pénzt is hoztál? — kérdezte Rózsa Endre, — mert ha nincs, még kérhetsz a Pali bácsitól.

— Csak lassan, lépdelve! — csitította a szőke fiú.

— Ki játszik?

Újabb négyest alakítottak. A négyesben Varga

Rafi szembe ült Rózsa Endrével. A szemük találkozott. Ők már egymást egy-egy arcrándulásból is megértették.

A többiek körülállták őket. Az első osztások csak közepesek voltak. A lapokat suhogva keverték, keveset beszéltek, a játék kezdett kibontakozni.

— Szép lap, szép lap... — mondogatta Szanyi.

— Negyven száz!

— Ulti!

— Betli!

— Durkmars! — licitálták egymást.

Az izgalom fokozódott. A kártya lapjai szótlan csendben pattogtak az asztal lapján. A szemek furcsa, gyors játéka zajlott le. A kézben tartott kártyalapok, a gondolkodásban süllyedt arcok és az asztalra hulló lapok között cikázott.

— Megvan! — mondta csendesen Varga Rafi.

— Igen, nyertél — erősítette meg Szanyi Sándor, és kezdte számolni az aprópénzt, de nem volt elég. A zsebéből tízest vett elő, azzal fizetett.

— Szerencsés fickó!

— A kártyában! — mondta valaki.

— És a nők?

— Ott nem, azoktól fél — felelte Komádi Feri.

Sört hozattak, szótlanul ittak, nagy kortyokkal.

A játék tovább folyt, egyre merészebbül. A szerencse felváltva pártolt Vargához és Rózsához.

— Nyertek! — állapította meg újból Komádi.

— Most! — A következő már a miénk! — mondta Szanyi és elszántan keverte a lapokat.

— Sok szemet kell kilöknöd addig.

— Neked meg öt lapot.

— Tessék! Egy... kettő... három... megvan az ulti, négy... öt!

Fanyar arccal állt fel Komádi Feri.

— Feladom, nincs több pénzem.

— Gyertek, igyunk.

A söntéshez mentek.

— Négy csiszolóvásznat! — mondta Varga Rafi Pali bácsinak, aki ezen nem csodálkozott.

Levett négy kis üveget a polcra és a fiúk elé tette. Mindegyiken sárga címke, rajta: Dianna.

Ezt itták általában műszak előtt. Szeszt ilyenkor nem volt szabad mérni, de a sósorszeszt nem tiltott a senki és semmi. Az ember, ha ihatta, olyan volt, mintha csiszolták volna a torkát. A kámforos íz lehűtötte őket, és ez már hiányzott nekik.

— Megyek ebédelni, anyám vár — mondta Varga Rafi.

— A kisfiúnak otthon kell lenni?

— Bizony, kész a tejbe-papi!

— Pofa be! — mordult rájuk.

— Délután azért kéredzkedj el, legyél jó kisfiú.

— Menj a fenébe a hülyeségeiddel.

— Délután legyen nagy szád! — mondta Rózsa Endre. — Majd a birkozóval állj ki a bemutató után. Ott mutasd meg, mit tudsz!

— Azt hiszed, nem merek? — kérdezte Komádi Feri.

— Pedig tétje is van!

— Micsoda?

— Egy pezsgő, meg egy torta.

— Duplázod, ha nyerek? — kérdezte Komádi és nyújtotta kezét.

— Rendben van! — kezét ráztak, Rózsa pedig kettévágta.

— Akkor gyérünk ebédelni!

— Gyérünk!

— Háromkor a focipályán.

— Ott leszünk.

Délután három óra volt.

A bánya kisvasútjának rozsdás síneivel elkerített focipályán szólt a zene. A faluban mindenütt lehe-

tett hallani, és ez mindenkit idecsalt. Meg vonzotta az embereket a kíváncsiság is, mert a „Tatabányai Bányász Sport Club” birkózói jöttek el erre a délutánra. Egy kis bemutatót akarnak tartani, olyan kedvcsinálót, a fiataloknak.

A bánya vezetősége elhatározta, újból fellendíti a sportéletet és a fiatalokat is bevonják.

Ebben a faluban már régóta nem működik sportkör. Egszer volt, a megyei első osztályban játszottak, de az is feloszlott. A vezetők összevesztek, mert azt mondták egymásról, hogy elkezelik a kör pénzét. Lett is belőle nagy veszekedés meg harag, a Tóth Jani bácsi azért lépett ki a bányából, és most az erdőre jár fát vágni.

Azóta nincs semmi.

Néha van egy-egy focimeccs, de azt is a kocsmáros Talpi szervezi, olyan kövérek-soványok meg nők-nőtlenek között. Ez is csak egy évben egyszer, bányásznapon, hogy sörözhessenek.

A pályán, meg a korlátok mögött már sokan váraakoztak. A birkózó-szőnyeget az egyik kapu előtti részen állították fel, itt tisztább volt a fű.

A birkózók ott álltak sorban. Mellettük a vezetők, távolban egy régi, sárgára festett Ikarus-busz. Ezzel jöttek Tatabányáról, meg ott is öltöztek-vetkőztek a birkózók. Ünnepeyes pillanat volt ez. A bánya igazgatója a mikrofon előtt állt. A zene elhallkult, majd megszűnt. Lassan elcsendesedett a tömeg, igaz, közben mindenki pissegett, hogy csend legyen. Az igazgató mellett ott állt a helybeli iskola pár pedagógusa, meg az úttörőcsapat egyik őre.

— Kedves elvtársak! — kezdte a beszédet a bánya igazgatója. — Szeretettel köszöntöm a megjelent kedves... — szavát a közeli épületek élesen visszaverték.

Nem beszélt sokáig, kérte, hogy fogadják szere-

tettel a bányász birkózókat, és végül mindenkinek jó szórakozást kívánt.

Újból megszólalt a zene, az úttörők a sportolókhoz szaladtak, virágcsokorral a kezükben. A hangszórók indulót sugároztak. A hangulat és a vidámság átáradt mindenkire.

— Megkezdjük bemutatónkat — közölte a hangosbemondó.

— Első súlycsoportban két ifjúsági bajnok mérkőzik.

Két húsz év körüli fiú jelent meg a szőnyegen. Kezet fogtak. Szembe helyezkedtek egymással, a bíró intett, és elkezdődött az első játék.

A két versenyző először csak méregette egymást. A fogások egyik versenyzőnek sem sikerültek. A másik mindig megtalálta az ellenszerét. A közönség először szótlanul, majd egyre hangosabban bízta őket. A biztatás akkor fokozódott, mikor a fekete hajú ügyesen a szőnyegre kényszerítette ellenfelét, de vállra nem tudta fektetni. Gyötörték, szorongatták egymást.

A közönség hangja egyre jobban megjött.

Varga Rafi és Rózsa Endre is bízta a versenyzőket.

— Mindent bele!

— Ne hagyd magad!

— Adj neki!

Szanyi és Komádi is feltűnt a tömegből, közelebb húzódtak a szőnyeghez, hogy jobban lássanak.

A mérkőzés döntetlenre végződött, mind a két fiú jól tartotta magát.

A második mérkőzés még érdekesebb volt. Itt egy vékony, cingár fiú került össze egy kéktrikós pufókabb fiúval. A cingár ügyesebb és gyorsabb volt, a pufi lassú. Mindig, mire megmozdította a kezét, a cingár már a szőnyegre vágta, de a súlyával ott már nem bírta.

guri

A közönség hangja felerősödött, élvezték a kiabálást is. Fél óra múlva olyan hangzavar keletkezett, mint egy nagy nemzetközi találkozón.

A harmadik mérkőzésen óriásiak voltak a gáncsolások, meg az esések. Nagy puffanásokkal estek a szőnyegre.

— Nincs kedved hozzá? — kérdezte Rózsa Endrétől Szanyi.

— Nem, nem akarok palacsinta lenni.

— Itt megmutathatod, mit tudsz.

— Nem kérek belőle — hárította el.

A bemutató végén a nehézsúlyúak csak gyúrták egymást. Nem bírtak a másik erejével, súlyával.

Vége volt a bemutatónak és a hangosbemondó közölte:

— Bemutatónk ezzel véget ért, de a birkózósport ízét bárki kipróbálhatja. Ezért most kérnénk egy vállalkozó fiatalembert, aki megmérkőzik Kemény Zsigmond nevű sportolónkkal.

Hirtelen izgalom támadt a közönség soraiban. Mindenki a szomszédját nézte, önmagának önként feltette a kérdést — na, ki lesz az?

— Nem mer kiállni senki? — kérdezte kiabálva egy érdes férfihang, a közönség soraiból.

Szanyi átszólt:

— Na, öregem, most mutasd meg!

Többen is közbeszóltak:

— Úgy van, mutasd meg!

— Ne legyél már olyan gyáva.

— Nem mer kiállni!

Mindenki Varga Rafi felé fordult.

Rózsa Endre is bízta.

— Próbáld meg. Mutasd meg ezeknek a szarosoknak, hogy kell ezt csinálni.

Varga Rafi arcán látszott, hogy ingadozik, menne is, meg nem is.

— Kérjük a jelentkezőt! — szólalt meg a hangos-

bemondó. — A nyertes egy üveg pezsgőt, és egy hatalmas tortát kap.

— Látom, te abból a pezsgőből nem iszol — mondta Komádi Feri. — Az első jelentkező már megvan.

Valóban ott állt egy fiú a birkózóval szemben. Nem ismerték, másik faluból való volt.

A küzdelem csak másodpercekig tartott. A birkózó ügyes fogással a szőnyegre tette, és kétvállra fektette.

— Mások viszik el a győzelmet.

— A mi falunkból nem mer kiállni senki?

— Jelentkezem! — mondta Rafi, és elszántan indult a szőnyegen álló birkózó felé.

— Éljen Varga Rafi! — kiáltotta valaki.

— Éljen! Éljen! — követték többen is.

— Ne hagyd magad!

— Vágd bele a szőnyegbe! — bíztatták a bányászok.

Varga Rafi, majd egy fejjel magasabb volt, vállai szélesebbek. Amint levetette az ingét, előtűntek izmos karjai.

— Vesd le a nadrágot is! — kiálltotta valaki a tömegből.

Rafi egy kicsit zavarba jött, de odament a bíró és mondta, hogy így nem lehet mérkőzni. Menjen a buszhoz, adnak szerelést. Egy darabig gondolkodott, majd szétgombolta nadrágját és levetette. Ott állt, nagy fekete glott gatyájában a piros trikós birkózó mellett.

Hiretelen derűtség támadt, bánta is elszántságát, de már nem volt visszalépésre lehetőség. — Meg kell tennem, ha belepusztulok is — mondta önmagának. Feljebb húzta a fekete gatyát derekán, és a szőnyeg közepére állt, ezzel is kifejezve elszántságát.

— Ne hagyd magad! — kiáltották.

A piros trikós birkózó szemben állt vele. Kezet fogtak, mint az igazi mérkőzésen. A bíró jelt adott.

Varga Rafi közelebb lépett, a derekát akarta elkapni, de a fiú ügyesen kisiklott. A szemét figyelte, abból akarta kiolvasni várható mozdulatait. Szorításai kemények voltak, érezte ezt a fiú is. Szerette volna Rafi karját megfogni, és egy válldobással, vagy egy csípődobással a szőnyegre tenni.

A birkózónak nem sikerült, Rafi állta a harcot.

— Győzelem, Rafi!

— Iszunk!

— Gyötörd, ne hagyd magad!

Az edző is felfigyelt Rafi erejére és küzdelmére. Mondta is az igazgatónak:

— Nyers erő, jó birkózó lesz belőle. Van kötése a srácnak.

Hirtelen a küzdelem megváltozott. A piros trikós fiú belépett és sikerült a csípődobása. Rafi elterült a szőnyegen. Estében bő fekete gatyája, mint egy gászzászló lobogott utána. Hirtelen felugrott, ütni akarta a fiút, de a bíró lefogta a karját.

A győztest kihirdették.

Varga Rafinak hirtelen, nyoma veszett.

Este hat óra.

A hangulat már alább hagyott. A birkózók a bányamosdójában fürödtek. A bányász klubban vacsorát rendeztek a tiszteletükre. A terített asztaloknál gyülekeztek a vendégek. A helyi Zöldmező Tsz.-től vett birka rotyogott a klub udvarán felállított bográcsokban. A paprikás illata a túloldali kocsmában is érezhető volt, ahol vendégek csak lézengtek.

Talpi — a kocsmáros — most nem törődött ezzel, úgy is tudta, hogy a vacsora után, aki inni akar, an-

nak ide vezet az utja. Nem mintha a klubban nem lehetne inni, de a kocsmának van az igazi ivó sármaja. Itt még az az ember is szájához emeli a poharát, aki nem szokott inni.

A kocsmajátaja néha nyílt ki, egy-egy újabb vendéget beengedve. A klubból először a beszélgetés, majd a kanalak csörgése, a tányérok koccanása hallatszott át.

Később, ahogy telt az idő, egyesek énekelni kezdtek. Majd egyre többen kapcsolódtak bele. Ahogy gyűrűzött az éneklés, úgy nyílt egyre többször a kocsmajátaja. Nyílt azért is, mert a klubban bort mértek csak, itt pedig sört. A bányászember pedig szereti mind a kettőt, de ha választhat, akkor sört iszik inkább.

Beszélgető csoportok alakultak ki. Sokan cigarettáztak, a füst mint egy nagy felhő, rátelepedett a helyiségre. Volt egy kis ventilátor, de ennek munkája inkább erőlködésnek tűnt.

— Szegény Rafit kiosztották — mondta egy fiatal fiú.

— Úgy kellett neki!

— Mit virtuskodik?

— Nem ismeri a fogásokat — mondta valaki, védelmében.

— Röhej volt fekete gatyájában.

Ezen nevettek, majd ittak a sörből.

Az ajtóban megjelent a piros trikós birkózó fiú, több másik fiú kíséretében. Szürke öltönyt viselt fehér inggel és nyakkendővel. A társaságnak jó hangulata volt, látszott rajtuk, hogy már ittak egy pár pohárral. Sört kértek, és letelepedtek egy szabad asztalhoz.

— Varga Rafi elbujdosott — mondta az előbbi fiú.

— Rózsa barátját sem lehet látni.

— Most jól megjárta.

— Képzeld holnap a siktán.

— Képes otthon maradni, vagy elmegy betegálmányba.

— Ide fog jönni! — mondta, aki az előbb is a védelmére állt.

— Ide?

— Úgy, ahogy mondom.

— Van rá egy köröm.

— Rendben.

Olyan volt ez, mint egy izgalmas játék. Tudták, hogy ennek így kell lenni, nem is lehet másképpen. Rafi sérelmet szenvedett, meg kell védenie magát. Talán nem is önmaga, inkább a többiek előtt.

Nem is kellett sokáig várni erre az időre.

Nyílt a kocsmá ajtaja, és megjelent Rózsa Endre, majd mögötte Varga Rafi.

Hirtelen összevillantak a szemek. Meleg lett, mintha parazsat szórtak volna szét.

A két fiú a pulthoz ment. Sört rendeltek. Tíz korsóval, kettőt a kezükbe vettek, a többit a piros trikós fiú asztalához vitték. Lassan odamentek.

— Ugye, iszol velünk, bajnok? — kérdezte Rafi, és széket húzott maga alá. Koccintottak és ittak.

— Fenékgig, pajtás! — parancsolt rá a fiúra.

— Tálpi, még sört! Rafi módra.

A kocsmáros ügyesen töltögette a korsókat, közben rumot is töltött bele, ahogy a vendég kérte.

Mindenki rájuk figyelt.

— Rafi, ne csinálj balhét — ment oda egy barnahajú bányász.

— Balhét? Inni csak szabad a bajnokkal? — kérdezte. — Nincs igazam? — tette fel a kérdést a kocsmában levőkhöz.

— Inni szabad — mondta valaki beleegyezőleg.

— Akkor elhiszem, hogy bajnok vagy, ha megiszol velem nyolc korsó sört — mondta Rafi. — Akkor vagy igazi bányász!

A piros trikós fiú mondott valami mentegetőző-félét, de Rafi határozott fellépése ezt elsöpörte.

Gyűltek a söröskorsók az asztalon, a szemek egyre jobban csillogtak.

— „Sej-haj nyílik a tárna...” — kezdte valaki a dalt. Először csak egyedül énekelt, olyan bátortalan hangon. Aztán egyre többen kapcsolódtak bele, végül az egész kocsmá énekelt. Az éneklés szétdarabolta a feszültséget, egy kicsit feloldódott a hangulat, de a szunnyadó parázs azért még melegített.

— „Bort ittam az este angyalom...” — újabb dalba kezdtek.

— Talpi, még sört! — kiáltott Rafi.

— Nem, nem kell már! — tiltakozott a piros trikós fiú. Fel akart állni, de visszarogyott a székre. A lábai gyengék voltak. Az asztal szélébe kapaszkodott.

— Ül le! — parancsolta Rafi, és lenyomta a fiút.

— Ki kell mennem — magyarázta.

— Rózsa barátom, vezesd ki, de hozd vissza, mert még van egy korsóval számára ahhoz, hogy igazi bányász bajnok legyen — mondta akadozó nyelvvél.

Rózsa Endre kivezette a fiút. Jó negyedóra múlva jöttek vissza. Sápadt volt az arca. Látszott rajta, hogy nem bírja az italt.

— Na pajtás, itt a nyolcadik. Fenéig!

A fiú nem akarta megfogni a korsót, de Rafi kezébe nyomta. Reszkető kézzel, nagyokat nyelve ivott. Hirtelen csend támadt. A fiú befejezte, és undorral lökte a poharat az asztalra.

— Éljen a bajnok! — kiáltotta valaki.

— Éljen! Éljen! — többen is átvették.

Újabb dalba kezdtek.

A fiú csak ült, az asztalra támaszkodva, és a levegőbe bámult. Rafi arcán elégedett mosoly játszadozott. Érezte, elégtételt vett. Meg is kérdezte a fiútól:

— Milyen érzés ez, pajtás?

A fiú nem válaszolt.

— Nem is vagy te igazi bányász!

— Az vagyok!

— Te? Hol a híres erőd?

— Csak egyszer felálljak, megbánod — sziszegte összeszorított fogakkal.

— Ne veszekedjete! — szólt közbe egy bajuszos bányász.

— Te ne szólj bele — utasította el Rafi.

— Menj haza, és aludd ki magad! — mondta újból a bajuszos.

— Azt csinállok, amit akarok! — kiáltotta Varga Rafi.

Közben a fiúra senki sem figyelt.

Pillanatok alatt zajlottak az események.

A piros trikós fiú felállt. A szomszéd asztalról felvett egy szódás üveget. Varga Rafi mögé lépett. Rövid, de érces csattanás, és Rafi véres fejjel dőlt a kocsmákövezetére.

Hirtelen kemény csend keletkezett. Mindenki feszülten figyelt.

Rózsa Endre ugrott elsőnek előre. Kezébe fenyesen csillogott a kés pengéje. Többen odaugrottak és lefogták.

A fiút azonnal kivezették a kocsmából, de a pokol elszabadult. Kiabálás, tülekedés. A felfordulás óriási volt.

A kedélyek fél óra múlva sem csillapodtak le, amikor a mentő szirénázva megérkezett.

Az ősz hajú orvos csendesen megjegyezte:

— Jobb szórakozást nem tudnak kitalálni?

Ügyesen bekötözték Rafit, akinek olyan volt az arca, mintha meszes gödörből szedték volna ki. A hordágyat becsúszatták a kocsi. Nagy csattanással csukódott a mentő ajtaja.

A felbőgölő sziréna élesen és fájdalmasan sívított.

Ezután a mentőautó kerekei felverték a port, amely még nagyon sokáig keringett a bányászfalu apró házai között.

A KIREKESZTETT

Már szürkült, amikor a fiatal tanítónő kinyitotta a kaput. Keskeny betonjárda vezetett be az udvarra. Hangosan köszönt, várt. Semmi mozgás, minden csendes volt, csak az aprójószág zajongott éhesen az udvaron, a tanítónő köré gyűlve.

— Jó estét! — ismételte meg mégegyszer a köszöntést, talán egy kicsit hangosabban.

— Igen, megyek! — jött távolról, valahonnan az udvar mélyéből egy gyenge hang. Majd Szekercés nagymama csoszogott előre. Kezében egy gömbölyű kosarat hozott.

— Isten hozta tanítónéni! — mondta az öregasszony, és apró szemeivel végignézett a tanítónőn.

— Csak egyedül? — kérdezte a tanítónő.

— Igen. A többiek kimentek kukoricát törni.

— És a gyerekek?

— Azok is! A Feri már nagy gyerek — tizenhárom éves. Ugyanúgy dolgozik, mint az apja. A múltkor kin volt az erdőn, két hétig. Tessék nézni, mennyi fát termelt — és mutatja az udvar végében összerakott fahegyet.

— Ezt mind ő vágta? — kérdezte hitetlenül az öregasszonyt. A fa lehetett vagy nyolcvan mázsa.

— Az apja is segített, de nem sokat — tette hozzá igazolásul. — Most is együtt dolgoznak. Tudja, a vőm éjszakás, bent dolgozik, Vácon. Reggel aludt egy kicsit, aztán kimentek.

A folyosón beszélgettek, az öregasszony hirtelen észre is vette, invitálta beljebb.

— Tessék már bejönni, ne álljunk itt kint.

— Nem, köszönöm! Már megyek is!

— Ne tessék sietni. Még maga nem is volt nálunk?

— Még nem voltam, de láttam, hogy építkeznek — válaszolta a tanítónő. Körülnézett. A régi falusi parasztházhoz most oldalt egy szobát építettek. Az utcai rész szépen, kőporos vakolással már készen állt. Onnan kintről nem látszik a régi ház. Egybe húzva olyan, mintha teljesen új lenne az egész. Itt, az udvaron, még csupaszok a téglák. Az öregasszony mindjárt hozzá is teszi:

— Tudja, a tavasszal építettük ezt a szobarészt. Erre már nem futotta a pénzből.

— OTP-re csinálták?

— Adósságot mi nem csinálunk! Majd tavasszal! Húsvétra meglesz! — mondta, majd hozzátette: — Tessék megnézni az új bútort. Ezt most vették, két hete — tessékelte be az új szobába.

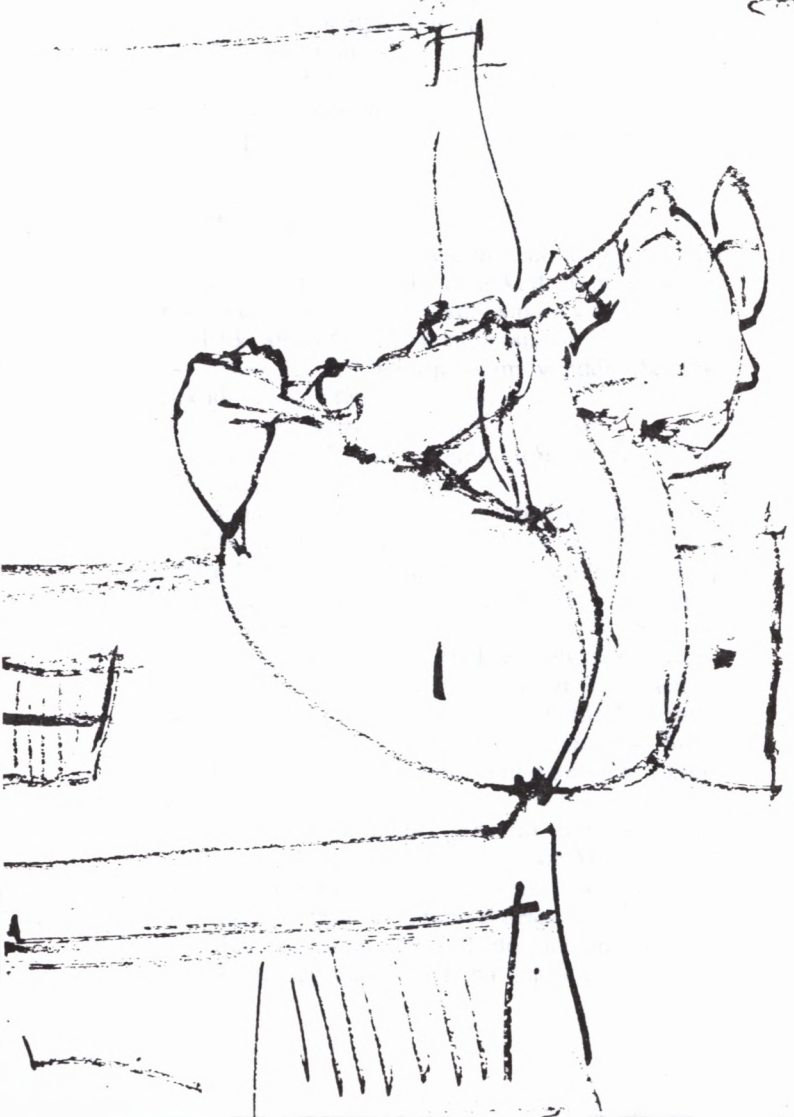
A tanítónő körülnézett.

— Üljön már le, kedves! — mondta Szekercés néni, és kihúzta a kárpitozott támlás széket az asztaltól. A horgolt, kis kerek terítőt megigazította rajta, és kötényének belső felével letörölte. Ő állva maradt.

A tanítónő végignézett a szobán. Sötétbarna, kommersz kombinált bútor, még érződött rajta a politúr szaga. Fehér, tiszta fal, rajta a rekamié fölött egy széles keretben valami szentkép. Lejjebb a gyerekek bekeretezett fényképe. Születéskor, meg első áldozáskor. A szemközti falon a szülők, isíástól meredt derekú, mesterkéltskűvői képe.

A padló olyan fehérre volt sikálva, mint a frissen esett hó. Két kis rövid szőnyeg az asztal előtt. Sze-

5

kercés néni figyelte a tanítónő körbefutó tekintetét. Hangosan folytatta:

— A szőnyeget, azt még karácsonyra megveszik — mondta és megigazította az imakönyvet, meg az olvasót az asztalon.

— Ugye szép? — kérdezte és elégedett arccal ő is körüljáratta tekintetét.

— Szép, nagyon szép! — mondta erőltetve, mert nem akarta megsérteni az öregasszonyt.

— Ők akarták.

— Maga nem?

— Nekem, tudja, kedves, már mindegy. Én már elvagyok akárhol. Nekik meg kell, mert csak egy szoba, meg konyha volt nekem valamikor.

— Itt ki alszik? — kérdezte a tanítónő.

— Senki. Ez kell, ha jön valami vendég. Azt fektetik ide, ebbe a tiszta szobába.

— Ők a másokban alszanak?

— Igen, ott! Jöjjön, megmutatom — és elindult előre, hogy mutassa az utat.

— Magáé a ház? — kérdezte tőle menetközben.

— Már nem. A lányomé, tavaly ráíratam, annyira akarta. Mindig azt mondta, ő is szeretne olyan szép házat építeni, mint a szomszédok. De, ha nem az övé, akkor minek költsön annyit rá? — itt egy kis szünetet tartott, aztán egy kissé elkeseredettebb hangon folytatta: — Tudom én azt, hogy ezt az egészet nem a lányom találta ki. A vőm! Mert az ilyen ember. Teljesen kitúrnak a házamból — hirtelen elhallgatott. Könny futotta el a szemét, a kötényébe törölte meg.

— Nem szól hozzám semmit. Jön, megy, ha itthon van. Jó reggelt! Jó napot! — és kész! Mindent a lányom mond, azt bujtogatja az a gazember.

— Magával egyáltalán nem is beszél?

— Még régebben beszélt, de mostanában nem szól. Ha bemegyek a konyhába, kijön, vagy bemegy

a szobába — mondta az öreg Szekercés néni és befejezte a szipogást.

A konyha, ahová beléptek, köves és nagyon tiszta. A tűzhely széle fényesre csiszolva. A falon hímezett falvédő, két galambbal. Az asztalon mintás vászosvászon. Az ajtó mögött pokróccal leterített heverő.

— Ez a konyha! — mutatta, majd pedig beljebb ment: — ez pedig a szoba!

A két hatalmas ágy beágyázva, egymás mellett. A szoba löldes, érződött a mázolás szaga. A nagyképernyős tévé horgolt csipketerítővel leterítve ott állt a sarokban.

— Szokta nézni a tévét? — kérdezte a tanítónő.

— Szoktam, igaz rontja egy kicsit a szememet, de nekem már mindegy — legyintett a kezével. — De nem itt! — tette hozzá.

— Hát hol?

— Tudja, a vőm miatt. Nem szeretek én tolakodni. Inkább elmegyek a védőnénihez. Az mindig egyedül van.

— És hol alszik?

Az öregasszony a tanítónőre nézett, sírásra szorult a szája, nagy könnycseppek futottak ráncolt bárázdált arcán.

— Én már csak kint a kamrában — lassan elindult, ki a folyosóra. A tanítónő követte. Az öreg néni a kerek kosárból menetközben kukoricát szórt a tyúkoknak, majd megállt a kamra előtt. Mellette az összeácsolt padlásfeljáró létrája állt, a vége az ajtóig ért.

— Látja, énnekem már csak ez jutott.

A barnára mázolt, a repedésektől fura alakzattal tarkított ajtót kinyitotta. Pici helyiség, kamra. Bent egy ágy, magas, régimódi ágyvégekkel. Kicsi asztal, mellette kerek vaskályha. A falat, meg a mennyezetet nem lehet látni, mert festés helyett csomagoló-

papírral volt befedve. A rajzszegek fényes fejei úgy fénylettek, mint csendes estén a csillagok. Keresztbe, a szobának berendezett kamrában, egy ruhaszárítókötél volt kifeszítve. Ott lógtak Szekercés néni félig száraz, rózsaszínű nadrágjai.

Zavartan lakapkodta őket és bedugta az ágyterítő alá, aztán megállt, ott a kamra közepén. A tanítónő csak ekkor vette észre, hogy mennyivel alacsonyabb nála Szekercés néni.

— Ide jutottam... — mondta és kezével sután körbe mutatott. — Pedig az egész ház az enyém volt.

— Most a lányáé, aztán majd a gyerekeké lesz — próbálta valahogy a tanítónő megnyugtatósként magyarázni.

— Nem érdemlik meg. Főleg, a vejem. Az egy durva, mogorva ember. Nem őt akartam én a lányomnak, de már mindegy. Volt jobb kérője, de ő csak válogatott — fakadt ki, indulat feszítette beszédét.

— Az a fontos, hogy boldogok. Van két szép unokája — mondta a tanítónő.

— Ők az én örömeim. Csak az a baj, hogy ők is megnőnek, én meg megöregszem és egyszer kevesebbszer jönnek hozzám.

— Így van ez! Az élet így hozza, de azt nem értem, hogy maga csak itt lakik kint — mondta a tanítónő.

— Hol laknék? — kérdezte.

— Bent a szobában, valamelyikben a kettő közül.

— Azt nem engedték meg nekem — mondta az öregasszony és látszott rajta, hogy talán egy pillanatra el is képzelte, amit a tanítónő mondott.

— A hidegben is itt alszik? — kérdezte, mert kíváncsi volt, hogy télen abban a nagy hidegben is itt hagyják ezt a töpörödött öregasszonyt ebben a kicsi kamrában, ezzel a vaskályhával, meg a repedezett

faajtóval, ahol a hideg téli szél járkalhat ki és be. — Télen megfagy maga itt! — mondta a tanítónő.

— Nagyon ritkán alszom itt. Elmegyek a védőnénihez aludni is. Mert tudja, ő is egyedül van. Meg a másik lányomhoz, Pestre. Aztán ott vagyok tavaszig. De nem szeretem én azt a várost — látszott rajta az idegenkedés, hogy a város forgalma viszolygást váltott ki benne.

— Tudja, kedves, nem tudok én már elszakadni ettől a háztól. Az a pesti lányom mindig hív, mondja is. Anyus, maradjon csak nyugodtan. Minek menne haza? Kapálni? Öreg már a maga keze ahhoz. Pihenni kell magának!

Szünetet tartott itt. Apró szemét körbe járatta az udvaron. Látszott rajta, hogy kimondhatatlan gondolatai messze futottak most.

— Nekem itt kell meghalnom, ebben a kis kamrában! — mondta csendesen, aztán visszaakasztotta a görbölőt, behúzta a repedezett faajtót, mintha féltene a tanítónőtől az ő utolsó, kis világrészét.

— Maga is lesz egyszer öreg — mondta a tanítónőnek. — Lehet, hogy a gyerekei is kitúrják.

— Azt nem engedem! Nem törvényszerű az! — mondta az öregasszonynak. — Mondja meg a lányának, még ő is lakhat itt a kamrában, aztán majd mit szólna hozzá?

— Lehet, de csak utánnam — tette hozzá halkan.

— Jövő héten visszajövök — mondta a tanítónő és elbúcsúzott. Szekercés néni az ajtóig kísérte.

Aztán visszament a kamrájába és leült az ágy szélére.

Másnap a gyerekek hozták a hírt a tanítónőnek, hogy Szekercés néni meghalt az éjjel. Állítólag bevett valami fehér port, lefeküdt a tiszta szobában, ruhástul, az ágyra, és többet nem is kelt fel.

AZ UTOLSÓ BALHOROG

Már késő ősz volt, és este kilenc óra lehetett, amikor a tizenhétéves Balkezes, végigsétált bandájával a Török utcán. Csonti, Kocka és Csokoládé, a hasonló ívású három srác, jókedvű volt. Valahogy, ez a mai nap, jól sikerült, meg ittak is már, a bisztróban, pár pohárral.

Az utca végén, a téren, egészen sötét volt. Kocka fedezte fel a padon ülő párt. Közelebb mentek. Megszólították őket. Balkezes távolról nézte a beszélgetést, nem akart beleszólni. Különben sem volt az erőszak híve. Szeretett ugyan vagánynak látszani, szerette, ha többiek felnéznek rá. Azonban verekedni, csak a végső esetben szokott, de akkor balhorgai, veszedelmesek voltak. A neve is így lett Balkezes.

A srácok tovább vitatkoztak, Csokoládé hadonászott a kezével, a padon ülő fiú nem bírta tovább. Elcsattant az első pofon. Kocka lefogta a lányt, sikolya élesen csengett a sötét estében.

A hangra négy ismeretlen férfi termett ott. Szónélküli, néma verekedés kezdődött közöttük. Balkezes is kapott az állára vagy két ütést, de ő is adott bőven. Így húsz évesen, a karjai acélból voltak. A nagy kavarodásban észre sem vették a kék URH-s kocsit. Csak a rendőrségen eszméltek rá, hogy hol vannak.

Karácsony előtt, meg is volt az ítélet. Balkezes ti-

zennylc hónapot kapott. Mindent összeszedtek, ami a rovásán felgyülemlet. A verekedésben az egyik férfinak nyolc foga hullott a porba egyik balkezesétől, meg aztán hosszú hetekig kórházban is ápolták. Így az indoklásban, súlyos testi sértés szerepelt. A többieket a vizsgálati után kiengedték.

Bent szakmájában, mint lakatos dolgozott. Keveset beszélt, egészen elcsendesedett. Nem vádolt senkit, nem sopánkodott. A gyerekkorát sem említette. A többieknek többször elmondta, hogy szülei rendese, ez a dolog csak rá tartozik, ő tette és ő is viseli.

Aztán harmadoltak neki. Már újból ősz volt, késő ősz, az esték eléggé hidegek. Kedden délben érkezett meg. Továbbra is keveset beszélt, csak ült egy széken és némán bámult magaelé. Evett, aludt. Anyja észrevette, hogy álmából fel-felriadt. Nehezen nyugtázta felocsúdása után hollétét. Négy nap után, szombaton, bejelentette anyjának, megnézi a srácokat.

— Nem mész! — rivalt rá az anyja. — Ezekkel egy lépést sem!

Balkezes egy pillanatig megtorpant, de aztán mégis határozott:

— Felnőtt vagyok, tudom mit tegyek. Nem játszom a megtévedt báránnyal — mondta.

— Megint bajba kevernek.

Balkezes csak nevetett.

— Ha hagyom magam! — és nyugtatóul, megcsókolta az anyját. — A srácok megvannak még?

— Többen is, mint azelőtt. Valami Trombitás nevű fiú a hangadó köztük.

— Akkor most bemutatkozom nekik.

— Egy kisfiú is jár velük. Az emberek azt beszél, hogy... — nem akarta tovább mondani.

— Utálom az ilyen srácokat!

Aztán megint nem szólt többet. Felöltözött és elment.

A fiúk ott ácsorogtak a bisztró előtt. Kocka és Csokoládé kiabálva üdvözölték.

Trombitás fának dölve nézte Balkezust. Ő sem volt több, mint tizenhét. Csíkos, matróz pólóban, rajta az esti hideg ellen farmer dszeki, hasonló nadrág és a kosztól szürkére szineződött, szakadt tornacipő. Keskeny arcában, a rágástól, hol ide, hol oda ugrott a rágógumi, amelyből időnként apró gömböket fúj. A kisfiú ott állt mellette.

— Sápadt vagy — mondta Trombitás.

— Lehet — válaszolta Balkezes és vigigmérte a fiút. — A jó levegőn majd, hamar visszanyerem a színemet.

— Trombitás — mutatkozott be és pimaszul vigyorgott. Balkezes kézszorításától hirtelen arcára fagyott a nevetés.

Szúrós szemmel nézett vele farkasszemet. Ettől a perctől a feszültség ott vibrált, kettőjük között.

Még vagy húsz percig álldogáltak ott kint, szótlannul, aztán bementek a bisztróba. Balkezes rendelt egy kört, majd Trombitás.

— Hat korsót! Rummal tupírozva!

— A gyerekek is? — kérdezte a felszolgáló.

— Neki coca-colát! — mondta csendesen Balkezes.

Trombitás szemei tágra nyíltak.

— Én rendeltem! — mondta mérgesen a pincérnek és az ütőér kidagadt a nyakán.

Balkezes bánta, hogy eljött, jobb lett volna otthon maradni. Sejtette, nem lesz ennek jó vége. Szótlan maradt. A többiek unszolták, hogy igyon, de nem esett jól az ital.

Kilenc óra felé már, a hangulat, tetőpontjára hágott. Balkezes érezte, olyan most minden, mint régen. Tudta, történni fog valami, ezért fel kellene

állnia és egyszerűen elmenni. De ehhez nem volt ereje.

— Gyerünk, nézzünk szét a terepen — indítványozta Kocka.

Hangos lármával vonultak végig a Török utcán, úgy mint régen. A tér kihalt volt.

Egy darabig még tovább mentek.

— Mi van Balkezes? — kérdezte Csonti hirtelen.

— Már nem olyan itt, mint régen volt — válaszolt a kérdésre.

— Dehogy nem! — kiállt fel Trombitás. — Gyertek csak. Mutatok én nektek valami érdekeset — és az útszélén, árnyékban álló, piros Fiat kocsira mutatott.

Körülállták. Bent egy férfi és egy nő csókolózott. A kocsi ablakai felhúzva, az esti hidegtől már nagyjából bepárásodott az üveg. Látni nem, inkább sejteni lehetett a bent ülő és ölelkező párt.

Trombitás, megkopogtatta az ablakot.

— Ne olyan mohón hapsikám, hagyjon belőle holnapra is.

A kocsiban néhány pillanatig csend volt, senki sem mozdult. Majd kis idő múlva kiszállt egy középkorú férfi és egy fiatal nő. Mind a ketten ballonkabátot viseltek. A nő nyakában piros sál, amely a kabát alól teljesen kicsúszott. Zavartan tűrte vissza, közben ügyelt arra, ne kerüljön távol a férfitől.

— Tiszteletem öregúr! — Mondta Trombitás az ijedten pislogó férfinek.

— Mit akarnak? — kérdezte vissza a férfi tétován.

Trombitás nagyhangúan játszott a vezért.

— Magától, semmit papa. De a kislány, elszóraztathatná a barátomat. Úgy is régen volt része benne.

— Szemét huligánok! — kiálltotta a férfi és Trombitásra rontott, félelemmel, vegyes haraggal.

Trombitás egy ügyes mozdulattal az árokba lökte, majd elkapta a lányt és Balkezes felé húzta.

— Engedd el! — csattant Balkezes hangja.

— Megőrültél? Hisz neked hozom!

— Engedd el! — kiáltott rá mégegyszer, erélyesebben.

Trombitás, értetlenül nézett Balkezes szemébe. Először csodálkozott erélyes fellépésén, aztán egyszerűen hülyének nézte, majd fokozatosan boszszantani kezdte határozott kiállása. Néhány másodperc után Trombitás ökle ütésre lendült, de Balkezes megelőzte. Trombitás a balhorogtól megrogyant, nagy csattanással esett el. Feje, élesen koppant az útszéli kövön. Trombitás nem mozdult, karjai ernyedtt szárnyként pihentek a földön, mellette. A többiek némán álltak, elsőnek a férfi és a megrémült nő indult futva a tér felé, aztán a többiek is, egyenként eloldalogtak.

A mentőautót és az ismerős URH kocsit, csak Balkezes várta meg. A rendőrtiszt ránézett:

— Újból fiam, újból?

Balkezes összeszorította fogát, nem válaszolt. Arra gondolt, kifogja most már elhinni neki, hogy tényleg abba akarta hagyni. Érezte és tudta, hogy ez volt az utolsó balhorog.

MELLÉKVÁGÁNY

Egy éve már, hogy a csávaműhelyben dolgozott. Mindig úgy érezte, egy helyen nem bírja sokáig, tovább kell mennie. A második munkakönyve is majdnem megtelt már. Egyszer elhatározta, összeszámolja, hány helyen dolgozott, de képtelen volt rá. Többször végiggondolta, de úgysem lenne annak, semmi jelentősége.

Ezen az egy éven csodálkozott. Nem tudta megmagyarázni, mi tartotta itt. Igaz, a pénze mindig megvolt. A meló nehéz, csak erős férfiaknak való. Hajtani kellett reggeltől. — A bőrgyári csávaműhely nem üdülő! — mondták egymás között a régi-ek. A vizes bőrök nehezek voltak, mint az ólom. Naponta öt-hat „haspli”-ből kellett kidobni, a vízzel, korpával telített, nyolcvan-száz kilós juh bőröket. A műszak végére minden ereje elfogyott.

Ma reggel azonban, erősnek érezte magát, olyan erősnek, mint egy évvel ezelőtt. Akkor ugyan ráfizetett a nagy erejére.

— Neve? — kérdezte Varga Sanyibá a művezető, amikor belépett a gyárba.

— Oláh Ferenc.

— Szép név, de a meló még szebb — mondta erőltetett humorral, jópofáskodva és körbe mutatott a műhelyen. — Ezekből a teknőkből kell a bőröket kidobni. Fejenként ezerkétszázat.

— Nem vészes! — válaszolta akkor.

— Majd meglátjuk, na kezdjen hozzá — mondta az öreg és otthagya. Furák Pista megmutatta, mit kell csinálni, ő pedig nekikezdett.

Az akarat és a lendület óriási volt. Először minden könnyen ment. A kétszázadik bőr kidobása után már érezte, hogy nincs erő a karjában. Pedig ez még csak az első „haspli” volt. Hol van még a hatodik, meg az ezerkétszázadik bőr?

Körülnézett. A többiek egyenletesen dolgoztak, volt aki már a harmadiknál tartott. Összeszorította fogát. — Megmutatom nekik! — mondta biztatva önmagát. Mégegyszer körülnézett. Láta, hogy nézik. Az öreg Varga ott állt a szárítóknál, úgy tett mintha dolgozna, közben rá figyelt. Összeszedte minden erejét, újból belelendült a szedésbe. Behajolt a kádba, megfogta a bőrt, kihúzta a szélére. Hagyta, hogy a víz csurogjon belőle, aztán kidobta a kocsira. Ujabb bőrért hajolt a kádba. Ezt is kidobta, aztán jött a következő. Eleinte számolta, de a negyvenedik után abbahagyta. Most már csak egyre gondolt állandóan, kibírni a műszak végéig. Érezte, bőrként fogy az ereje, a szedés egyre nehezebb. A mozdulatai lelassulnak, a dobások között nagyobbak a szünetek. Aztán már nem emlékezett semmire, csak arra, hogy egy meleg teremben fekszik egy padon. Az öreg Varga bámul rá, meg egy furcsa arcú nő. Lassan nyerte vissza emlékezetét. Később mesélték a többiek, hogy úgy ledőlt az állványról, mint egy zsák. Nem ő volt ebben a melóban az első, aki így járt. — Szokni kell ezt! — mondták a többiek. Zavarban volt, mert eddig úgy tudta önmagáról, hogy erős ember. Szégyelte, főleg a furcsa arcú nő előtt, akit Uzák Margitnak hívtak.

Ez az egy nő dolgozott a műhelyben a tíz férfi között. Itt lakott a gyárral szemben.

Furcsa arca volt, egyáltalán nem szép. Könnyű gyapjú pulóvert viselt, mellei keményen rengtek,

minden lépésénél. Legszívesebben a lábát nézte, kerek formás combjait, amelyet szűk, rövid szoknyája inkább sejtetett.

A férfiak előbb, vagy utóbb, feljutottak a lakására. Egyedül élt. Volt, aki szeretett volna ottmaradni, de rendszerint másnap, de legkésőbb a hétvégén, egyszerűen elzavarta. Szabad akart maradni. A férfiak azonban, ennek ellenére, kedvébe jártak.

Azért szerette, ha tették a szépet neki. Minden új férfi úgy érezte, most ő majd megszerzi magának. Akkor csodálkoztak csak el, amikor az utcán találták magukat.

Oláh Feri, lassan összeszedte magát. Visszanyerte régi erejét, a melóba is belejött. Megtanult minden fogást. — Mert mindennek van fortélyja — mondta az öreg Varga. — Még a lángos evésnek is!

Reggelente, a többiekkel nagyot evett a műhely közepére húzott lapos kocsikon. Rendszerint szalonnát hagymával, meg egy liter tejet. Kellett az erő. Műszak után pedig söröztek. Aztán sétálgattak, néha megnézett egy-egy filmet. A mozit szeretete, titkon vágyott is arra, hogy egyszer ő is csinálhasson filmet. Rendezni akart, de ez a bőrs-bűzös gyári világ után, csak egy tompa, álom nélküli alvásban merült ki, minden vágya.

Más szórakozása nem volt, de nem akart többet. Néha elgondolkodott, hogy még mindig itt dolgozik. Vajon mi kötheti ide? Dolgozik, mint egy állat, szeretne más lenni, pénzt azt kap bőven, mert ezt az embertelen melót megfizetik. Mégis köti ide valami. Nehezen merte bevallani.

— Uzák Margit! Ómiatta!

Hónapokig nem történt semmi. Pedig a többiek megengedték, most már ő a soros, hogy elmenjen a szemközti házba. Vágyott is rá, meg félt is tőle. Aztán összefutott a nővel. Érezte, hogy rosszul volt időzítve ez a találkozás.

Előtte, már egy hete hajtottak a melóban, mert valami export rendelést kellett megcsinálni. Szakadt róla a víz napközben, estére már hulla fáradt volt. Este találkozott Margittal a közértben. Mind a ketten vacsorát vásároltak.

— Megéhezett? — kérdezte Margit.

— Csak a szemem kívánja — mondta és arra gondolt, hogy csak az erejét akarja pótolni, azért eszik és nem az éhség miatt, mert étvágya az nincs.

— Szereti a májat?

— Hagymával, meg piros paprikával — válaszolta Oláh a kérdésre.

— Úgy készítem én is.

— Finom lehet — csettintett a nyelvével, mintha máris ízlelné.

— Csak a hagyma csípi a szemem. Megtisztíthatná.

Keskeny lépcsőházból nyílt a lakás ajtaja. Kicsi konyha, az ablak az udvarra nézett, meg egy nagy szoba. Világos színű bútorral, az ajtóval szemben egy behemót rekaimé, szétnyitva. Nem illett a többi bútorhoz.

Míg Margit főzött, addig ő leszaladt a sarokra és a kocsmából hozott két liter bort. A vacsora nagyon finom volt, a bor is elfogyott.

Aztán szótlánul ültek a rekamié szélén. Nem merte megölelni, végül Margit tette a férfi kezét a combjára. Vadul ölelkeztek, harapták egymást. A mellét akarta, de a kapocs a melltartón, sehogy sem engedett, letépte. Teljesen megizzadt, ájultan feküdtek egymás mellett az ágyban.

Másnap pedig úgy viselkedett Margit, mintha nem történt volna semmi. Ez fájt neki. Tudott róla mindent, nem érdekelte, de ez a megaláztatás mégis sok volt.

Fájdalma gyűlöletté alakult, amikor egy hét múlva akaratlanul kihallgatott egy beszélgetést.

— Ferit is felcipelte — mondta egy érdes hang.

— Májat adott neki, mint nekem.

— Úgy látszik, csak a máj után megy neki — tette hozzá egy vékonyabb hang. Ezen nevettek.

— De sok volt a savanyúság! — jegyezte meg egy újabb hang.

— Miért?

— Mert a Feri nem tudott csinálni semmit.

— Úgy kellett neki megmutatni, mi hol van — mondta az első hang.

— Honnan tudod? — kérdezte az egyik.

— Margit mesélte.

Gyűlölet fogta el, szeretett volna odamenni és szétlapítani ennek a strici bandának a pofáját. — Mit érek el vele? Ilyenek maradnak ezek akkor is!

Margit miatt maradt itt a gyárban és most minden felborult. Napokon keresztül nem szólt senkihez, némán dolgozott.

— Ez a hülye meghibbant — mondták a többiek.

Aztán a következő fizetési napon bement a kocsmába egy sörre. Sokan voltak, hangosak. Kikérte a korsó sört, lassan itta. Jól esett, kért mégegyet. Félre állt a kocsmablakhoz, így látta, hogy az egész műhely, idetart. Margit nem volt köztük, csak a férfiak. Hangos dörömböléssel léptek be, amint észrevették Oláh Ferit, mindnyájan odamentek. Kerítettek egy üres asztalt, meg három széket. Akinek nem jutott ülőhely, az a falnak támaszkodott.

Jókedvűen beszélgettek.

A söröskorsók sora megszámlálhatatlan volt. Oláh Feri sem emlékezett arra, hogy mennyit ihatott. Csak azt tudta, hogy a sörtől feloldódott. Könnyebbnek érezte magát, meg már kétszer volt vizelni a vécén, két óra óta.

Erősen szürkült, amikor azt mondta valaki neki:

— Így már mindjárt emberi képed van!

— Nem kell azért búskomornak lenni.

— Mindenkit elzavart az a kurva! — mondta valaki a társaságból.

— Nem te vagy az első — tette hozzá egy fiatal fiú.

Hirtelen elfutotta a méreg.

— Pofa be! — kiálltotta a méregtől és az indulattól, érezte, a fejébe tódul a vér.

— Ne védj azt a ribancot! — kockáztatta meg valaki.

Felkapott egy teli korsót és hirtelen a földhöz vágta. Éles csörömpöléssel tört széjjel és a szilánkok koccanva gurultak a kövezeten.

— Aki, még egy szót szól róla, annak szétverem a fejét! — mondta kiabálva és tekintetét körüljárta, szemébe nézett a társaságnak.

Csend állt be a füstös levegőbe. Csak a pénztárgép kattogása hallatszott, majd egy rekettes férfihang szólalt meg:

— Kurva az a javából!

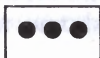
Oláh Feri csak állt. — Honnan jött ez a fickó — futott át a gondolat, — aki csak úgy belepofázik az ő dolgába?

— Vigyázz, ez volt Margit első szerelme — intette halkan a fiatal fiú.

Lassan körülnézett. Minden szem őt figyelte.

— Ha valami bajod van Margittal, gyere ki! Nyugodtan megbeszélhetjük — mondta a rekedtes hangú férfinak és indult az ajtó felé. A többiek arcán látta, így kellett cselekednie, neki kell megvédeni a nőt.

Másnap mesélték, hogy Oláh Feri alaposan összeverte a rekedt hangú pasas, és később tudták meg, hogy a véresre vert Oláh Feri, este kilenc után, Margit találta meg a „muki” mellékvágányai között. Hazatámogatta, azóta ott lakik nála.

A VASUTAS

1.

Az eső szürkén, vastag ólomként szakadt a tájra. A pályamester az iroda ablakából közömbösen nézte. Kissé köpcös alakján feszült a sötétkék, vasutas egyenruha. Az arca, mint az eső: az érzelmek elfolytak rajta. A gondolatok, foncsor nélküli tükrévé vált.

Kint, az esőben a sínek fénylettek a szétfolyó víz alatt.

— Esik rendesen — mondta a pályamester, szinte csak önmagának.

— Kell a tavaszi vetésnek — válaszolta a vele egy szobában veszteglő előmunkás.

Egy mozdony tompa dübörgéssel tolatott.

— Bejött már a 1520-as? — kérdezte Kóródi István, a pályamester.

— Ha pontos, most kell itt lennie — mondta az előmunkás és megigazította esőköpenyét.

— Tegyük fel a hajtányt a paklikocsiba, kimegyek a vonalra! — szólt az utasítás.

— Ebben az esőben?

— Persze.

— Menjen a mozdonyra! — ajánlotta az előmunkás.

— Tegnap is azzal voltam. Nem lehet már. Alaposan szét kell nézni. Nem akarom, hogy valami baj legyen.

Az előmunkás értetlenül nézett rá. Tekintetére

fagyott a miért. Aztán kissé csodálkozva felhúzta a vállát és kiment az irodából.

Kóródi öltözködni kezdett. Tekintete néha az ablakra tévedt. Ilyenkor megborzongott.

— Legalább négy órát kint kell lenni az esőben?
— ötlött fel benne a kérdés.

Az esőkabátot is magára vette.

2.

A vonalszakasz végén, az állomás peronjának nagyórája, reggel hetet mutatott.

— Ha minden jól megy, tizenegyre otthon leszek — mérlegelte Kóródi. Összeszerelte a háromkerekű, piros hajtányt, melyet a paklikocsiból, csak úgy ledobtak a vágányok közé. Feltette a sínre. Először az első két kerekét illesztette rá. Majd a hátsót emelte fel. Belépett a merevítő vas mögé. Felült. Lábát ráhelyezte a pedálokra, a húzókart lassan magafelé húzta. Lábával ellenkező irányba nyomta a pedált. A kis kocsi megindult.

Egyenletes ritmussal hajtott. Mindig akkor fejtett ki nagyobb erőt, amikor a kar elérte a holtpontot és visszafelé jött. Ilyenkor teljes testsúlyával ránehezedett a pedálokra és hajtókart maga felé húzta, legalább ötvenszer.

Már nem fázott. Csupán az eső hidegségét érezte az arcán.

— Kimehetne a divatból ez az ócska tragacs — gondolta Kóródi. — Telsztár, bolygóközi úrállomás és ilyen ember hajtotta ócskavas. Milyen furcsa dolgok ezek? Ki érti ezt ép ésszel?

Jól gurult most a hajtány. Kicsit lejtett a pálya. Élvezettel ült rajta.

— Motor kellene erre! Kettőötvenes pannónia. Az lenne az igazi!

Figyelte a kerekek ütemes csattogását, amint a sínek toldásain átgurultak. A támasztó, harmadik kerek csattogása szakította meg néha az ütemet, előbb vagy utóbb ütve. Szaggatott szabálytalanságban.

— Pedig hallottam már motoros hajtányról. Az legalább fedett is.

Az esőre figyelt. Lassan, szigorú rendben esett. A köppenyről patakokban folyt le a víz. A láthatár barátságtalanul szürke volt. A kép: eső áztatta táj, csend. Csak a kerekek csattogása és az eső neszezése. Más minden néma és mozdulatlan.

— Az lesz majd a kényelmes. Legalább nem fáj majd az izüлетem.

Tudta, hogy ez a nyirkos, hideg levegőn való mozgás, nem tesz jót neki. A jobb lába tele volt reumás fájdalmakkal. Most a térdét érezte. Sokszor behasított. Szeretett volna felordítani.

— Hol a fenébe szereztem? — kérdezte hirtelen. — Nem tudom — válaszolta egyszerűséggel mindjárt.

— Huszonöt-harminccal mehetek. Az őrházig még legalább tizenöt perc — nyugtatta önmagát.

Szemével a pályát figyelte. Hosszan el lehetett látni rajta.

— A jobb fele egy kicsit megdőlt. Persze az esőzés. Jobb lett volna, ha hó esik helyette. Majd a tavasszal megemeljük. Követ kell még hozatni. Legalább öt vagonnal.

Gondolataival volt elfoglalva. Észre sem vette, hogy az őrházhoz ért.

A pályáőr, magas, szőke, nyurga, középkorú ember, kint várt. Vörös zászló a kezében, tisztelgett.

— Jónapot! — biccentett a pályamester és jobb kezének mutató ujjával megbökte a sapkája siltjét.

— Jelentem semmi rendkívülit nem észleltem!

— mondta a pályaőr és mereven, vigyázzállásban szalutált.

— Köszönöm! Mi újság még? — kérdezte Kóródi.

— Nincs semmi, esik az eső — válaszolta kedvetlenül a pályaőr és összébb húzta magán a kabátot.

— Érdeklődtek, hogy elment-e már?

— Mennyi az idő?

— Még van bőven. Az 1719-es előtt leér — válaszolta a pályaőr.

Kóródi rálépett a pedálra, az őr megtolta a hajtányt. Hamar felgyorsult. Már menetközben tisztelgett.

— Minden jót! — mondta és erősen hajtani kezdett. A lendület is segítette és azt ki is akarta használni. Érezte, nem fázik, még talán melege is van. Csupán a tenyere volt nedves, amint rácsúrgott az eső.

— Mintha fújna a szél egy kicsit...

Nem tudta semmihez sem viszonyítani, mert az eső továbbra is szakadt, a táj mint egy gyalult asztallap, olyan egyenes. Egyetlen fa sem volt a közelben. A távíró oszlopok drótjai himbálóztak. A szél erősödését, csak a kanyar után érezte. Oldalba kapta. Nehezebben tudott hajtani. Teljes testsúlyával ránehezedett a pedálokra. A sebességet már alig bírta tartani. Érezte, néha könnyebb, de volt pillanat, amikor teljes erejét beleadta.

A villanypóznák a szélben furcsa dúdolással süvítettek.

— Olyan ez mint a zene — gondolta. — Mint valami csodálatos hárfa. Úgy zengenek a húrok, mint ha egy láthatatlan kéz, lágy, ütemnélküli dalt játszana rajta.

Jó volt erre figyelnie. Egészen megfeledkezett az esőről, meg a sebességről. A kart egyenletesen húz-

ta. Egy útatjáró, sínre ragadt, göcsörtös sara, rázta önmagához.

— Sietni kell! — bízta csüggedését.

Belhúzott.

A vasúttal párhuzamos kövesúton egy lovaskocsi poroszkált, két lóval. A hajtó, kabátba bugyolálva ült az ülésen. A lovak szőre fénylett az esőtől, mint ha lakkozva volna.

— Titeket is kivertek? — kérdezte Kóródi, beszélgetve önmagával.

A jó lendülettel, hamar elhagyta a lovaskocsit.

A következő állomás jelzője, megálljt mutatott.

— Ez én rám nem vonatkozik — legyintett gondolatában.

Erősen figyelt előre. A szembe jövő vonatot kereste szemével.

— Be kell még érnem előtte az állomásra!

A váltókezelői bódé előtt álló kezelő integetésére lett figyelmes. Először nem tudta kivenni, mit akar. Százötven méter után már jobban látott.

— Gyorsabban? Már itt volna a vonat? — ötlött fel benne önkéntelenül.

A váltó kitérőbe állt. A nagy sebességtől ugyan úgy, mint egy gyorsvonat, nagy csattogásokkal robogott át a kereszteződésen.

Ekkor vette észre, hogy a személyvonat szembe vele, a mellette lévő vágányon, kijár az állomásra. Hátamögött hallotta a váltó visszaállításának fémes, kemény csattanását.

— Ez hajszálon múlt — mondta némi csodálkozással. — De ez az átkozott eső az oka!

3.

A forgalmi irodában, beírt a naplóba. A telefon többször is élesen csengett. A forgalmista, egy kölyökképű, szőke férfi, jegyezte az utasításokat.

— Értem, tehát pontosan 8,20-kor indítottad a teher... nyolevan tengellyel?... Jó, rendben!

Letette a kagylót.

— Nem késik semmit? — kérdezte Kóródi.

— Pár percet csak, de azt behozzák — válaszolta a forgalmista és tovább írt.

Kóródi az órát nézte.

— Akkor van még, több mint negyven perc.

— Csak nem akar elindulni?

— Ha lehet, elmegyek.

— Nem ér le addig Keréktóra!

— Negyven perc alatt? Böven! — válaszolta magabiztosan Kóródi és felállt, hogy induljon.

— A teher hátba megy. Nem veszi észre — mondta a szőke forgalmista. Nem akarta, hogy elinduljon, de közben nem is marasztalta. Három éve ismerte már Kóródit. Tudta, az öreg kalandokba nem boesájtkozik. Vigyáz az magára, nem mai gyerek már, de azért mégis megjegyezte:

— Gondolja meg, főleg ilyen időben.

— Vigyázok! — próbálta megnyugtítani Kóródi a forgalmistát. — Ha nem érek le, kiteszem a hajtányt.

— Jól van! — mondta beleegyezőleg a forgalmista.

Kóródi köszönt és kilépett az esőre. Összegombolta magán a kabátot és felült a hajtányra.

Erőteltjesen dolgozott, lábával és karjával. Hamar felgyorsult, és Kóródi az ütemre figyelt.

— Ezt a tempót tartani — mondta nyugtatásként.

Figyelte a villanypóznák közeledését. Egész testével mozgott és úgy tűnt, mintha ugrálva közelítene nek felé.

Később azt számolta, hány húzást kell megtenni két pózna között.

— Tizenhat... tizenhét... tizennyolc...

A következő két pózna, már tizenkilencre volt egymástól.

— Biztos távolabb van, vagy elvétettem az ütemet — gondolta és egyben nyugtatta is magát.

Magas töltésen haladt. Amint lenézett, a mélység lehetett vagy hat méter.

— Innen lefordulni, nem lenne valami szerencsés dolog!

A távolban, ahogy összefutott a két sín pár, fekete pont látszott.

— A teher! — mondta hangosan, felkiállva. — Legalább az átjáróig el kell érnem. Ott kiteszem a kocsit.

Újból erőteljesen dolgozni kezdett. Most lassabban gyorsult, érezte, karja fáradni kezd.

A szél is erőteljesebben fújt. A kanyar után teljesen szembe vágott. Úgy tűnt, mintha egy falnak ment volna. Szinte nem engedett.

— Még kétszáz méter..

Újból vissza pillantott. Már a tehervonat kocsijai is, jól látszottak. Még egyszer számolni kezdte a póznák közötti távolságot.

— Tizenhét... tízennyolc... tizenkilenc...

Az átjáróig még mindig volt vagy húsz méter.

— Huszonhárom... Huszonnégy...

A fáradságot érezte a lábában is. Kegyetlen fájdalommal hasogatta.

— A reumám. Fürdőbe kellene menni. Kakasszéket ajánlották, vagy Szoboszlót.

A hasogatás, mintha erősödött volna.

— A fene egye meg. Nem láb ez. Mankó! — szidalmazta kialakult helyzetét.

Elérte az átjárót. Fékezett. Hallotta magamögött a mozdony éles sípját.

— Nyugalom, mindjárt szabad az út — válaszolta a sípszóra.

Az összekötő rúd elé lépett és lefordította a kis

kocsit a sínekről. Ahogy elengedte, az útatjáró lejtőjén még egy darabig, tehetetlenül gurult.

A tehervonat nagy robajjal futott el mellette.

A mozdonyvezető mosolyogva integetett.

Kóródi az úttest közepén állt, vagy három méterre a sínektől.

— Hova siet ez a marha? — tette fel a kérdést.

A mozdony füstje az arcába csapott. Hirtelen még levegőt sem kapott. Ez a fekete köd megfűködte Kóródi tüdejét, meg az egész vizes tájat.

4.

A teher már messze járt, amikor Kóródi visszatolta a sínekre a hajtányt.

Felült. Lassan indított és később sem fokozta a sebességet.

— Tényleg kár volt kijönni, ebben a ronda időben.

Kicsit haragudott is magára. Még a lába is tovább fájt. A fáradtságot a karjában most jobban érezte.

— Nyáron elmegyek valami jó fürdőre — fogadkozott. — Melegvízűre... csakis olyanra... iszappakolást rakatok rá... — és már el is képzelte, hogy a forró homok alatt izzad.

Hirtelen a kis kerék nagyot csattant és utánna éles csörömpölést hallott a köveken.

Megállt. Leszállt.

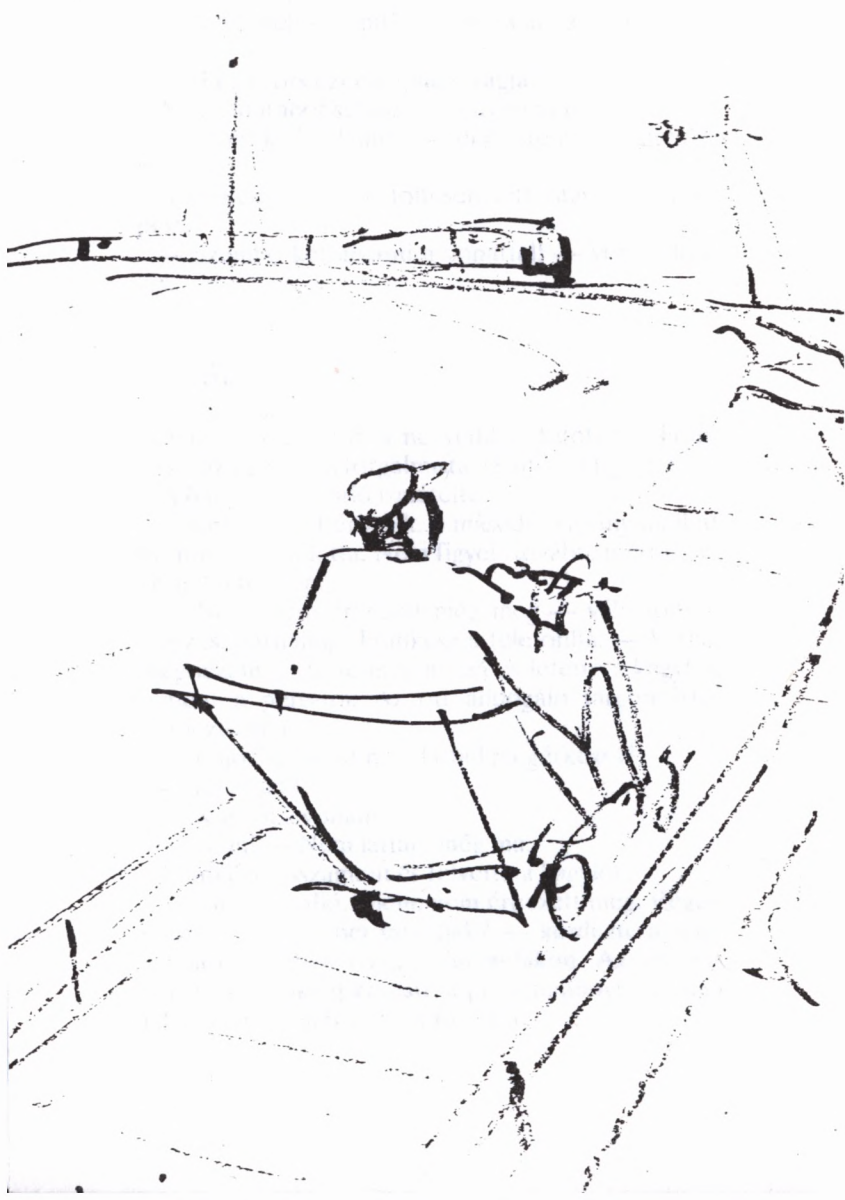
Izgatottan indult vissza.

Aztán megpillantotta. Vagy tíz centis darab hiányzott a baloldali vágányból.

— Friss törés! — mondta magaelé. — A tehervonat! Ment vagy nyolcvannal, az a hülye!

Kezébe vette a kitört acéldarabot.

— A gyors! — kiáltott fel hangosan. — A teher után 9,04-kor szembe jön a gyors!

Izgatott lett.

— Tenni kell valamit! — futotta át az első gondolat.

— Ha a gyors ezt elkapja, kivágja!

Az acéldarabot súlyozta a tenyerében.

— Tenni kell valamit! — ismételte meg nyugtalanul.

A kemény kavicsos töltésen tett vagy három lépést.

— Szembe kell menni a vonattal! — volt a döntés.

5.

A teher Keréktón a negyedikre futott be. Frankesz, az ügyeletes forgalmista az ajtóból figyelte.

A hangosbemondó ismételte:

— Gyorsvonat érkezik, a második vágány mellett kérjük... — hallotta. Nem figyelt tovább, mert megszólalt a telefon.

— Nem, nem érkezett még meg — válaszolta a bajszos, barnahajú Frankesz a telefonba. — Várjál, megnézem — tette még hozzá és letette a kagylót, kiment a peronra. Az ott álldogáló targoncástól kérdezte meg:

— Lajos, Kóródit nem láttad megérkezni?

— Honnan?

— Kintről a vonalról.

— Nem! — Nem láttam még ma.

Frankesz visszament és felvette a kagylót.

— Tibor... halló... nem, nem érkezett meg. Régen eljött?... Mi a fenét csináljak? — kérdezte a telefonba és közben kinézett az ablakon. Az állomás végén a váltóknál kereste a piros hajtányt, de nem látta, sem a hajtányt, sem Kóródit.

— A gyorsvonat indul azonnal.. — hallotta újból a hangosbemondót.

— Tibor, a gyorsot nem tarthatom... gondolod?... jól van... én indítom... remélem, hogy figyel az öreg... jó, hívlak majd.

Visszaakasztotta a kagylót.

Az indító tárcsát a kezébe vette és kiment a peronra. Összeszorított szemmel nézett a pályaudvar végébe. A váltókig már nem is látott el az esőtől. Döntött. Felemelte a tárcsát, megadta a jelt.

A gyors, halk rándítással, egyenletesen indult.

6.

Kóródi nem törődött az esővel. A fáradságot és a fájdalmat sem érezte már. Minden erejével dolgozott.

— Most minden perc számít — utasította ön magát. — Csak késne egy kicsit. Nem sokat, három négy percet. Az elég volna!

Érezte a szél nyomását.

— Az erdőig el kell érni!

Testsúlyát is beleadta a húzásba. A rossz ritmustól, ugrándozva haladt.

— Az erdőnél meg kell állítani! Ötszáz méter a féktávolság. Ha onnan nem fékez, akkor.. Nem is mert arra gondolni, mi történne akkor, ha...

Feltűnt szembe vele a vonat.

— Még legalább öt kilométerre van. Az erdő háromszáz méter.

A szél mintha erősödött volna.

— Nem, nem tudok odaérni. Ezt a vackot is ki kell tenni — méltatlankodott.

A vonatot nézte. Egyre nagyobb lett. A füst, mint egy félelmetes fekete szellem, gomolygott körülötte.

— Még mindig kétszáz méter.

A vonat egyre közelebb ért.

Kóródi nem érzett félelmet. A fáradtság is eltűnt karjából, lábából. Döntött! Leugrott a mozgó hajtányról. Menetközben rántotta le a sínről és a mély árok felé vonszolta.

A töltés szélén elengedte. A piros hajtány kettőt perdülve, zuhant az árokba.

Hiretelen fájdalom hasított a lábába. Oda kapott. A szúrások elhomályosították a tekintetét.

— A vonat! — kiállt.

A vért nem is vette észre a kezén.

A gyors elérte az erdőt.

Felvonszolta magát a töltésre. Levett sapkával integetett.

— Állj! Állj! Állj! — kiabálta torkaszakadtából.

A lába borzalmasan fájt, nem bírt lépni.

— Állj! Állj! Állj! — kiáltotta tovább és sapkájával köröket rajzolt a levegőbe.

A félelmetes fekete test egyre közeledett.

— El kellene lépni! — rémült meg a gondolattól.

A fájdalomtól mozdulni nem tudott.

A fekete szörny, ott volt előtte. Hallotta a fékek csikorgását.

— Kár, hogy nem mehetek el a fürdőbe — mondta csendesen.

Aztán már csak a mozdonyra figyelt. Úgy érezte, eléri a kezével. Nyújtotta is feléje, de nem érezte.

— Hideg vas az egész!

Egy kormos férfi arcot látott még, maga előtt. Erre emlékezett, aztán elsötétült minden.

ÁTUTAZÓBAN

A vasúti étterem füstös volt, benne a levegő kibírhatatlan. Az ételszagok azonban ingerlőek, a gyomornedvek győztek, így már nem tudtak visszafordulni.

A kér srác, átutazóban volt a városban. Ebben a nyári melegben a Balatonra igyekeztek, csak lekés-ték a korábbi vonatot. A következő egy óra múlva megy, addig legalább megisznak egy jó hideg sört, indokolták az idő eltöltését. Kovács Miklós és Suhajda Feri már három éve ismerték egymást. Ott a gyárban lettek barátok. Kovács Szolnok környékéről származott. Zömök, kerekképű, nyugodt fiú volt, szerette a hasát, ez meg is látszott rajta. Suhajda azonban, szinte az ellenkezője. Vékony és alacsony. Izgága embernek nevezték a gyárban, de ezzel ő nem sokat törődött. Mind a ketten a lakatos műhelyben dolgoztak. Olyan karbantartónak nevezték őket. Ha meghibásodott valami, mentek és gyorsan megjavítottak mindent. Az utóbbi két évben, sokat voltak együtt, még a szabadság idejére sem hagyták el egymást. Így volt ez most is.

Kovács szájában összefutott a nyál, amikor megérezte a sült burgonya illatát. Ez volt a kedvence. Kicsi korában, ha beteg volt, az anyja lábadozását látva, megkérdezte: — Mit akarsz enni kisfiam?

Kovácsnak csak egy válasza volt: — Húslevest és sült krumplit!

Ettől mindig talpra állt.

Most válogattak, melyik asztalhoz üljenek. Mind-egyiken koszos volt a terítő. Az egyikről látszatra úgy tűnt, mintha valamilyen csoda folytán, megóvták volna a vendégektől. Kovács szerint, az ő tisztelőikre rakták fel. Helyet foglaltak. Mellettük egy másik asztalnál, két nő ült, olyan egy ívásúak lehetek a két sráccal, nem több mint hús, huszonkettő. Érdeklődve nézték, az új vendégeket. A szőke teltebb, nagy mellekkel, rajta feszes, barna pulóver, a barna hajún, aki egy fejjel még ültében is magasabb volt, kivágott, világos nyári ruhát viselt.

— Na mit szólsz? — kérdezte az egyik nő, a másiktól. Az elbiggyesztette a száját, nem szólt, csak a fejét ingatta, mintha azt mondaná: — megjárja.

Suhajda az étlapot kezdte tanulmányozni. Kovács egy kicsit idegesen tekintett körül. Nem volt most semmi kedve, ezzel a két nővel barátkozni, pedig érezte, kikezdenek velük. Karjával megbökte Suhajdát.

— Óvatosan figyeld, a lányokat.

— Miért?

— Tudod, olyanok. Vigyázni kell velük.

— Milyenek? — kérdezte Suhajda értetlenül.

— Könnyen a nyakunkba varják magukat.

— Ne foglalkozunk velük — legyintett Suhajda és feltette a kérdést: — Mit eszünk?

Kovács is, végig futotta az étlapot. Ebben igazán gyakorlata volt. Különös érzékkel tudta, a cifra elnevezésű ételek közül kiválasztani azt, amelyiknek a külső megjelenése és majd megköstolva, íze is, a hazai, ételekre emlékeztette.

— Főúr! — intett Kovács egy rövid mozdulattal.

— Tessék kérem — fehérkendős, kopasz pincér állt az asztaluknál. Olyan öregnek látszott, mint a vasúti étterem, minden berndezése, de állta a megpróbáltatást.

— Kérnék, két erőlevest és két flekkent — mondta Kovács, kezében tartotta az étlapot, mint egy kinyitott újságot. Közben oldalra nézett, a két nőre.

— Italt, mir parancsolnak? — csavarta a szavakat a pincér, ügyelve az udvariasságra.

— Mit iszunk?

— Sört!

— Jó, két korsó sört!

— Igen, két korsóval — nyugtázta a pincér egy rövid, meghajlásfélével.

— És egy fél erőset is, cseresznyét! — szólt oda a szőke, teltebb nő, a szomszéd asztaltól. Felállt, és a világ legtermészetesebb mozdulatával, átült Kovácsékhoz. Nem volt zavarban. Még ő mosolygott fölényesen, a két fiú döbbszent arcát látva. A pincér először értetlenül, majd kérdően nézett Kovácsra, de Suhajda lett hamarabb kész a válasszal.

— Kísérővel együtt! — szólt oda a pincérnek.

— Ugye, nem haragudtok, hogy átültem ide? — kérdezte a szőke nő és kitartóan mosolygott.

— Nem — válaszolta Kovács. Tudta, itt most más nem lehet csinálni, mint folytatni a megkezdett játékot és egy alkalmas pillanatban, kilépni. Feltéve, ha nem a nő lép ki előbb. Erre vigyázni, kell! Bízta is önmagát az óvatosságra. Összenézett Suhajdával és érezte: a szemükkel értették egymást.

Kovács a botrányokat nem szerette. Nem akart jelenetet csinálni. Egyelőre hagyta a megkezdett játékot a maga menetében folyni.

— Gyere vissza, Zsuzsa! — intette a barnahajú és ivott a söréből.

— Nem! — mondta a szőke. — Jól érzem magam, két ilyen szépfiú társaságában — illegette is egy kicsit magát, amint beszélt.

A barna hajú nő a rendreutasítással, biztosan arra

számított, áthívják a fiúk, mivel ketten vannak. Most azonban tévedet. Őt is a pokolba kívánták.

— Megéheztetek? — érdeklődött némi kíváncsisággal a szőke nő.

— Amint látod! — mondta nyomatékkal Kovács.

— Nem véletlenül jöttünk ide — kötekedett Suhajda.

— Én is éhes vagyok! — jelentette ki a nő, egyszerű természetességgel.

„Még csak ez hiányzott!” —hördült fel önmagában Kovács, de megpróbálta visszatartani gyülemelő indulatát.

— Valami finomat ennék — folytatta a szőke és megigazította pulóverét. Jól látszott, hogy nem visel melltartót.

— Késő van már, nem sok jó található az étlapon — próbálta lebeszélni Kovács a nőt és arra gondolt, hogy ő mennyire éhes, de így, ebben a huza-vonában, talán löttek étvágyának.

— Azt akarod, hogy éhezzek?

— Ezt, nem kívánhatom tőled!

— Ti, mit fogtok enni?

— Biztosan összefut a szádban a nyál, ha megmondom — játszott a szőkével Suhajda. — Sertés flekkent!

— A sertéshúst nem szeretem! — mondta, és két oldalra ingatta a fejét.

— Ilyen válogatós vagy?

— Nem mindenben...

— De a húsokban, igen.

— Van amikor, nem válogat az ember!

A pincér hozta a sört, a levest, később a húst, burgonyával. Melegen párolgott, friss sütés volt. A piros paprika, megolvadt a hús tetején. Suhajda nagyot nyelt. A szájában érezte a hús és a burgonya ízeit. Most döbrent rá, milyen éhes.

— Igyunk! Egészségetekre! — mondta a szőke,

felvette az asztalról poharát és egy kurta mozdulattal, magába öntötte az italt. A szeme sem rebkent, látszott, hogy nem volt erős számára, valószínű hozzá edződött már.

— Bocsánat! Rendőrség! Kérem az igazolványokat! — csattant a barátkozásba, a hirtelen felszólítás. Két, polgári ruhás ember állt az asztaluknál. Mutatták fényképes igazolványukat. „— Razzia!” — futott át Kovács agyán a gondolat. Körülnézett. Az ajtóban egyenruhás rendőr állt. A szőke Zsuzsa zavartan kotorászott táskájában. Suhajda személyijét vette el először a sűrű kalapos nyomozó.

— Hol lakik? Állandó lakása? — kérdezte, rutinos egyszerűséggel.

— Dévaványa.

— Mit keres itt? — szólt az újabb kérdés.

— A barátommal — és Kovácsra mutatott. — Átutazóban vagyunk. Megyünk a Balatonra — felelte Suhajda.

A nyomozó, még egy darabig lapozgatta az igazolványt, oda-vissza, úgy tűnt, mintha a lapok között is keresne valamit, majd visszaadta.

— Köszönöm! — nyugtázta röviden.

Kovács személyijét megnézték, nem sokat kerestek benne, másodpercek után, szó nélkül visszaadták.

A szőke Zsuzsa, még mindig kotorászott a táskájában, szinte eredménytelenül.

— A hölgy, önökkel van? — kérdezte a nyomozó.

— Igen!... Nem!... — bizonytalankodott válaszában Kovács és zavartnak látszott.

— Igen vagy nem? — kérdezett vissza a nyomozó és felemelte hangját, hogy nagyobb nyomatékot adjon szavának.

— Nem vagyok velük, csak ideültem, egy kicsit beszélgetni — segítette ki, látszat zavarából Kovácsot a szőke nő. Átnyújtotta igazolványát és várt.

Merész kihívással nézett a rendőrrre. Tudta, kérdezni fogják. A kalapos lapozgatott az igazolványában, előről hátra, majd visszafelé.

— Elvált?

— Igen.

— Hol lakik?

— Pesten, a hatodik kerületben.

— Milyen utca?

— Csengeri.

— Hány éves? Mikor született?

— Hatvanöt, október három.

— Most hol dolgozik?

— Kosárfonó kátéeszben.

— Mióta dolgozik ott?

— Két hete.

— Azelőtt hol dolgozott?

— Újpesten a Pamutfonóban.

— Miért változtat olyan sűrűn, munkahelyet?

— Mindenütt sok a probléma, kevés a pénz, vagy egyéb dolgok. Tudja, hogy van ez? — érvelt a szőke, kissé zavartan.

A detektív, egy darabig gondolkodott, végignézett rajta és visszaadta igazolványát.

— Magát már többször megtaláltuk itt, társaságokhoz szegődve. Nem ajánlom, hogy még egyszer találkozzunk! Nem lesz ennek jó vége! — mondta a nyomozó és tovább lépett egy másik asztalhoz.

Kovács és Suhajda kissé döbbsent arccal, egymásra néztek. A szőke Zsuzsa közömbösen kotorászott a táskájába, majd felnézett a fiúkra.

— Köszí, a vendéglátást! — mondta. — Legközelebb összeismerkedünk. Sziasztok! — felállt, olyan könnyed mozdulattal, mint amilyennel odaült, és visszasétált a barna hajúhoz. Közben gondosan ügyelt a járására, kicsit megbillentette csípőjét, jól látszott kemény kerek feneke.

A fiúk csak ültek, némán az asztalnál. Suhajda törte meg a szótlan­ ságot.

— Együnk! — mondta röviden és némi mohósággal vágni kezdte a húst, a villára burgonyát szúrkálva. Kovács is követte.

A rendőrök befejezték az igazoltatást és csendben távoztak. Suhajda fizetett a pincérnek, közben többször megnézte óráját.

— Most kell indulni a vonatnak! — figyelmeztette Kovácsot. Közben megszólalt a hangosbemondó. Recsegett, alig lehetett valamit érteni, a Balaton megnevezés, azonban többször is elhangzott benne, meg az ötödik vágány.

— Ez az, gyere! — indítványozta Suhajda.

Felkapták csomagjaikat, távozóban még egyszer a két nőre pillantottak. Kovács a kezével is intett, a szőke nő hasonló mozdulattal nyugtázta az üdvözlést. Lépcsőkön le, lépcsőkön fel, kissé zihálva érkeztek megjelölt peronra, amely üresen állt a pályaudvar közepén. A távolban, a Balaton irányában, látszott egy vonatvég, amely egyre kisebb lett.

— Ez elment! — nyugtázta Suhajda.

Kovács dühösen, járkálni kezdett, a nála lévő táskát lecsapta a peronra.

— Szétverem annak a szőkének a képét! — mér­ gelődött tovább.

— Hagyd a fenébe! — csitította Suhajda.

Kovács még egy darabig járkált a peronon. Ahogy telt az idő, úgy csendesedett lépteinek kuszasága, majd kisebb séta után, megállt Suhajdával szembe.

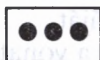
Egyszerű hanglejtéssel tette fel a kérdést: — Tetszik neked a barna?

— Tetszik!

— Akkor a tied, enyém a szőke! Gyere!

Indultak vissza, a vasúti étterembe, ugyanazon a lépcsős, kanyargós úton, melyen ide futottak. Kovács csak a szőke, formás alakjára gondolt, Suhajda

felvult villanyozva, látszott arcán, a nagy kaland lehetőségére. Moslygós arccal léptek be, a továbbra is füstös helyiségbe. Keresték a két nőt. Az asztal üres volt, ahol az előbb ültek. Kovács vette észre először a szökét, aztán a barna hajút. A két férfi társaságában, éppen ittak, távol a bejárattól.

TALÁLKOZÁS

Simon Lajos a megbeszélt időben az Emkébe ment. Leült, kávét rendelt. Izgatottan várt. A lány késett. Újságot kezdett olvasni, amikor Erika megérkezett. Már az ajtóban észrevette, amint nőies mozdulattal betolta az ajtót magaelőtt és nagyon kecses léptekkel feléje tartott. Simon két éve nem látta a lányt, akivel akkor együtt dolgozott egy újpesti gyárban. Ő már három éve túl volt a katonaságon, Erika pedig akkor került ki éppen a nyolcadikból és szabász szakmát jött tanulni abba a gyárba.

Formás alakja, kedvessége már az első pillanatban megmelengette Simon Lajos szívét. Kedvelte a lányt, de a képtelen korkülönbség le is fékezte.

Erika most is csinosan volt felöltözve. Szürke kiskosztümöt viselt, színes neylon harisnyát és barna körömcipőt. Látszott rajta a gondosság. Készült erre a találkozásra. Piros kendővel átkötött fekete haja, karján orkáncabát. Különleges varázst árasztott magából. Simont, mintha valamiféle bizsergő áramütés érte volna. Nem tudta levenni szemét a lányról.

— Féltem, hogy nem jössz — mondta Simon és elvette a kabátot a lánytól, miközben leült.

— Olyan messze lakom.

— Iszol valamit?

— Kávét.

Simon rendelt.

— Mesélj, kíváncsi vagyok.

— Inkább kérdezz!

— Jó.

A lány ivott a kávéból.

— Mikor mentél férjhez?

— Tavaly szeptemberben.

— És már el is váltál?

— Még nem, eljöttem. Nem bírtam én azt.

— Rossz volt?

— Csak a haverok voltak a fontosak.

— A férjed mivel foglalkozott?

— Sportol.

— Milyen sportágban?

— Bunyózik.

— Menő?

— NB-I-es. Válogatott kerettag. Biztos ismered.

— Hogy hívják?

— Tomcsik!

— Nem hallottam még. Szeretted ezt a sportot?

Kicsit durva, nem?

— Az a lagjobb benne. Izgalmas. Meg férfi sport.

— A férjed, férfi volt?

Nem lepte meg a kérdés. Maga elé nézett.

— Mérsékletes — válaszolta.

— Egy héten egyszer?

— Naptárba lehetett volna jegyezni.

— Dolgoztál?

— Nem.

— Mit csináltál otthon, egész nap?

— Vásároltam, takarítottam, főztem. Vártam a férjeméket.

Simon csodálkozott ezen a többszámon. Meg is kérdezte:

— Nem értem?

— Egyedül sohasem jött haza. Mindig haverokkal. Ettek, aztán elmentek.

— Téged nem vitt magával?

— Ritkán.

— Nem volt rossz?

— Eleinte, de megszoktam. Meg volt abban a házban egy másik lány is. Egy különálló villában laktunk. A haverjával bérelték közösen. Az a másik lány a barátjával élt együtt. Nem voltak házasságok. Nóri tizenkilenc éves volt, azzal barátkoztam.

— Mást sohasem csináltál?

— Nem igen. Esetleg magnót hallgattam.

Hirtelen csend állt közéjük. Mind a ketten szomorú arccal néztek a távolba.

— Iszol egy kis szeszt? — kérdezte Simon.

— Csak egy kicsit, régen ittam már.

Konyakot rendelt Simon. Késve hozták. Addig szótlanok maradtak. Simon nézte a lányt. Szép volt. Sajnálta is. Szemük találkozott. Egybefonódott, mintha már ki sem lehetne bogozni.

— Egészségedre! — emelte fel poharát Simon.

— Kösz! — felelte a lány és szájához emelte a poharat, belekóstolt. Megrázkódott. — Elszoktam már tőle.

— Miért jöttél el? — kérdezte a lánytól.

— Későn mentem egyszer haza, dolgom volt. Egy régi barátnőmmel találkoztam, akivel együtt laktam az intézetben. Otthon találtam, egy idegen nővel, feküdtek az ágyban.

— Mit értél?

— Nem tudom, de meg tudtam volna ölni!

Pohara után nyúlt és a maradék italt kiitta, egy hajtásra.

— Pár napig, még ott maradtam. Nem jött haza, napokon keresztül. Éreztem, nincs szüksége rám. Összecsomagoltam és eljöttem.

Simon nevetett. Látszott rajta a megkönnyebbülés. Jó volt, hogy elmondhatta.

— Máskor is előfordult, hogy nem jött haza?

— Ritkán. Egyszer elmaradt. Vagy négy napja

nem láttam. Nem is tudtam, hol van. Csak a rendőrség kereste, meg a barátját, Szinest.

— Történt valami?

— Én nem tudtam semmiről. Állítólag orkánkabátokat loptak, meg magnót fényképezőgépet. A szajrét ide hozták.

— A rendőrség téged is faggatott?

— Igazoltattak. Mit keresek itt? — kérdezték. Intézetben a helyem, kiskorú vagyok! Akkor még nem voltam megesküdvé vele. Csak ott éltem. A rendőrségen azt mondták, vagy megmondok mindent a Szinesről, meg a férjemről, vagy megyek az intézetbe.

— Elárultad őket?

— Nem. Elmentem az intézetbe.

— Meddig voltál ott?

— Tíz hónapig.

— És akkor miért engedtek ki, hisz még most sem vagy tizennyolc éves?

— Hozzámentem.

Simon elgondolkodott. Cigarettát vett elő.

— Rágyújtasz?

— Nekem ez nagyon erős. Marlborót szoktam szívni, de ritkán.

Simon hozott egy dobozzal.

— Tessék! — és a lány elé tette.

— Nem kellett volna.

— Most jól esik úgyis.

Erika rágyújtott. A füst lassan és egyenletesen töltötte meg a helyiségnek ezt a részét.

— Engedély, kellett a házassághoz?

— Persze. Meg is adták az intézetben, fel is öltöttem. Elmentünk az anyakönyvvezetőhöz, még mirtus is volt. Nem esketett össze. Hiányzott a gyámhatóság engedélye.

Elkomorodott. Mélyet szívott a cigarettából. Las-

san fújta ki a füstöt. Nézte a parazsat, a kígyózva felszálló füstöt. Halkan beszélt.

— Otthonra vágytam. Sohasem volt otthonom. Azért is mentem bele a házasságba.

— A szüleid?

— Apám Komlón él. Az anyám? Akkor találkoztam vele utoljára, mikor elmaradt az esküvőnk. Elrohantam, beültem egy taxiba, amelyet pont az anyám vezetett.

— Taxisofőr?

— Igen.

— Mit szolt?

— Semmit. Megkérdezte hová vigyen, mi ez a maskara rajtam, meg hogy, hogy vagyok?

— Most a legjobban! — miért nem felelted?

— Szerettem volna megpofozni. Éreztem, és talán akkor a legjobban, hogy nincs anyám. Ha volna, mennyivel másabb lenne az életem.

Simon vigasztalni akarta a lányt, de hirtelen nem tudta, mit mondjon.

— Hová mentél akkor?

— Haza az apámhoz. Egy időre, jó lesz ott is, gondoltam. De nem volt jó. Apám egy másik nővel élt együtt. Az pedig féltékeny volt rám. Jobbnak láttam eljönni.

— Visszajöttél?

— Igen. A férjemhez. Aztán megjött az engedély és összeházasodtunk.

— Most mit csinálsz?

— Dolgozom, még egy hónapig.

— Aztán?

— Megyek a Balcsira. Van egy srácom. Club-bárban pincér. Ritkán ér rá. Elhatároztuk, lemegyünk nyárra. A vendéglátóiparhoz. Egy kicsit megszedjük magunkat.

— Komoly?

— Nem tudom. Figyelmes, törődik velem. Jobb mint a férjemmel.

— Hány éves voltál, amikor eljöttél otthonról?

— Tizenhárom, vagy még annyi sem.

— Rossz volt otthon?

— Örökös veszekedés, meg verekedés. Az apám bányász. Sikta után mindig részegen jött haza. Összevesztek. Megverte az anyámat. Az anyám meg idegen pacákokat tartott. Mindig csak sírtam. El akartam szökni. Az apám megsejtette. Bezárt. Négy napig voltam a négy fal között. Mikor hazajött, azt mondtam: — lemegyek a boltba kenyérért, nincs itthon. Adott egy százast, siessek. Figyelt az ablakból. Én meg elutaztam Pestre, a rokonokhoz. Többé nem is mentem haza.

Simon összeszorította a fogát, mélyet lélegzett. Úgy érezte, levegő hiányában szenved és megfullad. A levegővétel darabos sóhajtasba tört ki belőle. „Szép vagy, mindig is tetszettél. Szegénykém. Milyen nehezen tud kiharcolni magának egy kis boldogságot” — gondolkozott Simon Lajos.

— Hány óra már? — kérdezte a lány.

— Még csak tizenegy. Sietsz?

— Félegyre egy sráchoz megyek. Filmezek.

— Filmezel?

— Igen. Egy filmes srác vizsgafilmjében szerepelek.

— Mit játszol a filmben?

— Egy lányt, akit felszednek az országúton. Az autós fiú az festő. Felvisz a lakására. Modellt állók neki, szerelem kezdődik, de engem a festővel autóbaleset ér. A festő meghal.

— Az egész film, miről szól?

— Nem tudom, pedig nézegettem a forgatókönyvet.

— Ma mit vesztek fel?

— A modell részt. Tegnap már próbáltunk.

— Nem voltál zavarban?

— Ó, nem. Ők filmesek, más szemmel nézik...

Simon elmerült gondolataiba. Nem hallotta, mit mond a lány. Visszaemlékezett. „— Két évvel ezelőtt, sokszor találkoztam vele. Moziba vittem. Már akkor nagyon szép volt. Egyszer megkérdezte: — Mit akarsz tőlem? Akkor meglepett kérdése. — Semmit sem — mondtam akkor zavartan. — Hisz te még olyan gyerek vagy. Nem elég, ha a barátomnak nevezlek? Igazi barát vagy! Kész vagyok segíteni neked mindenben. És jól érzem magam veled. — Többet nem láttam. Hiába kerestem. Kilépett a gyárból. Meg sem csókoltam, egyszer sem. Vagy a szeretőmnek kellett volna lennie? Nem, azt mégsem. És most vetkőzik. Idegenek előtt. Egyedül van. Sajnáljam, vagy segítsek rajta? Vagy az akkori mulasztásomat pótoljam? — Nem volna szép tőlem!?”

Nem tudott dönteni. A lány látta, hogy töpreng.

— Szeretnék még veled találkozni.

— Mikor? — kérdezte Simon bizonytalanul és egy kicsit reménykedve is.

— Nem tudom. A filmezés, meg a balatoni út, egyelőre leköti az időmet, de majd írok neked. Ott laksz még?

— Igen.

— Jó, hogy elmondtam neked, te mindig megértő voltál. — Simon érezte, hogy akart még valamit mondani, de a lány felállt, megölelte a fiút és kisietett az utcára.

Simon Lajos feldobott magányosságában, zavartan nézett utána.

HOSSZÚ FUTÁS

Magdi észre sem vette, milyen gyorsan eltelt ez tanítóképzői négy év. Tizennégyévesen, anyja kíséerte el az akkor nyurga, sovány, kissé sápadt, barna lányt a felvételi vizsgára. Nem sok esélyt adtak számára a családban, mert Magdinak születésekor keletkezett, jobb oldali csípőficama, hol kiújult, hol eltűnt. Ez utóbbit inkább akkor tapasztalta, ha valaki már hosszabb ideje ismerte. Persze kritikusabb esetekben, egy-egy fiúval való találkozásánál, nagyon gondosan ügyelt mozdulataira. Fárasztó volt ez számára, de valahogy mindig érezte — még ha csúfolták is érte időnként — ugyan olyan ember, mint más, sőt ez a tény koncentráltabb fegyelemre készítette.

A felvételi vizsga sikerült. Ezt a sikert kiemelt szorgalommal kívánta meghálálni. Végig jó tanuló volt, az igazgatónő is bízatta, tudott ugyan erről a testi hibáról, de Magdi pedagógiai tehetsége felejtette vele ezt aényt.

Az eltelt négy év alatt tudása mellett, női szépsége is kibomlott. Formás alakját a fiúk, igenlő bólogatással nyugtázták.

Már csak a képesítő vizsga volt hátra, amikor a végzősöknek döntenie kellett, merre tovább, hol helyezkednek el, mit csinálnak.

— Kitöltötted a lapodat? — kérdezte a folyóson beszélgető lányok közül az egyik, Magdát.

— Még tegnap.
 — És mit írtál?
 — Valamilyen megye...
 — Város?
 — Nincs város, csak egy falu.
 — Tudod, hol van?
 — Nem.
 — Leutazol egy ismeretlen faluba, tanítani?
 — Miért? Nincs abban semmi. Ott is vannak gyerekek, meg kollégák.

— Pesti lány létedre vállalod? — csodálkozott egy másik lány.

— Szüleid? — szólt a következő kérdés.

— Nem szóltak semmit — mondta Magdi a lányoknak. — Apám szerint: — Nagykorú vagy lányom, azt teszel, amit akarsz!

— Teljesen elment az eszed! Tudod te, milyen egy kis faluban tanítani? Van fogalmad róla? Örökre el-
 ászod magad — aggodalmaskodott egy alacsony, barna lány.

— Miért nem harcolsz egy pesti állásért? — kérdezték egyszerre többen is.

— Könnyű azt mondani — válaszolta Magdi, egy kicsit emelkedettebb hangon. — Ti itt kaptatok elhelyezést Pesten. Mázlisták vagytok. Nekem már csak egy kis falu jutott és kész!

Aztán arra gongolt, talán jobb is így. A falu, az biztos megértőbb, meg szeretne a saját lábára állni. Önállóan élni, szervezni az életét. Erre vágyott már régen.

— Te tudod — tette hozzá az előbbi alacsony, barna lány, és egy leintő kézmozdulat után, indult az osztályba, mert közben megszólalt, a szünet végét jelző csengő. Aztán többet nem is beszéltek erről. Mindenki eldöntötte, hová kíván menni szeptemberben, kezében a tanítói oklevéllel.

A bankett úgy zajlott le, mint általában a banket-

tok. Az osztályfőnök pohárköszöntőjében elmondta, hogy az életben így, meg az életben úgy. Gondoljanak majd az iskolára, ne hátráljanak meg, satöbbi, satöbbi.

Magdi, az újdonsült tanítónő, kipirult arccal hallgatta az osztályfőnököt. Gondolataiban, már elképzelte azt a kis falusi iskolát, ahol dolgozni fog. Szorongással vegyes érzés töltötte el, örült is, talán sírni is szeretett volna, ha most nem szégyelné a többiek előtt.

Két hét múlva a postás hozott egy sárga borítékú levelet, melynek feladója: — általános iskola — aztán a falu neve. Izgatottan bontotta ki. A levél mindössze tíz sor volt. Valami olyasféle szöveggel, hogy pályázatát elfogadtuk, lakást sajnos biztosítani nem tudunk, de albérlet kereséséhez segítséget nyújtunk. Az állás végleges elfoglalásának időpontjáról, később külön küldünk értesítést. Dátum, aláírás.

Sokáig forgatta a levelet a kezében. Arra gondolt kissé dühösen, meg egyben szomorúan is, hogy milyen egyszerű egy kezdés, az életbe való kilépés? Lehetséges... Miért ne? Olyan egyszerű és magától érthető dolog, mint... mint, ahogy az óra mutató jár. Másodperc... másodperc... perc... perc... óra... óra... nap, napok, hetek, hónapok, évek... és megy minden tovább, sorjában.

Az óra valóban — vele az élet is — könnyörtelesen, egyszerű hétköznapijaival, tovább járt. A nyarat még otthon töltötte. Moziba, strandra járt, majdnem minden nap. Tervezgetett, elképzelte azt a kis falut, ahová most elszegődött. Napjában sokszor eljátszotta, gondolatban, a megérkezést, az első napokat. Később már úgy tűnt számára, mintha végig is élte volna, mintha ismerős utcákon járna, ismerős emberek köszönnének neki. Mosolygós gyerekekcikből, kedves szemek figyelik őt.

Aztán augusztus közepén táviratot kapott. A szöveg rövid volt, mint a korábbi levél, semmit nem magyarázott. „Huszonötödikén várjuk a reggeli gyorsal. Iskola igazgató.” Ez tényszerű volt.

Többször elolvasta, lassan, minden szót külön megforgatott a nyelvén, talán többet megtud arról az iskoláról. Azonban a szavak mögött nem volt semmi.

Összecsomagolt. Mindent gondosan elkészített. Az indulás előtti éjjelen nyugtalanul aludt. Összefüggéstelen, kusza történeteket álmodott. Reggel kábán, verítéktől kiverten és fáradtan ébredt. Csak az anyja kísérte ki az állomásra. Megváltotta jegyét és csomagjait berakták a fülkébe. Lent a peronon beszélgettek. Az indulás előtti feszültségben a szavak nehezen törtek elő, aztán rövidségükben, gyorsan elhaltak.

— Vigyázz magadra! — mondta aggodalommal az őszhajú, alacsony, munkában megfáradt anyja, aki zavarában sután lóbálta kezében, fekete retiküljét.

— Ugyan mama, tudod, hogy vigyázok.

— Ne legyél ingerült, senkivel ne veszekedjél! — volt az intés.

— Nyugodt lehetsz.

— Becsomagoltál mindent?

— Igen.

— Pénz van nálad?

— Van.

— Írjál!

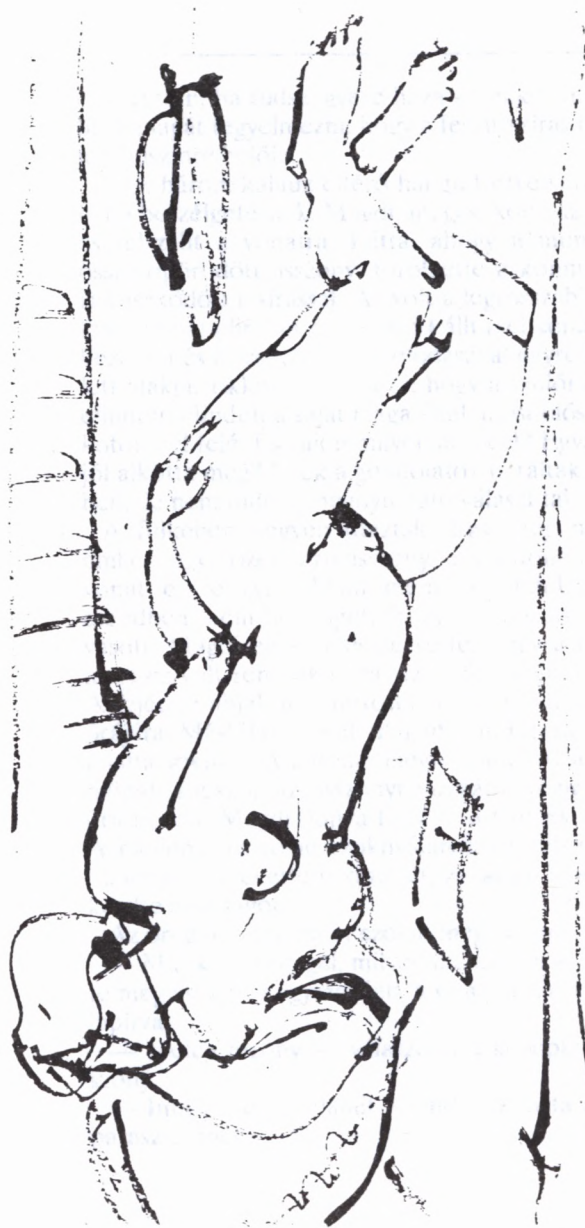
— Írok.

— Apádnak is.

— Igen, annak is írok.

— De ne sokára. Mindjárt másnap. Tudod, hogy aggódom érted — mondta és visszafolytott könny, bújkált szemében.

— Tudom mama, legyél nyugodt, mindent elintézek.

and

— Aztán, ha tudsz, gyere haza — ekkor már alig bírta magát fegyelmezni, hogy a feszítő sírás ne törjön felszínre belőle.

— A három kalauz eltérő hangú füttye vetett véget a beszélgetésnek. Magdi, megcsókolta az anyját és felszállt a vonatra. Láta, ahogy a munkában összetöpörödött asszony, törölgette a könnyeit. Ő is küszködött a sírással. Az volt a legrosszabb, amikor a vonat elindult és anyja ott állt zsebkendővel a kezében és a szerelvény távolodásával egyre kisebb lett alakja. Ekkor döbbsent rá, hogy a szülői háztól, elindult, elindult a saját maga által, most először alkotott cél felé. És vajon milyen az a cél? Egyáltalán jól alkotta meg? Ezek a gondolatok ugráltak a fejében, de nem tudott, megnyugtató választ találni rá.

A fülkében négyen utaztak. Egy öreg parasztember, egy középkorú asszony, egy katona és ő. A vonat egyre gyorsabban ment, az indulás utáni csendben, nem beszélgettek. A katona újságot olvasott. Magdi egyszer észre vette, hogy a tizedes, mert ez volt rendfokozata, az újság mögül őt nézi. A fejét az ablak felé tartotta, aztán rápillantott az órájára. Másfél órát, kell még utazni. Egyelőre nem találta soknak. A katona, megint kinézett az újság mögül. Először az asszonyt vizsgálta végig, aztán órá nézett. Magdi, lopva figyelte a tizedes szemét. A mellénél és rövid szoknyájánál, tovább időzött, de amint észrevette tekintetét, zavartan lapozgatni kezdte az újságot.

Az öreg parasztember szólalt meg először.

— Már korán reggel, milyen meleg van — jegyezte meg csak úgy egyszerűen, a szimpla tényt megállapítva.

— Meleg bizony — válaszolta a középkorú asszony.

— Inni kellene valamit — indítványozta az öreg parasztember.

— A harmadik kocsi, innen az étkező — mondta a katona és előre mutatott.

— Csak a harmadik?

— Igen.

— Na, akkor megyek! — bízta magát az öreg parasztember, de nem indult. Pénzt kotorászott elő zsebéből és számolgatni kezdte. — Egy üveggel kittelik még az apróból — mondta és Magdira nézett.

— Maga nem szomjas?

— Nem! — válaszolta a lány röviden, természetes hangsúllyal.

— Pedig ilyenkor legjobb a sör!

— Lehet.

— Messzire? — kezdte a beszélgetést ezzel a kérdéssel és az aprópénzt a markában szorongatta.

— Nem, csak ... — és megmondta a falu nevét.

— Rokonokhoz? Nyaralni? — érdeklődött tovább.

— Dolgozni.

— Téeszbe?

— Iskolába.

— Tanítónő?

— Igen.

— Látja, mindjárt gondoltam! — nyugtázta az öreg parasztember és felemelte a kezét, hogy nagyobb hangsúlyt adjon beszédjének. — Mondtam is magamnak — folytatta — és itt egy kis szünetet tartott, hogy a mondat további része hatásosabb legyen — ez olyan tanítóféle. Már ne haragudjon érte. Mert tudja, úgy van az, hogy ha az ember már így összejön, hát ismerje meg a másikat — fejezte be, felállt és indult az ajtó felé. — Én, parasztember vagyok, rám van írva, de az nem baj. Ez az ember? — kérdezte és rámutatott a katonára. — Nem lehet tudni. Csak annyit, hogy katona! Katona, az katona!

Ezen nevettek, majd az öreg a tizedessel elment az étkező kocsi, sörözni. A vonat közben, szünet

nélkül futott a síkságon. Magdi arra gondolt, hogy már nincs hátra, csak egy óra és ott lesz. Az izgalom összerántotta a gyomrát. Megkereste táskájában a táviratot. Újból és újból elolvasta. Most sem tudott valami kedvezőt, biztatót kiolvasni belőle. Várják és kész! Ennyit a távirat is kifejez. — Bár már este lenne — gondolta. — Akkor már mindent tudnék. Biztos egy kicsit megnyugodnék, nem volna ez az izgalom, de miért izgulok? Semmi okom erre. Meg kell nyugodnom!

Kényelmesen elhelyezkedett az ülésen. Próbálta testét lazítani. Csak az elfutó tájat figyelte. Nem is gondolt az iskolára. A vonat Pesttől, kétszer állt meg. Mezőtúron voltak felszállók is. A fülkébe bejött egy asszony, egy hároméves kisgyerekekkel. Nem szóltak, csendben ültek, a gyerek egy kis autóval játszott, elmélyülten.

Az öreg parasztember, meg a katona, még mindig sörözött.

— ... következik! — kiálltotta a kalauz, amint végig sietett a vonat folyosóján.

Magdi, összeszedte csomagjait, elkészönt és kiment a peronra, a szerelvény lassított, majd megállt. Tíz óra lehetett, amikor leszállt a vonatról. Körülnézett, ott a sínek között, várt egy kicsit. Az emberek sietősen igyekeztek a kijáráthoz. Eszébe jutott a távirat szövege: „várjuk, a reggeli gyorsal”. Nem gondolt nagy fogadtatásra, csak legalább valaki itt lenne, de senkit sem látott, aki őt várna.

Elindult a kijárat felé. Megkérdezett egy vasutast, hogyan juthat az iskolához.

— Tessék sietni, a busz a központig megy. Ott az iskola — mutatott a sárga buszra, amely az állomás épületétől egy kicsit távolabb várakozott, nyitott ajtókkal.

Gyorsabbra fogta lépteit, de a busz közben elindult. Bosszankodot egy darabig, aztán nem volt mit

tenni, elindult az emberek után. Ahogy távolodott az állomástól, úgy lett egyre nehezebb a bőröndje. Először szomorúnak érezte magát, aztán a távolság a szomorúságból újból mérget kovácsolt. Egyre többször kellett a bőröndöt letenni, megcserélni. Olyan érzése támadt, mintha valaki, talán bosszúból, kövekkel rakta meg, valahol. Éppen ilyen fogáscserét hajtott végre, amikor egy idősebb férfi, megszólította:

— Elnézést,... Magdikához van szerencsém? — kérdezte az őszhajú, kissé sovány, magas férfi.

A lány felegyenesedett és őszinte érdeklődéssel végig nézett rajta. Inteligens külsejű, ötvenöt év körüli férfi állt, vele szemben. Zavart volt, látszott, hogy sietett, a levegőt is kapkodva szedte. A nyakendő, amely nem illett sehogyan a ruhájához, teljesen félre csúszott.

— Igen, én vagyok! — felelte a lány, egy kis szünet után.

— Bocsánatot kérek, hogy nem vártam az állomáson, de az igazgató úr, most szólt és sajnos lekéstem a buszt — mondta, és ahogy nézte a lányt, zavartsága egyre fokozódott.

— Oh kérem, nem baj — legyintett Magdi, mintha nem történt volna semmi, említésre méltó esemény.

— Ne haragudjon rám azért. Engedje meg, hogy bemutatkozzam: Magashegyi Ferenc, tanár. Szólítson csak, Feri bácsinak, úgy is mindenki, így mondja nekem!

A lány nyílt őszinteséggel, kezét nyújtott, az öreg, amint megfogta, egy hirtelen mozdulattal megcsókolta és ravaszkas mosoly játszott szemében. Magdi hosszan nézte ezt a férfit. Tetszett is neki, ez a játékos, átfutó mosoly.

— Ha megengedi, akkor én viszem a csomagját — fontoskodot és megfogta a bőröndöt.

— Nagyon kedves, köszönöm!

— Szóra sem érdemes.

Elindultak az utcán, amelyen keskeny betonjárda futott. Ezért egymás mellett, szinte lehetetlen volt menni. Az öreg előre engedte Magdit. Pár lépés után visszanézett, csupán azzal a szándékkal, ne fusson túlságosan előre. Így vette észre, hogy a férfi, nem tikolt érdeklődéssel, mérte végig. Aztán legalább száz méteren keresztül, egy szót sem szóltak.

— Messze van az iskola? — kérdezte Magdi, hogy megtörje a csendet.

— Nem, nincs olyan messze. A sarkon túl — mutatott előre.

— Nagy falu ez? — kérdezte újból.

— Olyan közepes. Ötezeröttszáz emberrel.

— Pedig nagyoknak tűnik.

— Igen. Aránylag nagy, vagy talán nagyobb, mint a többi, de azért falu. Egy iskola, három épületben, egy kis áruház, négy csemege bolt, három italbolt, két kocsmá és kész — összegezte az öreg, mintha leltárt készítené. — Magának biztos szokatlan lesz!

— Soha nem laktam falun. Pedig mindig szerettem volna.

— Akkor most itt kiélheti magát. Még meg is unja egyszer... — mondta az öreg nevetve, és átvette a bőröndöt a bal kezébe.

— Nehéz?

— Nem, egyáltalán nem. Különben is mindjárt ott vagyunk — és előre mutatott, egy régi épületre, amely sárga falával olyan bágyadt hangulatot adott a kis fényben, hogy a látványtól Magdinak, majdnem sírásra szaladt a szája.

— Kedves Magdika! — kezdte az öreg, szünetet tartott, magacé engedte. Ott álltak, az iskola bejáratánál. Ebben a megszólításban, hanghordozásban benne érezte a lány, hogy most valami fontosat akar mondani. — Elnézését kérem, de szeretném,

ha bizalommal fordulna hozzám. Mindenbben segítek magának. És ne legyen elkeseredve, meglátja, jó lesz itt — és olyan atyaián, a lány karjára tette a kezét. — Ígérje meg, szól ha valamire szüksége lesz. Jó?

Magdi, jóleső érzéssel nyugtázta az öreg segítő szándékát. Egy kicsit megnyugtatta ez a biztatás. Már nem haragudott erre az emberre a késés miatt. Inkább az iskola igazgatóra, aki megfélemedezett arról, hogy mára hívta. A képzőben, négyéves tanulmányai során, mindig úgy beszéltek, kell a pedagógus, az iskolák várják őket. Azért, nem így képzelte el, az első találkozást. Kicsit csodálkozott, csalódottnak, becsapottnak érezte magát.

Széles, iskola folyosóra futott a bejárati járda. A harmadik ajtóra, dőlt betűkkel kiírva: tanári szoba, alatta: igazgató. Az öreg kinyitotta az ajtót, előre engedte. A széles szobában három tanítónő ült. Kíváncsian fordultak a belépők felé. A beszélgetést ketté szakította, szimpla megjelenésével. Köszönt, aztán egy pillanatig csend állt a belépők és a beszélgetők közé.

— Az új kolléga? — kérdezte egy nagyon vékony, alacsony, szőke tanítónő. Arca sovány volt, mélyen ülő szemeknek kéksége mutatta csak, a benne vibráló élnkséget.

— Igen — válaszolta Magdi csendesesen, de határozottan.

— Szarvusz... szervusz! — mondták és oda siettek hozzá, hogy egy formális púszival, mindjárt el is intézzék a bemutatkozást.

Az igazgató, a belső szoba ajtajában állt. Ötvenen, jóval túl volt már, testes, erősen kopaszodó férfi, szürke öltönyben. Fekete keretes szemüvege, lecsúszott az orra hegyére, Rövid mozdulattal visszatolta. Csak állt, nem jött egy lépéssel sem közelebb.

— Már vártuk — mondta az ajtóból Magdinak.
 — Ne haragudjon, hogy nem sikerült az állomáson találkozni, de ilyenkor mindenki nagyon elfoglalt — mentegetőzött, de érződött szavaiból, nem tulajdonít nagy jelentőséget az egész eseménynek.

— Nem számít — válaszolta Magdi, és várta, hogy az igazgató, majd csak bemutatkozik. De az nem mozdult, mint egy kőszobor úgy állt ott. Nehezen vette csak észre, a lány tétozózó kézmozdulatát. Aztán zavartan kezét fogott vele, megmondta a nevét, Magdi nem értett belőle semmit.

— Ismerkedjen meg a kollégákkal, mindjárt itt lesznek a többiek is. Sikerült albérletet találnunk. Katika, volt olyan kedves, felajánlotta, ha kell megosztja a szobáját magával. Nem tudom, megfelel-e? Beszéljék meg — mondta, majd bement a belső helyiségbe, mint aki, teljes megelégedettséggel elvégezte munkáját.

A Katika megszólításra, egy alacsony, vékony, barna lány jött oda hozzá. Bemutatkoztak egymásnak. Magdi, huszonnyolc-harminc évesnek gondolta. Figyelte a kezét, nem látott gyűrűt rajta. Megbeszélték a szoba dolgait. Valami behemót, nagy szobában lakott, egy öreg házaspárnál. A kettéosztott albérleti díj sem bizonyult túl soknak így. Magdi úgy érezte látatlanba is, nem csinált rossz üzletet, tehát elfogadja. Nem érzett azonban különös szimpátiát a lány iránt.

A testületi ülésen aztán megjelent, minden pedagógus. Már ideje sem volt, hogy bőrröndjét elvigye az albérletbe. Kezdődött az értekezlet, úgy tűnt, mintha csak rá vártak volna. Magdival együtt, tizenheten voltak. Az igazgató sokáig beszélt, emelt hangon, magas pátozzsal.

Amint hallgatta a beszédet, végig nézett a többiekben. Lassan és diszkrétan, araszolva, arcról-arera.

— Ezek a kollégáim? — tette fel a kérdést, ön-

magának. — Igen, velük dolgozom majd. Ő az igazgató... nagyképű lehet... hogy nyomja a szöveget... nem is érdekli, hogy figyelnek-e rá? Lényeg, hogy elmondja... „a tanítás legfontosabb alaptétele...”, „... ügyelni kell...”, „... törekedni...” A Feri bácsi? Olyan rendes, kis öreg. Biztos húsz éve itt tanít már. Neki semmi újat nem tudnak mondani. Az öreg, kusza ábrákat rajzolt füzetébe, nagy elmélyüléssel. Ezzel is tellik az idő. Kati? Vénlány típus! Sok ránc van a szeme alatt, pedig látszik, mennyire szeretné eltüntetni. A púdertől egy groteszk, mosoly nélküli arc, nézett rá vissza. — Csak négy férfi... tényleg, csak négy férfi? Eddig ezt észre sem vettem... — állapította meg egy kicsit meglepetten. — Nő uralom! Milyen szakosak lehetnek?... az magyar, hiszen szórakozottan most is olvas egy könyvet, ... biológia, mert rendezett volt minden ruha rajta, mint a virág körbefutó szirmai... matematikus, mert egy kopott körzővel babrált,... az a lickó pedig tornatanár, olyan sportosnak akar látszani, mintha legalább ő lenne a Papp Laci... az a szőke asszonyka, az biztosan oroszos, igen, ott a szótár c - lőtte. Ő az alsóban taníthat... ő is, ő is... hiszen mindegyik kedves, szerény és jóságos volt.

Nem bizonyult ez olyan rossz játéknak, legalább szórakozott vele, de csak játék volt, mert annak is szánta. Később aztán megtudta, hogy több mint a felét, eltalálta.

Este az albrétben, amely a valóságban is elfogadható, tágas, meszeltfalú szoba volt, utcára nyíló két ablakkal, megkérdezte Katitól:

- Te, mióta vagy itt?
- Már nyolc éve.
- És kibírtad?
- Látod, megvagyok.
- Szüleid?
- A szomszéd faluban. Innen húsz kilométerre.

- Otthon nem lenne jobb neked?
 — Lehet, itt nyugodtabb vagyok. Nem zavar senki. Az albérlet is elfogadható.
 — Nem vágyasz többre?
 — Mire? Dolgozom, pénzt kapok érte és kész. Élek.
 — Hány éves vagy?
 — Huszonnyolc.
 — A férfiak?
 — Nem érdekelnek.
 — És ez így lesz mindig?
 — Azt hiszem... lehetséges.

Magdi kissé szomorúan, úgy érezte a beszélgetés után, talán rá is ez vár majd. Aztán megrémült a gondolattól. — Ez mégsem lehetséges,! — tiltakozott hirtelen. Elhatározta, nem enged, nem lesz ilyen gyenge! A gondolatok kavargtak a fejében. Sokáig nem jött álom a szemére. Kati azonban aludt, mintha nem történt volna semmi.

Négy nap múlva megkezdődött a tanítás. Magdi egy vegyes, harmadik osztályt kapott. Az alsós tanulók osztályai, eléggé messze voltak a központi épülettől. Már hét óraker indulsnia kellett, hogy időben ott legyen, reggelente korán kelt, hat óra körül. Elvállalta a napközi vezetését is ebben a részlegben. Így este öt előtt sohasem ért vissza az albérletbe. Teltek a napok. A tanulók, szép ütemben haladtak az anyaggal. Október közepén látogatót kapott, a járástól. A felügyelő, három óráját nézte végig. Elégedetten távozott. Csak annyit kérdezett:

- Most végzett?
 — Igen.
 — Szeret tanítani?
 — Nagyon.
 — Akkor dolgozzon nyugodtan.

Ez valóságos szárnyakat adott számára. Az idő

megszűnt körülötte. Továbbra is korán kelt, ment az iskolába. Délután későig maradt, este pedig ott-hon dolgozott. Újabb és újabb megoldásokat talált ki. Alig várta, hogy másnap a gyerekek között legyen.

A szombatokat, meg a vasárnapokat, azzal ütötte agyon, hogy kéthetente hazautazott Pstre. Az ilyen látogatások mindig megnyugvást adtak, csak a hét-fői visszautazás volt kegyetlen. Ilyenkor mindig előjött az otthon melege, a könnyebb iskolai napok sokasága és a most végzett, jelenlegi munka felelőssége. Később aztán, ezt is mérsékelte, a költségek miatt.

Téli estéken, végig látogatta a kollégákat. Olyan bemutatkozó látogatások voltak ezek. Falun ez így szokás. Sokat olvasott, néha elment moziba. Ez utóbbiban csak az volt a rossz, hogy egyedül kellett végig jönnie, a kihalt falun. Először nem félt, később észre vette, hogy távolról valaki, mindig kíséri. Ekkor jutott csak ismét eszébe, hogy ő nő is.

A tavasz hirtelen köszöntött be. A hó, napok alatt elolvadt. A meleg napsütésben, érezni lehetett a föld szagát. Magdi szűknek érezte a szoba, nyomasztó levegőjét. A szabadba vágyott. A délelőtti szünetekben ott állt az iskola udvarán. Fálnak támasztotta a hátát. Magába szívta a nap melegét. — Lassan már egy éve lesz! — mondta, úgy önmagának. — És kibírtam! Akkor pedig, túl vagyok a nehezén.

Egyik májusi estén, lesétált az állomásig. Katit is hívta, de ő inkább lefeküdt, aludni. Magdinak jól esett a csendes, tavaszi estében a mozgás. — Talán sportolni kellene — gondolta. Már visszafelé jövet, a kocsmá ajtajában, összefutott, Feri bácsival. Az öreg megglepte, hogy a lány ilyen későn, kint van az utcán.

— Így nem illik járkálni, még baja eshet — mond-

ta aggodalmasan Magdinak — és egészen közel állt a lányhoz. Enyhe italszag csapta meg az orrát, de Magdi nem tudta eldönteni, hogy az öreg lehelete ilyen, vagy a kocsmá ajtóból árad feléje.

— Miért, nem bánt senki? — mondta büszkén.

— Az lehet, de mit szólnak, ha magát itt látják?

— Semmit.

— Nem biztos az. Mindjárt azt mondják, hogy a tanítók elzülленek. Mit tanuljon, ilyen embertől a gyerek?

— Felnőtt vagyok! — vágta rá Magdi.

— De lány, és egy lánynak, nem szabad fiú módjára viselkedni. Jöjjön, elkísérem — indítványozta és gyengéden, olyan terelő mozdulattal, megfogta Magdi karját.

— Ha nincs jobb dolga — egyezett bele Magdi és bosszantotta az öreg atyáskodása. Az motoszkált a fejében: — Nem vagyok én gyerek! Tudom, mit szabad és mit nem. Ezzel nyugtatta hirtelen keletkezett felindulását. Az úton mérges szótlanságban, ment az öreggel. Feri bácsi pedig beszélt. Magdi nem is emlékezett, mit mondhatott, az ajtóban kezét csókolt, olyan véletlen mozdulattal, megsimogatta a vállát és elment. Semmi féle jelentőséget, nem tulajdonított az egész csetnek. Éjjel igazán jól aludt és reggel pihenten ébredt.

Másnap délután, amikor bement a tanáriba a gyerekek füzetekért, feltűnt, hogy a kollégák szótlank maradtak. Pedig általában beszédes kedvűek. Várt egy kicsit. Továbbra is csend. — Mi történhetett? — megkérdezni, mégsem akarta. Aztán arra gondolt: — Igazán, nem is vagyok rá kíváncsi!

A folyosón Kovácsné futott utána.

— Ne haragudj, de szeretnék kérdezni tőled valamit — látszott rajta, hogy nagyon zavarban van.

— Tessék.

— Tényleg ne haragudjál, de szükségesnek tartom, hogy szóljak. Feri bácsival az este találkoztál?

— Igen! Miért fontos ez?

— Haza kísért?

— Persze.

— Kérlek, vigyázz az öreggel. Azt beszélik, hogy bent volt nálad. Látták kijönni tőled.

Magdi döbbsen állt. Nem talált szavakat. Nézte ezt a riadt szemű asszonyt, aki most vigyázni akar rá.

— Ez képtelenség! — szakadt ki a torkán, a hirtelen jött védekezés.

— En... én... csak szóltam. Ne haragudj ezért — elnézést kért és alakjánál is kisebbé válva, eltűnt a folyosóról.

Ott állt percekig. Nem tudott elmozdulni onnan. — Aljas rágalom! — forrt benne a tehetetlen indulat. — Miért bántanak? Nem tettem én semmit, vagy kellett volna?

Este szótlánul ült az ágya szélén. arra gondolt: milyen jó lenne megosztani, mostani gondját valakivel. Katira nem számíthatott. Ő már teljesen érdektelenné vált. Nem izgatta semmi, csak aludt és aludt. Az élete, egy nagy alvás volt számára. Érezte, képtelen ezt így folytatni tovább.

Gondterhelt napok következtek. Az iskolában, szótlánul dolgozott. A gyerekek megéreztek a tanítónéni hangulat változását. Először tágra nyitott szemmel figyelték, de amikor rájöttek, hogy már kevesebbet beszél, nem szól rájuk, egyre hangosabbak lettek.

Kovácsnéval folytatott beszélgetést követő, negyedik nap este, kopogtak az ablakon. Összerezzen. Kati sírni kezdett. Újból kopogtak, erősebben, majd egy férfihang szólt:

— Gyere ki te szép tanítónéni. Gyere, hagy öleljelek meg.

Félelme, mérhetetlen gyűlöletté erősödött benne. Odament az ablakhoz, félre húzta a sűrű függönyt. Az ablaknál egy részeg férfi állt. Egyik kezével a ház falának támaszkodott.

— Nem szégyenli magát! Takarodjon innen! — kiáltotta Magdi és visszahúzta a függönyt. Érezte, hogy az izgalomtól, a félelemtől remeg a teste. Szíve kalimpált. Nehezen vette a levegőt. Újból elhúzta a függönyt. A férfi nem mozdult. Szünet állt be, a hirtelen keletkezett csendben. Valahol távol kutyák ugattak.

— Hívlak te szép, pesti lány. Ha akarod, kiegyenesítem a derekad! — mondta újból a férfi, de lecsuklott a hangja. Aztán egy autó motorjának zúgása erősödött. A fényszórók élesen bevilágították a szobát. A két lány rémült arccal várt a szoba közepén. Az autó lassított, majd megállt a ház előtt. Beszélgetés hallatszott.

— Mit állsz ott? — kérdezte valaki a résztől.

Válasz nem érkezett. Dermedt, feszült csend maradt továbbra is a szobában, és kint az utcán.

— Ki, lakik ebben a házban? — kérdezte egy másik hang.

— A két tanítónéni! — mondta az első hang.

— Nézd meg, ki áll ott?

Ajtó csapódás, aztán léptek közeledtek.

— Ez a Tóth Misi! — szólt vissza a másik hang.

— Vezesd ide! — mondta az első távolabbról, valószínű az autótól. Dulakodás hallatszott, szitkozódás, csattant is valami, hangjáról ítélve pofon lehetett. Aztán olyan reccsenés féle, tompa ütés, később még egy. Majd szünet, aztán becsapódott a kocsijátaja. Felzúgott a motor, nekilendült és egyre távolodott. Hosszú ideig, csak a kutyák ugatását lehetett újból hallani.

Magdi elhatározta, ennek az ügynek a végére jár. Másnap, bement az igazgatóhoz. Röviden elmon-

dott mindent. Az igazgató kétszer is megigazította szemüvegét, hallgatott egy darabig, aztán a lányra nézett.

— Sajnos egyedül laknak ott — volt a válasz, amelyben Magdi érezte ennek az embernek a tehetetlenségét.

— Az még nem ok, hogy kurvának nézzenek bennünket! — vágta rá erőiesen.

— Meg kell ezt érteniük! Én tudom, nehéz magának, Katinak, meg a többieknek — sópáncodott továbbra is az igazgató.

— Megértés, megértés, az a legkönnyebb. Tenni kell valamit! — mondta Magdi, de nem bírta tovább ülve hallgatni ezeket a semmitmondó válaszokat. Felpattant.

— Így szokott ez lenni. Tudja, ez a falu — folytatta elcsukló hangon a férfi.

— Azt tudom! — fejezte be és kiment az irodából.

Már az első perctől sejtette, amikor ezzel a közsobor utánzatú igazgatóval találkozott, hogy tőle segítséget nem remélhet. De akkor ki fog segíteni? Kinek kellene segítenie? Ezeknek a fura alakoknak, mindent lehet? Vagy oldja meg, ő maga? Most még nem tudta, lesz-e ereje hozzá? Fáradtnak érezte, minden végtagját, agya mégis lázasan dolgozott. — Mi lesz itt velem? Ez vár rám? Nem! Ebből nem kérek! Ebből nem akarok részesedni!

Elkeseredésében, este újból kiment sétálni az utcára. Az emberek utánna fordultak. Látta amint egyesek összesúgtak, beszélgetni kezdtek, mások dermedten figyelték útját. Eleinte zavarta, idegesítette ez a látszólagos bizalmatlanság, ez az alaptalan kíváncsiság. Csak azzal nyugtatta magát, ennek az egész, hülye esetnek, egyszer vége kell, hogy legyen. Nem tett semmi olyat, amelyért szégyen-

keznie kellene, nem olyan lány, amilyennek ezek gondolják, vagy hiszik, még ha Pestről, jött is ide.

Nem tudta megmondani mennyi ideig róhatta az utcákat, csak egyet érzett, ahogy telt az idő, úgy a séta felvidította. Hangulata is jobb lett. Érezte, visszakerül minden a helyére. Talán erőt is gyűjt, elegendőt, a küzdelemhez.

A villanyokat már régen felgyújtották, amikor a kocsmához ért. Oda, ahol a múltkor a Feri bácsival találkozott. A kocsmából éles fény és hangos lárma szűrődött ki az utcára, meg pohárcsörömpölés. Talán egy percre állt meg ott, az ajtóval szemben, amikor egy férfi a vállára tette a kezét. Ahogy hátrafordult, megrémült, ettől a hideg arctól. Hirtelen még sikoltani sem tudott. Érezte vastag ujjainak szorítását. Elviselhetetlen volt a borszag, ami ebből az emberből áradt. Rúgott, ököllel belecsapott az arcába. Egyetlen mondat dörömbölt az agyában: — Nézd a kis macskát! — mondta nevetve a férfi és állta Magdi rúgásait. Ez a kegyetlen, erős szorítás, agyában tudatosította kiszolgáltatottságát. Az előbb azt hitte, rendbe jön minden, de erre semmi remény. A félelem erősödött benne, de ez hirtelen annyi erőt adott neki, hogy kitepte magát a hideg arcú hú tömeg szorításából és elkezdett futni, futott... futott... hosszú, keskeny járdákon, földes utakon át. Fájt a csípője, a lába, de ügyet sem vetett rá, csak futott... futott...

Zihálva, erejét veszve ért az albérletbe. Idejét nem vesztegetve, lekapta a szekrény tetejéről a bőröndjét és dobálni kezdte bele ruháit. Közben némi sírással potyogtak könnyei.

Kati felébredt a villanygyújtásra és dermedten ült az ágyban. Nem kérdezett semmit, csak nézte, üveges, közömbös szemmel Magdit, amint összehajolja holmiját. Mindent automatikusan, emlékezet nélkül csinált. Azt sem tudta megmondani, hogyan

találta magát az állomásonEgyszerscsak ott állt, ré-
mült arccal a peronon. Mellette bőröndje. Haja tel-
jesen szétcsúszott a futástól. Percekig nem tudta
mit tesz, vagy mit akar. — El innen, el! Messzire,
nagyon messzire! — csak ezt ismételte. Aztán azt
sem vette észre, hogy egy kisfiú állt meg vele szem-
ben. Nagy szemekkel nézett rá, kissé értetlenül.

— Te mit keresel itt, ilyen későn? — kérdezte a
gyerektől.

— Várom az apukámat. Most jön haza Pestről.

— Kivel vagy itt?

— Anyukával — mondta a kisfiú, majd megkér-
dezte: — A tanítónéni is Pestről vár valakit?

— Nem, én Pestre utazom!

— Akkor holnap, nem is tetszik jönni az iskolá-
ba? — kérdezte csodálkozva és tágra nyitotta sze-
mét. Csak ekkor jutott eszébe: — Tényleg az isko-
la... az iskola! A gyerekek. Igen, a gyerekek! Mi
lesz velük? Várnak engem! — mondta önmagának.
— Csak úgy elfutnál innen? Ilyen egyszerűen?
Nem! Miattuk nem szabad! Nem lehet! Ezért jöt-
tem én ide? Ide ebbe a faluba? Tanítani? Dolgozni?

— Holnap pedig, okvetlen tessék jönni. Már
megtanultam a verset is — mondta a kisfiú. Kö-
szönt és vissza futott anyjához.

A pesti vonat dübörögve futott be az állomásra.
A zsibogásban Magdi észre sem vette, mennyien
szálltak le a szerelvényről, de azt sem vette észre,
hogy az elnéptelenedett állomáson, meddig ülhe-
tett a peronon. Akkor riadt fel, amikor egy öreg,
nagybajúszos vasutas, állt meg vele szemben. Kézi
lámpája furcsa sárga fénnel világította körül, ezt
az embert.

— Hová utazik kedves? — kérdezte, meleg han-
gon,

— Pestre.

— Oda este nem megy vonat, csak reggel, jó ko-

rán, ahogy megvirrad. Ha el akar utazni, akkor pirkadatkor kell kijönni, mindjárt az elején...

— Később nem lehet?

— Aki nem utazott el reggel, az este már nem tud, vagy talán nem is akar... — ki tudja? — tette hozzá a vasutas és csodálkozva széttárta karját, majd lámpáját lóbálva, tovább ment a sötétségbe burkolódzott vágányok között.

SZABADNAP

Krén, fél kilenckor indult hévvel, Szentendréről. Kényelmesen kísétált az állomásra, volt ideje. Ma szünetelt a vállalatnál a munka, tegnap délután bedöglött a kompresszor. A szerelőké a terület, csak holnapra ígérték, hogy megjavítják.

Az állomáson vett egy újságot, megváltotta a jegyét és várt. A mai napra, állásidőt fizetnek, mondták neki, menjen haza. Régóta várt már egy ilyen napra, képzeletében előre felépítette. Úgy gondolta, korán fog felkelni, bemegy a fővárosba és végignézi az ébredő utcákat. Majd valahol megreggelizik, utánna sétál a Körúton, egész a belvárosig. Beül egy presszóba, mondjuk az Astóriába. Az ablakon át, nézi majd az utcát, figyeli a nőket.

Arra is gondolt, jó lenne valakivel megismerkedni, csak úgy. Beszélgetni, nevetgélni. Érezni az életet, a szabadságot, egy igazi szabadnapot akart.

Elképzeléséhez híven, korán felkelni, nem volt ereje. Az ágy melegségét, a lustálkodás varázsát, nem tudta legyőzni.

Már csak a fél kilences hévet érte el.

A budai hídfeljárótól, futva tette meg az utat, a hatos busz megállójáig.

— Irány a belváros!

Buszjegyeket keresett elő zsebéből, hátra ment, ott kezelte a készülékkel. Az első pesti megállóban egy szőke hajú lány, szállt fel.

Krén hirtelen azt hitte, hogy Anna, még meg is lapódott. A lány nagyon hasonlított rá, de állán erősen kiütközött egy rövid forradás. Sokáig nézte, szinte megfélelkezve magáról. A lány észrevette Krén tekintetét, tágra nyitott szemekkel nézett rá, aztán mégis ő került zavarba. Elfordította az arcát és kinézett az ablakon.

— Ennyire hasonlítana rá? — kérdezte Krén önmagától, és most valóban Annára gondolt. Mi történhetett, azzal a lánnyal, már olyan régen látta. Az üzemben, két évig együtt dolgoztak. Krén szeretett volna mindig, közelebb kerülni a lányhoz, de az valahogy, nagyon tartózkodóan viselkedett vele. Hívta sokszor, hogy találkozzanak, de Anna ügyesen kitért a kérdések elől.

— Valami szerkesztőségbe került! — mondta magának. — Szerzett egy pacákat, az vitte be, nem ízlett neki a meló. — Ennek hány éve? — gondolkodott. — Talán három, vagy négy? — mindegy volt most, csak annak örült, hogy ez a másik lány, őrá emlékeztette.

— Ujjával ábrákat rajzolt a párás ablaküvegre. Eszébe jutott a szerkesztőség címe.

— Felhívom! Biztos meglepődik!

A Madách téren, leszállt az autóbusról, keresett egy dohányboltot, vett tantuszt és tárcsázott.

Még kiment a bűgás, hirtelen izgalom fogta el. — Marhára meglepődik majd! — gondolta.

Rövid kattanás és egy női hang:

— Tessék, szerkesztőségi iroda!

— Szalai Annával szeretnék beszélni — mondta száraz torokkal és úgy érezte, gombóc nőtt a szájába.

— Tessék én vagyok! — válaszolta vissza a hang.

Krén, hosszú másodpercekig, nem tudott szóhoz jutni. Erre nem számított.

— Halló, tessék! — sürgette a lány hangja.

— Szia... Krén vagyok, megismersz? — kérdezte és már meg is bánta, hogy belement ebbe az örűlt-ségbe. Legszívesebben letette volna a kagylót, de már nem tudta, mert a lány hangja magával ragadta.

— Szia, mi van veled? Jaj, de jó, hogy felhívtál. Képzeld, sokszor gondoltam már arra, mi lenne, ha egy szép napon csak úgy, beszólnál telefonon: — Krén vagyok, eljöttem érted! Mit csinálsz, hol vagy? — kacagott a lány a készülékbe.

— Szabadnap, itt vagyok a dohányboltban. Le tudsz most jönni?

— Akarod? — kérdezte a lány.

— Már négy éve! — mondta Krén és megkönnyebűlt. Ezt is elmondta, lesz ami lesz.

— Várjál, megyek! Félóra múlva, a Dunakorzóban találkozunk, jó? — mondta a lány és izgalom érződött hangjából.

Krén az utcán, teli tüdővel szívta magába a levegőt, súlytalannak érezte magát, valósággal röpdösött.

— Milyen marha az ember, ha szerelmes! — de ezen a mondáson megdöbbsent. — Ilyen volna egy szerelem, vagy csak különös vonzalom?

A sarkon, összeütközött egy emberrel.

— Bocsánat, elnézést! — mondta és futásnak eredt. Ahogy végigszaladt a Deák Ferenc utcán, meg a Vörösmarty téren, többen utánna fordultak.

Leült a presszóban, az ajtóval szemközi asztalhoz. Látni akarta a lányt, még messziről, mielőtt belépne a helyiségbe. Kávét rendelt és egy kólát.

A futástól egy kicsit kimelegedett.

Zihálva szívta magába a levegőt. Lassan megpihent.

Anna, feltűnt az utcán, mindjárt megismerte. Szőke haja érdekes kis lófarokba vőlt megkötve. Könnyű pulóvert és vászon szoknyát viselt, meg magassarkú nyári szandált. Olyan volt, mint Picasso

Sylvette arcképe. Ahogy a lány közeledett, úgy fogta el az izgalom Krént. Haragudott is magára. Bártortalan lett hirtelen, de aztán összeszedte magát.

A lány vidám volt, és nagyon szép.

— Szevasz! — kiáltotta és a fiú nyakába ugrott.

— Szia! — mondta Krén és megcsókolta a lányt.

Másodpercekig nézték egymást.

— Itt vagyok! — mondta a lány.

— Tudom — felelte a fiú, még most is zavartan.

Rendelt a lánynak egy kávét. Anna lassan kevergette benne a cukrot és nézte a fiút. A szemében, vidám nevetés bújkált. Krén érezte, mondani kellene valamit, de most nem jutott eszébe semmi.

— Hol dolgozol? — kérdezte sután.

— A szerkesztőségben, hiszen tudod?

— Igen, neharagudj.

— Újból! — mondta a lány.

— Ezt nem értem... — nézett rá csodálkozva Krén.

— Közben, ahogy eljöttem tőleket, sok minden történt velem.

— Máshol is melóztál?

— Két évig. Vidéken.

— Vidéken? Hogy kerültél, te oda?

— Egyszerűen, férjhez mentem!

— Ez komoly?

— Volt! — mondta a lány és újból vidám csillogás bújkált szemében és nyílt várakozással nézett, Krén arcába.

Krén látta a lány örömét, csak nem tudta, kinek szól.

— A férjed?

— Ott maradt Somogyban.

— Te pedig itt?

— Igen itt, most veled.

— Végleg?

— Nem megyek én vissza. Még két tárgyalás és

Lucas

mindennek vége. Ennyi volt az egész. Egyszerű, nem?

— Igen, az életben minden egyszerű, csak nézőpont kérdése az egész — mondta Krén, és arra gondolt, hogy ezt a lányt, akihez annak idején, még szólni is, csak félve tudott, úgy, futólag, egy kicsit megtörte az élet. Most egészen más lett. Talán még jót is tett neki, az a pár év.

— Válsz a férjedtől?

— Már volt két békítő. Nem akarok békülni!

— Ennyire haragszol rá?

— Te is haragudnál.

— Csinált valamit?

— Másnak gyereket, meg ivott. Este későn járt haza. Én otthon voltam, egyedül és vártam. Tudod te, milyen rossz várni valakit?

— Tudom — mondta csendesen Krén és nézte a lányt.

— Később dolgoztam, egy téeszben, de nem tettszett a melő. Azt is otthagytam — egy kicsit elborult az arca, mintha gondolkozna. Krén félt, hogy eltűnik a lány jókedve, hirtelen változtatott a beszélgetésen.

— Reggel, még nem is gondoltam, hogy ma, beszéllek veled.

— Én sem. Néha eszembe jutottál — mondta a lány. — Vártam is, hogy majd találkozunk, de valahogy sohasem sikerült.

— Akarni kell! — mondta Krén.

— Te nagyon akartad?

Krén hallgatott, nem tudta, mit mondjon a lánynak. Azt talán el sem hinné, hogy másvalaki, egy Annára hasonló lány emlékeztette. Talán, ha nem szalad a busz után reggel, akkor nem utazik azzal a lánnyal, aki, őt jutatta eszébe.

— Máskor, most nem — válaszolta Krén, látta, hogy a lány nem elégedett a válasszal. — Valakiről

jutottál az eszembe, aztán már minden olyan egyszerű volt.

— És veled mi van? — kérdezte Anna.

— Semmi, semmi különös. Dolgozom, élek.

— Csak így egyszerűen?

— Így — mondta Krén.

— Nősz vagy? — kérdezte hirtelen a lány.

— Nem, egyelőre nem.

— Nem is akarod?

— Talán, majd egyszer.

— Most mit csinálsz?

— Szabadnapos vagyok.

— Azt tudom.

— Honnan? — kérdezte Krén.

— Mondtad a telefonba.

— És te? Vissza kell menned?

— Még nem tudom.

— Rajtad múlik?

— Inkább rajtad! — mondta a lány újból, és ott bújált a szemében a kedves, huncut mosoly.

— Velem maradsz? — kérdezte Krén és úgy érezte, hogy ha ez sikerül, akkor nem is tudja talán, mit mondjon a lánynak.

— Akarod?

— Igen — mondta Krén és megfogta a lány kezét. Valami különös érzés futott keresztül rajta.

— Menjünk — indítványozta Anna. Láta Krén arcán a csodálkozást. — Most minden úgy lesz, ahogy én akarom — folytatta a lány. — Kivettem egy szabadnapot én is, a kedvedért és most eljössz hozzám. Meglepődsz?

Krén, újból zavarban volt. Úgy érezte ezen a napon többször, talán mint a lány. De most már nem futamodhatott meg. Akarta is Annát, már régen, nagyon régen. És most végre ... el kell menni, oda ahová hívja.

Kitette a pénzt az asztalra, aztán már kint is voltak

az utcán. A Vörösmarty téren felszálltak egy kilences autóbuszra.

— Hol laksz?

— Egy kicsit messze — mondta Anna. — Rákoscsabán.

— Szép kis séta.

— Busszal egy óra, de leszállhatsz.

— Úgy ismersz? — kérdezte Krén. — Elfelejtetted, hogy régen, mindig hívtalak, de sohasem értél rá?

— Emlékszem — mondta halkán a lány. — Persze, hogy emlékszem. Ott álltál és olyan voltál mint egy árva kisegér. Olyan, aki talán háromig sem tud elszámolni. Akkor én másra vágytam, szerettem a nagystílű férfiakat.

Alltak a busz peronján, kapaszkodtak egymás mellett és szótlánul néztek ki az ablakon.

A Pataki téren bementek egy boltba.

— Mit szeretsz? — kérdezte a lány és a bevásárló kosarat Krén kezébe nyomta.

— Téged — mondta Krén.

— Azért enni is kell, meg inni is — válaszolta a lány és virslit, meg tormát rakott a kosárba.

A csomagot, benne az üveg bort Krén vitte. A hatvankettes autóbusz késve indult. Szótlánul ültek egymással szemben.

— Szüleid Szentendrén laknak? — törte meg a motorzúgásos csendet Krén.

— Nem, itt Pesten.

— Rákoscsabán?

— Zuglóban.

— És te?

— Albérlet! — mondta határozottan a lány.

— Ezt nem értem.

— Te semmit sem értesz. Ott nincs hely. Élj kislányom, ahogy tudsz! Egyszerű, nem?

— Igen, annak látszik — mondta Krén csodálkozó arccal.

— Így kerül ki az ember a családi fészekből.

— Felnőtt lesz ! — mondta Krén. — Aztán már azt csinálhat, amit akar.

— Amit tud, amit mások megengednek neki, mert akkor már, nem olyan egyszerű minden, mint azt gyerekfejjel gondolta az ember — mondta a lány.

Az autóbuszon egyre kevesebb volt az utas. Felszálló már alig akadt, ahogy haladtak kifelé a városból.

— Hány megálló? — kérdezte Krén és egy kis nyugtalanság volt a hangjában.

— Már nem sok, csak három.

— Készülődjünk.

— Gyere!

A csomagokkal még gyalogolni kellett, túl a Rákospatakon, meg a hatvani vasútvonalon. Anna egy kertes ház manzard szobájában lakott. Az előszobából nyílt a keskeny, egy forduló falépcső sor. Krén lába alatt, sírt az öreg feljáró és tompán döngött.

Félve ment fel, nem találkozott senkivel.

Anna lent a konyhában megfőzte a virslit. Krén addig fent ült. Tetszett az egyszerű kis szoba. A bútorok, a szék, az asztal, az ágy, még a függönyök is a lány illatát árasztották.

Végig nézett mindent, valósággal feltérképezte a lány holmiját, volt ideje rá.

Félóra múlva, ott ettek, fent. Az ablak nyitva volt. Beáradt a fák, meg a kert szaga. Csend volt, csend úgy általában, legalább is Krén felfigyelt rá. Általában, mert a száguldó villanyvonatok időnként átrobotgok ezen a csenden.

Szóttalanul ettek.

— Kedves kis szoba — mondta Krén.

— Én meszeltem! — válaszolta a lány.

— Nem hideg?

— Nyáron nem, a telet pedig még nem ismerem.

Aztán minden úgy történ, mint azt elképzelte. Ott feküdtek az ágyban. Anna később már megmondta Krénnek, hogy ő már mindezt akkor tudta, amikor elindult a szerkesztőségből.

Sötétedés után nem gyújtottak villanyt. Látták a villanymozdonyok futását, amint csillagszóróként pattogott áramszedőjükről, a kék szikra.

Összeölelkeztek, újból, még egyszer.

Már éjfél lehetett, de a vonatok, még mindig futottak, távoli céljukig.

Anna szólalt meg:

— Alszol?

— Nem.

— Én sem.

— Mire gondolsz?

— Rád!

— Mit gondolsz rólam?

— Nem tudom.

— Ha rám gondolsz, akkor kell is valamit gondolnod — mondta a fiú.

— Szeretsz? — kérdezte Anna.

— Szeretlek!

— Mennyire?

— Nagyon.

— El tudnál most hagyni?

— Nem! — mondta Krén.

Szótlanak maradtak, ott feküdtek egymás ölelésében.

Krén érzékenyen figyelt. Érezte, amint a lány karjának szorítása egyre gyengébb lesz, Légzése is szabályos időközökben ismétlődik. Tudta, a lány elaludt.

Óvatosan kelt fel, felöltözött.

A szeme teljesen megszokta a félhomályt. Emlé-

kezett, hogy a sarokban látott egy sportszatyrot. Először azt vette magához, aztán a szekrényből kivette a lány pulóvereit, a karóráját, az asztalról a rádiót.

Látott még két könyvet délután a polcon, azt is levette.

A lány tovább aludt, szőke haja szétbomlott a párnán. Krén figyelte egy darabig, aztán döntött: — Indulni kell! Emlékezett, hogy a lépcső mennyire recsegett. — Arra nem lehet menni! — Az ablakon! — jutott eszébe hirtelen.

Könnyen átlépte az ablak párkányát, lassan elhelyezte lábát a veranda tetejére. Gyors, de óvatos mozdulatokkal, lemászott. Átosont a kerten, a kerítésnél kinézett az utcára, nem látott senkit. Kiugrott a járdára és megindult visszafelé az úton, amilyen tegnap idejött.

A táskát könnyen vitte a kezében.

— Öt pulóver, óra, rádió, több mint kétezer — számolta Krén. Aztán hirtelen megállt.

— Örült! Ez a lány ismer engem, végem van! — mondta és az ijedtségtől még a lélegzete is elállt. Dermedt merevséget érzett a gyomrában. Félt, most először.

Hallotta a gyorsvonat rohanását, a mozdony hosszú, elnyújtott füttyét.

— Visszaviszem! — döntött. — Talán még nem késő... — és megindult visszafelé.

— Pedig minden olyan simán ment — mondta kesernyés ízzel. — Ez volt a kilencedik szabadnapom.

SODRÁSBAN

A jegypénztárnál hosszú sor állt. Ambrus Ferivel együtt, aki egy középtermetű, öltözetére igényes, jól fésült fiatalember volt, legalább még húszan várakoztak. A szőke nőt figyelte. Előtte állt, szembe-tűnt számára, az első pillantásra formás alakja. Szép ívű melleinek rajzolata. A kalapját igazgatta. Szinte csak erre figyelt. Nagy igyekezetében, leejtette pénztárcáját. — Itt az alkalom! — ismerte fel Ambrus a lehetőséget. Néhány mozdulattal kilépett a sorból. — Bocsánat, tessék! — fölvette a földről a leejtett pénztárcát és a nő felé nyújtotta.

— Ó, köszönöm! — mondta meglepődötten a szőke nő.

— Szívesen — nyugtázta Ambrus Feri, egyszerű magatartással.

— Nem vettem észre — folytatta a beszélgetést a szőke nő.

— Előfordul. Jegyet vált?

— Igen.

— Megengedi, segíthetek? — kérdezte Ambrus, de nem akart tolakodónak tűnni.

— Köszönöm.

— Hová utazik?

— Nagykanizsára.

— Micsoda véletlen.

— Maga is oda?

— Nem! Csak arra. Fonyódik együtt utazunk.

A kupében segítette feltenni a nő csomagját a rácsos tartóba. Szembe ültek egymással. A szőke nő idősebb volt. Ambrus harmincnyolc-egyvennek nézte. — Jól konzervált! Lehet, hogy fiatalabb, vagy talán hattal több? Izmos, formás testén, kedvvel „legeltette” szemét.

— Kettesben elviselhetőbb az utazás — szőtte a beszéd fonalát Ambrus.

Beszélget az ember — mondta a nő egyszerűen.

— Gyorsabban eltelik az idő — tette hozzá Ambrus Feri és kissé zavart pillantásokkal nézte a nőt.

A vonat lassan dőcögött az alkonyba hajló kora estében. Egy idő után a kerekek csattogását figyelte. A csomagtartóban tompa puffanásokkal verődtek össze a bőröndök.

— Csak nem fog a fejünkre esni? — aggodalmaskodott a szőke nő és tekintete megakadt Ambrus Feri arcán. Egy pillanatra összefonódott nézésük. Ezt Ambrus mintha észre sem vette volna, olyan természetesnek tűnt. Egy idő után lazán a fiú szólalt meg: — Nem hinném... — mondta egyszerűen.

Felállt, egymáshoz közelebb tolt a csomagokat. Amikor leült, a szűk ülések miatt, összeért a térdük.

— Bocsánat — udvariaskodott és egy kicsit zavart lett.

— Á, semmi — legyintett könnyedén a nő. Megigazította szoknyáját, mintha ez a kis ütközés kárt tett volna benne, közben kemény, formás combja felvillant. Ambrus Feri huszonnyolc évesen nagyot nyelt és érezte, szíve hevesebben ver, mélyet kellett lélegeznie, hogy visszatérjen a régi kerékvágásba.

— Szüleikhez utazik? — kérdezte a nő és élvezte a fiú zavarát, látszólagos mohó tekintetét.

— Igen.

— Sűrűn jár haza? — faggatta tovább.

— Nem. Kéthetenként, vagy ritkábban.

— Nem szeret hazautazni? — csodálkozott egy kissé tettetett lazasággal.

— Haza igen. Csak vissza rossz jönni! — mondta Ambrus Feri egyszerűen.

— Nem szeret Pesten?

— Egyedül mit kezdjen az ember? — kérdezett vissza Ambrus.

— Maga még fiatal! — mondta a nő és keresztbe tett lábait megcserélte úgy, hogy közben kezével felcsippentette szoknyáját a művelet könnyebbségét segítve. Hosszú, formás combjai kivillantak, a mozdulat azonban eléggé lassúra sikerült, mintha ezzel szándékosan nyújtotta volna a látványt.

— A fiatalság nem védjegy — összegezte Ambrus Feri.

— Megismerkedik valakivel és máris nincs egyedül.

— Nem megy mindig olyan könnyen.

— Nem hinném — ingatta fejét a szőke nő.

— Ha akarok, akkor sohasem sikerül — magyarázta védekezőleg Ambrus Feri.

— Velem sem akart? — kérdezte a nő és megint igazított a szoknyáján, ügyes, apró muzdulatokkal.

— A véletlen hozta!

— Hamar ment. Nem is volt nehéz..

— De, nem mindig utazik az ember — magyarázta Ambrus Feri.

— És nem mindenki ejti el a pénztárcáját?! — kérdezte és felelte, a nő közben kissé cinikus arccal ingatta a fejét, mintha csodálkozna a történeteken.

— Biztosan véletlen volt.

— Ezt nem tudhatja — mondta a szőke nő rejtelmesen.

— Így szokott ismerkedni? — tette fel a kérdést Ambrus Feri és hangjából kiérződött a sértődöttség.

— Ne mondjon ilyet, tényleg véletlen volt!

- Pesten lakik?
- Igen.
- A férjéhez utazik?
- A férjem? Hová gondol, úgy nézek ki, mint egy férjes asszony?
- Nem akartam megbántani.
- A férfiakra vigyázni kell! — emelte fel figyelemtetőleg mutatóujját a szőke nő.
- Csak nem fél tőlük?
- Sohasem féltem. Szeretem a szabadságot. Egyedül jobban mozoghat az ember. A férfi csak kellék az életemben! — ezt az utolsó mondatot kicsit legyintve, úgy félvállról vetette oda. Gondolta: — bírkózzon meg vele a fiú, ha tud.
- Különös elv — szögezte le Ambrus kissé csodálkozva.
- Miért, talán nincs igazam? — kérdezte kihívóan a szőke nő.
- Ezek szerint én is kellék vagyok? A távolsági utazás, elengedhetetlen kelléke? — kérdezte, de ebben a kérdésben benne volt a férfiúi sértődöttsége is.
- Maga még fiatal hozzám, anyja lehetnék! — mondta látszólag, teljes meggyőződéssel a szőke nő és kinézett a vonat ablakán, mintha már nem is akarná folytatni a beszélgetést.
- Szeretném, ha ilyen mamám lenne — mondta csípős hanglejtéssel Ambrus Feri és ő is kibámult az ablakon.
- A válasz találó volt. A szőke nő sértődött arcán szabályos időközönként átfutott a távíró oszlopok elsuhanó árnyéka. Egy rövid időre kemény csend állt közéjük. Aztán mégis a nő szólalt meg először: — Ugye nem haragszik rám? Nem akartam megsérteni. Hogy szólítsam. Még be sem mutatkoztam — próbálta melegebb hangon engesztelni.
- Ambrus Ferenc!

— Eszter! — mutatkoztak be egymásnak, suta módon kezét fogtak, de a kézfogás egy kicsit hosszabbra sikeredett. A vonat tovább dőcögött, monoton kerékcsettogásokkal. Olyan szünetféle ékelődött kettőjük közé. Először csak egymás szemébe néztek, hosszan. Ambrus érezte, hogy lélegzetvétele felgyorsul, szíve kalimpál. Rövid mozdulatot tett. Eszter nem húzta el a lábát. Ambrus Feri kezét a combján nyugtatta. Az esti szürkületben a lenyugvó nap vörös fénye egész arcukat befestette.

— Ugye szép? — kérdezte Ambrus.

— Csodálatos — mondta egyszerűen a szőke nő.

— Gondolat ébresztő.

— Mire gondol most? — kérdezte hirtelen Eszter a szőke nő.

— Nagyon közönséges dologra.

— ...?! — hang nélkül, kérdő arccal nézte a fiút.

— Szeretném megölelni!

A melle kemény volt, combjáról lecsúszott a keze. Szájával szenvedélyesen harapott.

— Pesten megkeresel ugye? — aggodalmaskodott Eszter és szeméből kisugárzó vágyakozással nézte Ambrus Ferit.

— Mikor jössz vissza?

— Egy hét múlva — mondta a szőke nő és szavaiból érződött, hogy hosszú az az idő számára.

— Add meg a telefonszámodat — javasolta Ambrus.

— Nincs.

— Hogy talállak meg?

— Gyere fel a lakásomra, egyedül lakom.

A noteszlapot, melyre felírta a címet, zakója oldalzsebébe tette.

— Vigyázz rá, el ne veszítsd! — tréfálkozott Eszter és le nem vette a tekintetét a fiúról.

— Siess vissza! — mondta búcsúzóul Ambrus Feri és táskájával a kezében, Fonyódon leszállt a vo-

natról. Tanácstalanul állt. Nézte az ablakból integető Esztert, azt a formás, szőke nőt, aki csak úgy egyszerűen, továbbsiklik az életéből.

— Szombaton otthon leszek, este gyere fel! — kiállította Eszter. — Várlak!

Ambrus Feri másnap délben, keményre tömte a hasát. Ha hazament, kedvenc ételeit főzték. Heteken keresztül élt az élményekből. Az apja, aki különben elég hallgatatag ember hírében állt, megkérdezte: — Jó volt fiam?

— Igen apám — válaszolta egyszerű, szófogadó módon.

— Ez az élet! — összegezte az öreg.

— Kell ez is, de más is tartozik hozzá — próbált filozofálni, közben Eszterre gondolt, a szombatra. Összeszorította a fogát. Nem tudott szabadulni a gondolattól, a leendő élményektől. Ez a vasárnap kellemes volt. Nyugodtnak érezte magát.

— Mikor jössz haza legközelebb? — kérdezte az anyja.

— Nem tudom.

— Írj, ha jössz!

— Igen.

— Jó lenne, ha több időt szakítanál. Így nem tudod kipihenni magad — magyarázta az anyja, közben köténye szélében megtörölte kezét és az asztalon lévő tányérokat rakosgatta. Ambrus Feri gondolkozott: — Lehet, hogy ezután ritkábban jövök. Mindig rossz a visszautazás, úgy felkavar. Meg kell szoknom már végleg Pesten..., de csak ennyit mondott: — Nincs sok szabadságom, be kell osztani.

— Azért, ha tudsz, gyere — kérte egyszerűen az anyja.

A vasárnap éjszakai vonattal indult vissza. Az átszállástól félt, ritkán kapott ülőhelyet. Ma sikerült. Az állomáson felugrott a beérkező mozgó vonatra. A kupében sötét volt. Fény csak a szomszéd kocsiból szűrődött át. Egy kettős ülés, egyik fele szabad volt. Belülről aludt valaki, kabáttal takarta be a fejét. A szemközti padon két idősebb férfi, a belső horkolva aludt.

— Szabad ez a hely? — kérdezte az ébren virrasztó férfitől.

— Azt hiszem igen.

— Köszönöm.

A táskáját feltette a csomagtartóba, ballonkabátját maga mellé akasztotta. Körülnézett. Mindenfelé alvó emberek. A vonat nehézkesen haladt. Az emberek összeverődtek. Ambrus Feri a homályból gyéren kirajzolódó fejeket figyelte. Fialat nincs sehol, öreg emberek, ráncos, fáradt arcok mindenfelé.

Mellette, egyelőre nem tudta ki alszik. A nemével ugyan tisztában volt, mert rövid szoknyája és fehér térde, mindent elárult. — Milyen kár, hogy alszik. Fel kellene ébresztetni, de hogyan? — gondolta. Ő most nem álmos. Az ébresztésre semmiféle ötlet nem jutott az eszébe. A vonat egyszer csak, hirtelen fékezett. A kabát alól, egy kócos, szőke fej bukkan elő. Félve pislogott. Nem tudta, hol lehet.

— Mi történt? — kérdezte kissé zavartan.

— Semmi különös, csak lefékezett a vágató vonat — mondta Ambrus Feri és nézte a lányt.

— Hol vagyunk? — aggodalmaskodott és tenyerével letörölte a párás ablaküveget és kinézett a feneketlen sötétségbe.

— Most hagytuk el Siófokot.

— Csak Siófokot? — csattant fel a lány.

— Igen.

— Ez magának vágató vonat? Már azt hittem Pesten szaladtunk ki a Jakobinusok terére, vagy a Vérmezőre.

— Nem vagyok hitetlen ember, de erről a vonatról nem tételezném fel soha, hogy annyi erő rejtőzne benne — próbált szellemeskedni Ambrus Feri, hogy további szóra bírja a lányt.

— Csak vicceljen — vágott vissza sértődött hangon.

— Ne keseredjen el, egyszer csak odaérünk — bízta a lányt nyugodt hangon Ambrus Feri.

— Csak nem mindegy, hogy mikor — még mindig emelt volt a hangja.

— Magának miért olyan sürgős?

— Mert nem szeretek utazni!

— Akkor miért teszi?

— Nem tudom mi jogon faggat engem? Micsoda maga? Vizsgálóbíró?

— Egy utas a sok közül.

— Akkor utazzon és ne foglakozzon mások bajával.

— Elnézést kisasszony!

— Nem vagyok kiszasszony!

— Mondhatom jól felvágták a nyelvét.

— Szerencse, hogy nem kérdezték meg magától, különben ma néma lennék.

— Isten őrizzen, micsoda veszteség ért volna engem, ha most némaságra lettem volna ítélve maga mellett.

— Megkérném hallgasson inkább, szeretnék aludni.

— Parancsoljon... — adta meg magát Ambrus Feri, közben arra gondolt: — Micsoda kígyó! És még ilyenekkel társalogjon az ember? A férje boldog lehet! Vagy lehet, hogy nincs is neki? Akkor pont ezért nincs! — ezzel lezártnak tekintette ezt az ismerkedési ügyet. — Aludni fogok! Persze nem va-

gyok álmos! Cigaretta-t vett elő, rágyújtott. Teli tüdővel fújta ki a füstöt. Kis idő múlva: — Van gyufa? — kérdezte a lány, amint előbújt a kabát alól. Vékony alakját, szép szabályos arcát, kék szemét gyéren világította meg az idetévedt fény.

— Igen.

— Legyenszíves — fordult Ambrus felé és cigaretta volt a szájában, amelyet csak a derengő fehérség miatt vett észre. A fellobbanó láng megvilágította a lány arcát. — Húsz éves lehet és nem is csúnya! — nyugtázta könnyedséggel.

— Köszönöm.

— Szívesen, de miért nem alszik? — folytatta Ambrus önkéntelenül is a beszélgetést.

— Már megint kérdez? Ha tudni akarja, társalogni akarok magával! — mondta határozottan és nagyot szippantott a cigarettából. Ambrus Feri ettől a váltástól egy kicsit megszeppent, de annyit még kipréselt magából: — Rendelkezzék velem!

— Vera vagyok! — mondta erre a lány.

— Én meg Feri! — válaszolta Ambrus.

Kezet fogtak.

— Te szeretsz utazni? — kezdte a kérdést, egyszerű természetességgel.

— Nem nagyon, de néha kell — vontta meg a vállát bizonytalanul Ambrus.

— Utaztál már hosszabb ideig? — jött az újabb kérdés, de Ambrus Feri most vette észre: — Tegez a pimasz!

— Most te lettél a vizsgálóbíró? — kérdezett vissza.

— Ne haragudj, másképp nem tudok beszélgetni.

— Még nem utaztam hosszabb ideig, hacsak ezt az utat nem lehet hosszúnak nevezni.

— Vonattal én sem szeretek. A repülő az más. Kényelmesebb.

— Drágább.

— A tengerre szeretnék eljutni.
— Balaton is jó.
— Á, unalmas! Minden nyáron ott vagyok — le-
gyintett a lány és leverte a hamut cigarettájáról.
— Mit csinálsz ott?
— Fürdök.
— Ki lehet bírni! — összegezte Ambrus Feri.
— Csak a férfiak elviselhetetlenek.
— Nem kell velük szóba állni.
— Muszáj.
— Miért?
— Reggelizni is kell... — mondta és hanyag moz-
dulattal felvonta a vállát.

Ambrus Feri hirtelen, tágranyílt szemmel nézett.
— Na még csak ez hiányzott! Balaton gyöngye!
Holszezonban árkedvezmény! Jól kifogtam ezt az
utat is — futott végig a gondolatokon.

Vera közben megigazította a haját csak úgy kétol-
dalról beletúrt a kezével, aztán simított rajta egy ki-
csit.

— Tetszem neked? — kérdezte és mindkét oldal-
ra tett egy-egy bemutatkozó mozdulatot.

— „Szép” vagy! — állapította meg Ambrus Feri,
de hangjában egy kis kesernyés gúny bújkált, sze-
rencsére a lány, nem vette észre.

— Örülök neki. Mit csinálsz Pesten?

— Festő vagyok! — hazudta Ambrus Feri egy kis
gondolkozás után. Olyan játék félének szánta, mert
bántotta a lány pimasz, kissé kihívó magatartása.
Hátha ez használ — gondolta.

— Festő? — csodálkozott a lány.

— Igen.

— Festő ismerősöm még úgysem volt.

— Nagyszerű! Akkor most már ismersz egyet.

— Ugye lefestesz?

— Akarod?

— Nagyban, meztelenül! — jelentette ki a lány.

Ezen már Ambrus Feri is elmosolyodott. — Mi lesz ennek a vége? — lepődött meg ő maga is.

— Van műtermed? — jött az újabb kérdés, de Ambrus Feri innentől kezdve élvezte a kialakult helyzetet. — Csak folytassuk a játékot! — mondta önmagának, a lánynak pedig röviden: — Van!

— Miért nincs szakállad? A festők mind szakállasak!

— Honnan tudod, ha még egyet sem láttál?

— Láttam a képüket.

— Hol?

— A lexikonban.

Ez volt a vég. Micsoda tortúra! Még egy ilyen válasz és kiugrom az ablakon — gondolta Ambrus Feri és bánta, hogy elkezdte a beszélgetést. Szerencsére a Déli pályaudvar következett. Az emberek öltöztek. A vonat lassított. A pályaudvar fehér fényei, vakítóak voltak a sötétség után.

— Majd segíték — ajánlkozott a lánynak.

— Köszönöm.

— Nem nehéz?

— Egy kicsit.

— A kijáratig elviszem.

— Kösz, majd a férjem cipekedik — de Ambrusnak ez volt az utolsó tördöfés. Erre csak annyit tudott megnyugtatóként önmagának mondani: — Szegény férj, csak sajnálni tudom!

— Szevasz, örülök, hogy megismertelek — intett a lány lenge kacérsággal és eltűnt, mint a forgósél. Valami maradt utánna, a fiú nem tudta kitalálni mi? Hétfőn, egész nap nyugtalanul dolgozott. Most sem volt álmos. Verára gondolt. — Felesleges, eltűnt, mint a kámfor! Eszébe jutott Eszter. — Mennyivel más. Határozottabb, érettebb, vággyal telített. Most vette észre, hogy még fáj a harapás helye. — Öt nap! — számolt hirtelen. — Az már az a bizonyos szombat! Erősebben lélegzett megint.

A gyárból félháromkor indult haza. A Visegrádi utca sarkánál egy ismerős lány átszaladt egy fékező autó előtt. Hitelen torkában dobogott a szíve. Kiáltani akart, hogy figyelmeztesse, de nem jött hang ki a száján. Csak úgy ilyedten tátogott. A lány után futott, a Vígsházánál érte utol.

— Zsuzsa!

— Feri! — meglepődve néztek egymásra.

— Hogy kerülsz ide? — kérdezte Ambrus Feri, mert nem értette a helyzetet.

— Ezt kérdezem én is?

— Micsoda véletlen.

— Nem véletlen, erre járok mindig — válaszolta a barna, rövidhajú Zsuzsa.

— Akkor találkozoznunk kellett volna.

— Már nem tudtalak értesíteni a címváltozásról.
— Leszereltél? — kérdezte kedves, csengő hangján és mosolygós arccal nézte Ambrus Ferit, aki csak állt, mintha az aszfaltba gyökeret eresztett volna a lába.

— Igen.

— Régen?

— Még februárban.

— Dolgozol?

— Dolgozom.

— Hol?

— Újpesten.

— Én is ott. A Chinoin Gyógyszerben.

— Egy bőrgyárban.

— Nincs bűdös?

— Megszokja az ember.

— A Chinoin is bűdös.

— Most hol laksz?

— Itt a Fürst Sándor utcában.

— Hol van az?

— Ahol a Duna mozi — mondta Zsuzsa és kezével abba az irányba mutatott.

— Ja.

— Majdnem szemben a mozival.

— A bátyám keresett egyszer, ott ahol laktál.

— Tudom, meg is talált.

— Mondta, majd fogsz írni.

— Közben elköltöztem. Nyolcan laktunk egy szobában, nagyon zsúfolt volt — magyarázkodott a lány.

— Most jó helyed van? — kérdezett Ambrus Feri, de a földhözragadsága, zavartsága nem oldódott benne.

— Nem panaszkodom.

— Öreg néni?

— Nem! Fiatal, elvált asszony, van egy tíz éves kisfia.

— Rokon?

— Ismerős, együtt dolgozom vele.

— Sietsz?

— Ötre mondtam, hogy hazamegyek. El akar menni. Tibire kell vigyázni, különben nem tanul.

— Iszol egy kávét?

— ...?!

— Gyere!

A Duplába ültek le. Zsúfolt volt, alig találtak helyet.

— Két kávét! — vetette oda a pincérnőnek. — Cigaretta?

— Sajnos — mondta egy kicsit kesernyésen Zsuzsa, de ebben az egy szóban benne volt, hogy már többször szeretne volna abbahagyni, de nem sikerült.

— Tessék. Gyújts rá — és nyújtotta Ambrus a cigarettát.

Amig Zsuzsa a dobozzal babrált, nézte a lányt. Zsuzsa zavarba jött tekintetétől, lesütötte szemét,

elpirult. A közben kivett cigarettát érezhetően remegő ujjakkal gyújtotta meg és némi megnyugvás látszott rajta, amikor az első szippantás füstjét kifújta.

— Már régen akartam veled találkozni — magyarázkodott Ambrus Feri. — De mindig elmaradt.

— Ha nagyon akartál, miért nem kerestél? — vágott vissza a lány, már nagyobb nyugalommal.

— Voltam ott, ahol laktál, de nem tudták hová költöztél.

— Pedig nem lehet elveszni ebben a nagy városban.

— Bizonyíték rá a mai találkozásunk.

— Igen.

— Mi van a többiekkel? Azokkal akikkel együtt végeztünk a gimiben?

— Nem tudom, én elkerültem otthonról.

— Éva járt még velünk vonattal.

— Ő egyetemre került. Nagy nő lett belőle.

— Mi a fene?

— Itt van Pesten, illetve Gödöllőn.

— Agrármérnök lesz?

— Vagy a Pipacsban call-görl, ha így halad.

— Már diákkorában is bizonyosságot tett ilyen irányú tehetségéről — állapította meg Ambrus.

— Az ő dolga — legyintett Zsuzsa.

— Sietsz, nem tartalak fel? idegeskedett zavartan Ambrus Feri és kiitta maradék kávéját.

— Ötre nyugodtan hazaérek.

Szólította a pincért, fizetett. A Duna-partra irányította a lányt észrevétlen mozdulatokkal. — Jobban szeretek itt. Undorodom a füstös presszoktól.

— Nem is egészséges — tette hozzá Zsuzsa.

— Van, aki ott éli le az életét. Törzspresszó, napi dupla, sima víz, sok szöveg. A pesti ember helye és fogyasztása a világban. Modern ősközösség! — filozófált hangosan Ambrus és jóleső érzéssel nézte

Zsuzsát. Aztán hozzá tette: — Ahol az elejtett vad az Éva.

Ezen nevettek. Úgy mint régen, középiskolás korukban. Akkor minden nap találkoztak, mentek a jó diákheccsek, a vidámságok, aztán egyszerre csak vége lett mindennek.

— A Kesi képzeld, kiment Kanadába — újságolta Zsuzsának.

— Melyik volt az? — kérdezte hirtelen, értetlen arccal.

— Az a fekete srác, aki tudott angolul.

— Mit csinál ott?

— Valamit melózik — felelte Ambrus, de érezte, hogy a beszélgetés teljesen unalmas területre kalandozott el. Szerette volna megmenteni a helyzetet, de hirtelen nem volt erre vonatkozó ötlete, amikor Zsuzsa hangja törte meg a közbe rekedt csendet: — Na én itt lakom — mutatott Zsuzsa az előtte lévő szürke házra.

— Földszinten?

— Nem. Első emelet. Az a nagy ablak ott — mutatta a lány. — Én megérkeztem, akkor szevasz! — köszönt egy kicsit félszegen.

— Szevasz! — köszönt vissza Ambrus Feri. — Vasárnap megvárlak itt, négykor. Ráérsz? — kérdezte a járda széléről, amint kissé tovább lépett.

— Igen.

— Majd beszélgetünk még. Siess!

— Jó! — kiáltotta vissza Zsuzsa és felfutott a lépcsőn. Az ajtó hangosan bevágódott utána. Ambrus Feri csak nézett, tágra nyílt szemmel. Nem tudott elindulni. Mikor felpillantott az ablakra, úgy tűnt, mintha a függöny megmozdult volna.

A Marx téren jegy után kutatott a zsebében. Nem talált egyet sem.

— Kérek egy villamosjegyet!

— Kétforintosat? — kérdezte egy őszhajú, szemüveges néni a pénztáráblak mögül kipillantva.

— Lehet olcsóbbat is? — visszakérdezett, vidám könnyedtséggel, amely azóta megint hatalmába kerítette.

— Használtat, de csak ma este! — mondta az őszhajú, szemüveges néni és szemében némi huncutság bújkált, amint Ambrus Ferit nézte.

A megállótól hazáig futott. Nem tudta, mit tegyen? — Vasárnap, délután négykor! Aztán szombatra gondolt. Eszterre. — Hová is tettem a címet? — és lendületesen keresgélgni kezdett a kabát zsebében.

Szombaton kissé megkésve, a papírlappal a kezében nézte a házszámokat. Végre meglelte. A lépcsőházban már hevesen vert a szíve. Eszter kemény combja kísértett. — Nem fordulok vissza! Remegett a keze, amikor a csengőre tette. Úgy érezte, minden erő kifutott belőle, talán még állni sincs ereje. Lehet, hogy rosszul van? Azonban némi szünet után visszatért a feszültség, a várakozás. Nagy levegőt vett, várt, csengetett. Egy rövidet, szerényen, kissé félve. Ajtó csapódott, egy emelettel feljebb. Összerezcent.

Az előszobában kigyúladt a villany. Az üvegajtón kirajzolódott Eszter formás alakja. Ambrus Feri kapkodta a levegőt, aztán egy másik kép is megjelent Eszter alakja mellett. De ez már nem női alaktól származott. Kulcs fordult a zárban, kinyílt az ajtó. Ott állt, oldalán egy férfi, fehér trikóban, bambán bámult kifelé, mintha nem volna fogalma semmiről.

Eszter zavartan állt, nagy nehezen annyit tudott kipréselni magából, miközben Ambrus Ferire, meg a bamba képű pasasra nézett: — Nem hittem, hogy eljössz...

A VÖRÖSHAJÚ LÁNY

A film „vége” feliratát, már nem várta meg a fiú. Kisetett a moziból, a bejáratí térben, a következı elıadásra többen váraakoztak. Nem voltak sokan. Most már bánta is, hogy megnézte ezt a filmet, de nem tehetett mást. Korábban így döntött, ez már tény maradt számára, más semmi.

Egyhangúan lépdelt a villamosmegálló felé. Az órájára pillantott. „— Ideje, hogy haza menjek. Nyolc óra!” — mondta úgy önmagának és arra gondolt, mindig ilyenkor este jut csak eszébe, milyen rossz egyedül. Magányosan botorkálhat az esti szürkületben és remélheti, talán holnap más lesz minden. Talán, de miért is lenne más?

A kilences villamos, az esti órákban megszokott csörömpöléssel, döcögött végig a Bécsi úton. A fiú, aki nem volt több, mint húsz éves, sportos alakját könnyed kockás ing fedte, futni kezdett, hogy a megállóban még elérje. A villamos hirtelen fékezett, az utasok összeverődtek és támanyogva, bizonytalanul léptek le, a kocsik rácsos lépcsőjérıl.

A szerelvénymár mozgásban volt, amikor a fiú lihegve utolérte, és egy jól célzott ugrással, felugrott. Produkcióját egy csikos ingű férfi, fejcsóválva nyugtázta, de ezzel ő nem törődött. Feljebb lépett és közőmbös arccal bámult kifelé.

— Margit híd, budai hídfő! Végállomás! — szó-

lalt egy lány női hang. Fülének kellemes volt, kereste szemével, de nem találta. Leszállt. Sodródott a tömeggel a feljáró felé. „— Fél kilenc és milyen sötét van már?” — játszott a kérdéssel egy kicsit.

— Esti Hírlap! — kiabálta egy férfi, de a tömegben a fiú nem figyelt rá. Ment a lépcsőn felfelé. Emberek rohantak el mellette, mindkét irányban. Egy gyerek arca, egy formás női lábra emlékezett csak később, de azt is eltakarta szeme elől, egy fekete kendős néni, nagy kosara. Bosszankodott is miatta, kereste szemével az előbbi lábat, emlékezett a piros cipőre. De már minden hiába volt.

A megállóban sokan álltak, a hatos villamos lassan fordult be a sarkon. Úgy tűnt percekig, mintha megállt volna. „— Felfelé jön!” — magyarázta, de mégis nyugtalan volt. „— Ide szállok az első kocsi-ba” — gondolta. Várt, hogy megálljon a szerelvény.

Csikorogva fékezett.

Felszálltak előtte vagy hatan. Kigyúladtak a piros lámpák az ajtóknál, a berregők élesen szóltak.

A fiú egy kicsit elsodródott a lépcsőtől, többen még hirtelen eléje ugrottak, a villamos közben lassan megindult.

„— Ide a másik lépcsőra!” — bízta magát. Megfogta a fogantyút, felkapaszkodott. A lendület-től az ugrás kissé nagyobbra sikerült, egy idősebb férfit meglökött, aki szintén előtte ugrott fel.

— Pardon, bocsánat! — mondta és kereste a férfi tekintetét. Az hátra sem nézett, kinyújtott karral kapaszkodott, az alumínium fogantyúba.

„— Nincsenek olyan sokan” — állapította meg. Széthúzta az első tolóajtót és bement a kocsi-ba.

Baloldalt, most ült le, vele szembe egy idősebb néni, háttal pedig egy vörös hajú lány. Beszélgettek. Nem volt, szabad ülőhely sem. „— Milyen érdekes színű a haja” — gondolta a fiú. „— Vörös,

mint szeles nap előtt az alkony!” Nem tudta, levenni róla a szemét.

— Miért nem csukja be az ajtót? — szólt egy kemény férfihang mögötte.

Bosszankodva visszalépett. Behúzta az ajtót, szólni akart, de mindenki kifelé nézett. Egy pillanatra megtorpant. Nem tudta eldönteni kitől származott az előbbi kérdés. Ebben, a számára megfoghatatlan csendben hallotta a villamos kerekeinek dübörgését. „— Megnézem azt a lányt!” — határozott ezután.

Közelebb ment. Megállt az öreg néni mellett, megfogta a pad fogantyúját és végignézett a vöröshajú lányon.

A fiú csak nézte, tágra nyitott szemmel. Nem tudta levenni tekintetét a lányról. Valaki hátulról meglökte, de ez most nem érdekelte.

A villamos megállt. Önkéntelenül kinézett az ablakon.

„— A szigetnél vagyunk.” A bejáratí út lámpái, mint apró fagyal gyöngyök, fehéren rajzolódtak ki a szürke, meleg estéből. „— Lassan megy ez a villamos” — mondta úgy szótlanul magaelé és a lányra nézett.

Cáfolni akarta azt a korábbi megállapítását, hogy nincs igazán szép nő. „— Talán csak én nem találkoztam eddig, eggyel sem. És most itt van! Itt a közelemben! Ha kinyújtanám a kezem, megfoghatnám.” A lánynak vörös volt a haja. Különleges vörös és hosszú. Most így szétbontva, betakarta az egész vállát. „— Festett haj lehet” — gondolta. „— De az nem számít!”

Tovább nézte a lányt, barna szemöldökét, kék szemét, piros száját. Nem volt összhangban ez a színváltozás, de mégis tetszett. A fiú tekintete mindig megakadt fehér, egészséges fogsorán, amely e -

lőbújt, amint az öreg nénivel kedélyesen, mosolyogva beszélgetett.

A villamos hirtelen fékezett. Erősen kellett kapaszkodnia, nehogy elveszítse egyensúlyát. Így is, egy lépést tett a lány felé. Közben az utcára nézett. „— Mennyi ember várakozik a kettős villamosra. Fele sem fog felférni!” — gondolta.

Visszanézett. A lány ott ült az előbbi helyen. Észrevette a fiú feltűnő tekintetét, mellyel őt nézte. Haragot nem lehetett kék szeméből kiolvasni. A fiú is észrevette, látta, a lány szemében bújkáló könnyed mosolyt. „— Csodálatos vagy, gyönyörű!” — szerette volna ezt a lánynak mondani. „— Mi volna, ha ő lenne az én feleségem?” — és arra gondolt, vajon mit válaszolna erre a kérdésre, ha a lány tenné fel neki? Igennel válaszolna. Igennel, pedig nem tudja kicsoda, a nevét sem tudja, a hangját sem hallotta. Szemük újból találkozott, hosszan nézték egymást. Álltak egymás tekintetét, amely egyre izgalmasabb lett. Lassan fogalmazódott meg benne, oda kellene lépni, megfogni úgy a karját, hogy a szorítástól kifusson ereiből a vér.

„— Nagyon szép vagy!” — mondta szemével a fiú és érezte, hogy egész testét valami különös forróság járja át.

— Visegrádi utca! — csattant a kalauz rekedt, nikotinos hangja. Ez teljesen kizökkentette a fiút a gondolataiból. Egy szürke kabátos férfi szállt fel utolsónak. A kalauz megnyomta a csengőt. Élesen berregett, a villamos rángatózva elindult.

A fiú, újból a lányt nézte. „— Letérdepelnék lábad elé, így mondanám, hogy szeretlek, te csodálatos, vöröshajú lány!” — ábrándozott tovább.

A villamos hirtelen, nagy rántással balra fordult. A képzelt kép helyén a Marx-tér villanyóráját látta. „— Háromnegyed kilenc” — olvasta önkéntelenül. Az ötvenhármas megállójában sokan várakoztak. A

Bajcsy Zsilinszki úton nem lehetett egy villamost sem látni.

— Új-felszállók-jegyeit-kérem! — hangzott a rekedt, agyon ismételt felszólítás. A fiú nyújtotta az átszállót. A kalauz kilyukasztotta a hatos számot és visszaadta.

Egy férfi állt középük. Kicsit távolabb lépett, attól a helytől, ahol az előbb állt, de így sem látta a lányt. Pokolba kívánta most ezt a férfit. Csíkos ingű, széles háta olyan volt, mint a kőkerítés. Mérgében az utcát nézte. „— Hetedik kereszt” — délelőtt. — „Vörös tinta” — délután — olvasta a Szikra mozi plakátját. „— Egyiket sem láttam, majd megnézem. Csak ne kellene mindig egyedül járni moziba.”

A férfi most ellépett a lány elől. A villamos megállt. Kereste a lány tekintetét, de az kibámult az ablakon. „— Piros!” — látta a közlekedési lámpa erős fényét. „— Miért nem nézel rám?” — egy kicsit izgatott lett. A lány még mindig kifelé nézett. „— Velel volnék, egy percre sem hagynálak el!” Egy kis szünet keletkezett. „— Sárga!” — ugrott a lámpa fénye. A lány visszanézett, egyenesen a fiú szemébe. „— Zöld!” Az úton álló egyik autó, hangos motorral megugrott. Tekintetük egybe fonódott, hosszan nézték egymást. A fiú képzeletében képek futottak, olyan érzése volt, mintha a „Szállnak a darvak” képsorát látná. Esküvői lázas készülődés. A vörös hajú lány fehérben, a fiú feketében. Mindenfelé, sok-sok virág. Orgona, pedig nem is ez a kedvenc virága. Egy feldíszített, száguldó autó képe. Az anyakönyvvezető. Mendelssohn nász indulója. A zene taktusát még a lábával verte is. Egy végtelenek tűnő lépcsősoron futnak, egyre csak futnak lefelé.

Hirtelen fékezett a villamos.

— November hét-tér! — kiálltotta a kalauz.

A képek eltűntek. A lány, a felszállókat nézte. A

fiú a hirdetések kezdte olvasni. A caola szappanról, meg az e heti lottó nyereményről. „— Ez a főnyeremény! Ez a lány!” — mondta, de aztán szégyenkezett is, hogy ilyenre gondolt. A lány, az öreg nénivel beszélgetett újból.

A fiú a színházak plakátjait olvasta. Majd önkéntelenül egybe illesztette a címeket: — „Szőke ciklon”... „Mesébe illik”... „Sok hűhó semmiért”... „Ugorj ki az ablakon”... Ezen maga is elmosolyodott. „— Hülyeség az egész, leszállok és vége, sose látom többé!” A gondolatok újból megrohanták. Egy darabig viaskodott velük, aztán mégis megadta magát. Nagy táncterem, a fiú és a lány egymás karjában, táncolnak. A férfiak irigy és sóvárgó pillantásokat vetnek feléjük. Ők nem törődnek semmivel, boldogok.

Csikorogva fékezett a villamos, a fiú látta a Majakovszkij utca fehér, sarki névtábláját. „— Érdekes, most meg milyen gyorsan megy ez a villamos. Mintha kergetné valami.” Észrevette, hogy a lány keresi tekintetét. Odanézett. Úgy érezte, mindjárt megfogja a kezét, de többen meglökték, egy újabb megállóhoz értek és a leszállók elsodorták a peron felé.

A Rákóczi út kereszteződésén csörömpölve haladtak keresztül. A fiú végignézett a kivilágított utcán. Feltűnt egy pillanatra a Csillag Áruház, kék reklámja. Vele egyidejűleg a „Lottó Ottó” felfelé futott az áruház utcai falán, mint egy fáradhatatlan kisgyerek. A villamos már túljutott a kereszteződésen. A megállóban szokatlanul, nagy volt a tömeg.

A fiút, egy testes idősebb férfi, elmozdította helyéről. Nem törődött vele. A vöröshajú lány érdeklődve nézte, szemét nem vette le róla és tekintetéből olyan kérdést olvasott ki, mintha azt kérdezné: „— Ugye, nem szállsz le?” „— Nem!” — intett a fiú egy kis fejbiccentéssel. Aztán hosszan nézték egymást. Közben a villamos elindult. Kórházi folyo-

són látta most önmagát, idegesen sétálni. Egy víz-csapból monoton egyhangúsággal csepegett a víz, a folyosó falára akasztott villanyóra piros végű másodperc mutatója, apró ugrásokkal ment töretlenül körbe-körbe. Látta magaelőtt a lány arcát, a várakozásban a víz csöpögő hangja, egyre erősödött, a mutató szédületes sebességgel pörgött. Hirtelen gyereksírást hallott. Minden megállt. Mozdulatlan csend töltötte be a folyosót és a villamost. Aztán az utca és a villamos kerekeinek hangja egyre erősödött, majd visszatért.

A lány nézte a fiút. Olyan kedves, huncut mosollyal.

— Rákóczi tér! — ordította elviselhetetlenül a kalauz.

Könyörgő arccal a vöröshajú lányra nézett. „— Mindegy, le kell szállnom. Hisz én itt lakom, a Bérkocsis utcában!” Utat tört magának a peron felé. Széthúzta az ajtót és kilépett az üres peronra. Az állott nyári meleg levegő, hirtelen megcsapta.

Visszanézett.

A vöröshajú lány is felállt és megindult a fiú után. Kilépett a peronra. A fiú úgy érezte, hogy a melegtől, meg a heves szívveréstől, megfullad. Nehezen lélegzett. Nem tudta mit tegyen. A lány arcába nézett, mondani akart valamit, de a lány megelőzte.

— Akarsz egy jót dugni? Neked olcsóért megszámitom. Öt piros az egész!

A fiú ijedten pillantott körül, vajon nem hallotta-e valaki. Pedig tudta, nincs ott más, csak ők. Zavartságában egyik lábáról a másikra állt.

A villamos fékezett.

Úgy érezte, nem tud egy szót sem kimondani. Leugrott, megállt a járdaszigeten. A vöröshajú lány, lenézően mosolygott és egy vállrándítással visszament a kocsiba.

A villamos elindult, ő pedig csak állt. Nézett a tá-

volodó szerelvény után, amely már a Baros utcánál járt. Egy vöröshajú lány képét látta magaelőtt. Szabadulni akart ettől az arctól, de nem tudott.

Percekig állt még ott, aztán elindult, de hirtelen nem tudta eldönteni, merre is menjen?

TOMORI UTCA 52

Ott álltak a kocsmá előtt, a járdaszéli vaskorlátot támasztották. Még nem sötétedett, de már égtek a villanyok. Szorongásnak, a félelemnek, semmi jelét nem lehetett egyik srácon sem felfedezni. A régiek lettek újból, a régi „téri fiúk”. Itt érezték jól magukat. — Még a levegő is más! — mondta Vágó Géza és nagyot szippantott a szürkületben leülepedő csendben. Érezte, a mai nap után mindig visszajönné ide, szereti ezeket a fickókat, amit megél velük. Ha azonban egyedül van, csak az kalimpál benne: „— Itthagyni ezt a környéket, benne a Tomori utca ötvenkettes számú házat!”

Talán a tér, az más, csak az a baj, hogy a kettő elválaszthatatlan egymástól. A teret szereti, csak a ház, a lakással, vagy inkább a családdal nem volt kedvére.

— Megy a böröndös! — bökte oldalba Vágó Gézát Ibári.

— Már többször láttam.

— Hetente hordja.

— Reggel viszi, este hozza.

— Mi a fenét vihet benne? — kérdezte Temesi és nézték a sárga böröndös, alacsony embert, ahogy keresztülment a téren. Többször megállt, egyik karjából a másikba tette a fogantyút. Így szemre ítélve, nehéz lehetett. Senki nem tudta, hol lakik, csak annyit, erre jár reggelente, meg este.

— Szajrét öregem, szajrét! — mondta Ibári Temesi kérdésére. — Abból lehet megélni — tette még hozzá.

— Majd megszakad — sajnálkozott Kapás.

A bőrröndös elérte a tér sarkát, és eltűnt a Tomori utcában.

A kártyások nagy nevetésbe csaptak. Vágó Géza csak most vette észre, az apja is ott ül a kártyások között. Hirtelen mérges lett, mert anya megmondta az öregnek: ne kártyázzon többet, nem lesz ennek jó vége. A múltkor is adott neki ötszáz forintot, vásároljon be a hét végére, mert anya túlórázott és nem ért rá, az meg leült kártyázni és egyben elveszítette az egészet. Ráadásul még valaki fizetett neki a játék végén, és részegen jött haza. Anya nagy balhét csapott. Vágó Géza érezte, jogosan, ezt nem lehet így sokáig csinálni!

Apa semmiben sem ismert határt. Valamikor jó szakember volt. A Baross utcai öntödében dolgozott, mint villanyszerelő, aztán tizenegy évvel ezelőtt történt egy baleset: a forró formából kiömlött a vas, az egész lábfejét összeroncsolta. Lassan gyógyult, először nem tudták, mi lehet az oka, az orvosok csak kísérleteztek vele, mindenféle gyógyszert megpróbáltak, de semmi nem használt. Legalább nyolc hónapig kínlódott így, amikor az egyik orvos rájött, hogy kezdődő cukorbaja van és ez okozza a késedelmes gyógyulást.

Egy év után leszázalékolták.

Vágó Géza emlékezett, hogy apját nagyon megtörte ez. Sokáig szótlanul ült az udvaron egy konyhai hokkedlin, nem törődött semmivel. Pedig azt tervezték anyával, hogy egyszer majd elmennek innen, mert ebben a lakásban nem lehet élni. A lakás különben a nagymamáé volt, még a negyvenes évek idején költözött ide a nagypapával, akinek ő csak fényképről ismerte kackiás bajuszát és nevetős, ér-

dekes mosolyát. A fénykép ott lógott a szobában, az ágy fölött s olyan barna színe volt, mint a tejeskávénak. A nagypapa negyvenháromban vonult be és valamelyik orosz fronton esett el.

A nagymama, akit a férje után Pásztor Jánosnének hívtak, még sokáig őrizte a Vöröskereszt levelét, amelyben közölték nagypapa halálát. A nagymama a lányával maradt itt, aki negyvennégyben ment férjhez Géza apjához, Vágó Antalhoz.

Vágó Antalné, született Pásztor Anna, akit a háiban és a környéken mindenki csak Nusi néninek nevezett, azt mesélte: a lakodalmuk olyan szegényes volt, hogy híre ment a környéken. A lakodalmi ebéd bablevés volt csipetkével, meg a nagymama édességnek süített egy vajdilling buktát. Erre valamilyen csinált bort ittak, amit apa szerzett egy palotai embertől, akinek a villanyt szerelte. Másnap este is mindenkinek fájt a feje és élesztő szagút böfögtek. Ez az időszak már a háborús évek végefele volt. Szinte mindenből kiszakadtak, nem tudtak mit élelemre cserélni, vagy eladni. Mások is így voltak a környéken, a buktához való lisztet, úgy beszélük, Nusi néni egy régi szerelme adta, kölcsönbe.

Apa később tűrhetően keresett, igaz sokat dolgozott, de aztán jöttek a gyerekek: mindjárt egy évré rá, negyvenötben született ő, Vágó Géza, hat év múlva a húga, Vágó Éva és rá három évre az öccse, Vágó Lajos.

Anya a kezdetben nem dolgozott, majd később takarítani járt hetente négyszer, valamilyen „régiek emberekhez”. Erről kevés szó esett otthon a családban, anya nem szívesen beszélt róla, így nem nagyon huzakodtak elő vele.

Kevés pénzt tudtak megtakarítani, mindig volt valami baj, ami kisebb mértékben áthúzta a számításukat. Ahogy a gyerekek növekedtek, egyre több kellett, meg anya sokszor kiesett a munkájából,

mert beteges volt. Ötvennégyben megoperálták, valamilyen női betegséggel. Ezt konkrétan nem tudta senki, mi lehetett, úgy mondták: „kipakolták anyát”. Ettől az időtől kezdve sokat javult és egyre ritkábban maradt beteg. Úgy hatvanegyben lehetett, amikor elment Palotára, az Olajütőbe dolgozni és azóta ott van.

Amikor Éva, Vágó Géza húga kijárta az iskolát, azt mondta, nincs kedve tovább tanulni, pénzt akar keresni. Anya meg apa taníttatni akarták, mert Évának jó feje volt. Csak úgy látszik más irányban hatottak rá a „téri lányok”. Szerette a szépet, de sajnos, kevés jutott rá, ekkor már apja a rokkantsági nyugdíjat kapta, valami ezerkétszáz forintot. Ehhez még anya keresett ezerhatot, Vágó Géza később ezerhetet. Néha a nagymama is adott a kosztpénzhez, de így sem volt valami sok. Tehát nem jutott.

Amikor Éva, bejelentette szándékát a munkára, anya és apa szörnyen veszekedtek vele. A vége az lett, hogy ők ketten nagyon összevesztek. Pontosan emlékszik: vacsoráztak (sohasem felejtí el tojásos nokedli volt salátával) és a veszekedés közben apa az egész tálat kivágta mérgében az udvarra. A virágágyás napok múlva is teli volt sárga nokedlivel, a végén a házfelügyelő kutyája zabálta meg. Apa ezen az estén ment el először úgy, hogy három napig nem jött haza. Máskor is elmaradt, de reggelre mindig megkerült.

Anya és apa között teljesen megromlott a viszony. Nem volt olyan nap, ne veszekedtek volna. Apát bántotta, hogy Éva elment dolgozni a Pamutba és nem tanult tovább, cukorbaja az újabb ivás hatására, teljesen elhatalmasodott rajta. Az orvos diétára fogta, de ő nem tartotta be. Rendszeresen ivott. Mert pénze, az volt... legalább is annyi, amit naponta megivott: villanyszerelés mindig akadt, is-

merték sokan, jól dolgozott, meg olcsón, mert per-sze feketén csinálta.

Először járt ugyan injekcióra, később azonban teljesen elhanyagolta. A lába nem akart gyógyulni. Az orvos többször beutalta a kórházba, de hajthatatlan volt, nem ment el. A téren lődörgött, ha akadt melő, elment. Aztán csavargott, sokszor napokig. Ivott rendületlenül, és ha hazajött akkor az otthon maga volt a pokol.

Vagó Géza öccse, Vagó Lajos csak csendes szemlélője lett az eseményeknek. Mint a legkisebb gyerekeknek, kevés beleszólása lehetett a család életébe, ha szólt valamit, mindig letorkolták: „— Te kicsi vagy, nem érted ezt!” Nem is törődött vele senki, a tér meg a barátai nevelték. Olyan közepes eredményű gyerek volt az iskolában mindig. Hazahozta a bizonyítványát, anya szó nélkül aláírta, nem mondott soha semmit.

Nyolcadikos korában behívatta anyát az osztályfőnöke és azt mondta, a technikai érzéke nagyon jó a gyerekeknek, valamilyen szakmát kellene tanulnia. Anya aztán ezt otthon elmondta, és Lali annyit felelt: „— Villanszerelő akarok lenni!”

Apa ennek nagyon megörült: végre van a családban egy józan ember! Valójában azonban annak örült, hogy a szakmáját így valamelyik gyerek örökli, meg aztán ha ő valahol dolgozik, segíthet neki. Ettől kezdve a konyha meg az udvari sufni tele volt mindenféle villanszerelési kacattal. Csodálatos szorgalommal tudták gyűjteni. Lali villanszerelőtanuló lett a Duna-Cipőben. Ezt apa magára vállalta, és amióta beteg lett, ez volt az egyetlen értelmes nagyobb cselekedete. Valami régi barátja segített, Lali ott tanulta ki a szakmát.

A nagymama már hat éve nyugdíjas: a Táncsics Bőrgyárban dolgozott a ráházóknál. Azért még mostanában is bejár, azt mondja, jól jön az a kis

„nyugdíjkiegészítés”, meg az ideje is tellik legalább. „Otthon úgysem tudna semmit csinálni, azért meg nem marad otthon, hogy főzzön, takarítson: ennek semmi értelme, főleg ebben a családban, mert megverte az isten őt egy ilyen vővel, és legalább a munkájában legyen meg az öröme.” Évát különösen nagyon szerette. Rajta kívül talán a mozit még annyira. Az italt sem vetette meg, többször előfordult, hogy a nagymama részegen jött haza. Ilyenkor apa azt kiabálta: „— Biztos a bikájánál volt!” Másoktól már többször hallott hasonlót, de nem tudta elképzelni róla mindezt, hatvanegy éves korában. Régebben biztos volt valami a dologban, (nem akart az öreglány sohasem apácánövendék lenni), de most ez mégis képtelenségnek tűnt.

Így éltek a Tomori utcai lakásban, az ötvenkettes számú ház jobb oldali hátsó részében.

Vágó Antal, aki ötvenhárom évesen teljesen tönkrement, elzüllött, olyan volt, mintha nem is itt élne. Nem törődött semmivel, nem tett az életéért semmit sem, nem akarta a jobbat, a szebbet, mégis családjának a zsarnoka volt. Az ő kedve szerint kellett az életet megszervezni, ezért azonban semmire sem volt hajlandó. Megkövetelte, hogy öt ember őt szolgálja, úgy éljen, ahogyan azt megszabta, vagy megszabni akarta.

Most, hogy Vágó Géza meglátta apját a téren, legszívesebben kirángatná és hazahúzná a többiek szemelättára. Legalább egyszer észhez térne, vagy történe vele valami, bármi — már az sem érdekelné.

— Géza, ott a faterod! — mondta Ibári.

— Látom.

— Bedobta magát az öreg — jegyezte meg Teme-si.

— Biztos, volt egy kis fusi melója — mondta Vá-

gó Géza és szomorúan hozzátette: — Bekerül még ma a kocsmába is.

— Akkor pedig viheted haza — mondta Ibári. — Kíváncsi vagyok, meddig csinálod még ezt?

— Azt hiszem, nem sokáig — gondolkozott Vágó Géza. Szünetet tartott. — Ép ésszel nem lehet ezt kibírni, elviselni.

— Nem lehet rajta segíteni? — kérdezte Temesi.

— Rajta?

— Igen.

— Öregem, az apám egy elveszett ember. Csak az a baj, hogy ezt nem lehet megmagyarázni neki!

— Persze, mert mindenbe belenyugszol — tette hozzá Temesi, s így fejezte be: — Én csak úgy mondtam, jóindulattal! — aztán megindult a téren át a sarki padokhoz, hogy ott leüljön egy kis ideig, mielőtt hazaindulna. A többiek szétszóródva követték, mellé ültek, beszélgettek. Vágó Géza nem is emlékezett, hogy egyáltalán beszélgettek-e, vagy csak üldögéltek. Valami kavicsos. célbadobálás, azért rémlett neki. Ezt versenynek nevezte Ibári, de csak később, mert ő lett a győztes. A többiek arra akarták rávenni, hogy most aztán fizessen valamit, mielőtt még bezárna Marosi kocsmája. Ezen vitáztak egy darabig. Ibári nehezen szánta rá magát, aztán mégis meggondolta.

Vágó Géza Temesivel lemaradt a többiektől. Mire a kocsmához értek, Ibári hozta a söröket, szétosztotta ott a kocsmá ajtajában. A habos hideg sör jólesett mindenkinek. Temesi szedte össze az üres korsókat. Tíz óra lehetett, Vágó Géza arra gondolt, most hol lehet az öreg? A téren nem látta, biztosan otthon lehet már. Nem baj, legalább alszik mire hazamegy.

— Géza, gyere! — kiáltotta az ajtóból Temesi. — Vezesd haza az öreget! — intett lemondóan és utána széttárta a karját.

Vágó Géza körül hirtelen fordult egyet a világ, benne a tér. Vad indulat fogta el. „— Most megölöm!” — gondolta. Tudta, ez lesz a vége, egyszer mégis bízott benne, legalább titkon, hazamegy az öreg, lefekszik és békében hagy mindenkit. De így, már nem lehet elviselni. Most ő lesz a hős, az erős, akinek mindent köszönhetnek. „— Bezzeg itthon semmibe sem vesztek, csak a halálom várjátok!” — kiabálja majd. Vágó Géza előre átélte a veszekedést, a kiabálást. Így megy ez már évek óta, semmi változás. Még az elején néha bejöttek a szomszédok, csítították, de ő hajthatatlan volt, erős, kitartó. „— Szétverem ezt az egész rohadt bandát!” — kiabálta. „— Ezzel a szar házzal együtt!” Aztán már be sem jöttek, csak hallgatták. — Vágóéknál műsor van! — mondták csendesen és tovább végezték a munkájukat. Anya rendszerint sírógörcsöt kapott, a nagymama kiabált, szidta apát, ezt az egész rohadt életet, benne az övét is. Néha elcsattant egy-két pofon, de ezt legtöbbször a gyerekek kapták, mert beleszóltak.

Vágó Gézában forrt az indulat, mégis türtőztette magát, ott állt a bejáratnál. Ibári meg az öreg Marosi kivezették Vágó Géza apját. Megállították őt is a korlátnál. Lábai nehezen bírták el gyenge testét, imbolyogva kapaszkodott és réveteg szemmel nézett a sötét estébe.

— Sosem tudja, mi az elég — mondta az öreg Marosi.

— Ennek már mindegy! — legyintett egy ember az ajtóból.

— Elitta az esztét! — motyogta a merev részeg Gruber Pali, aki közben kijött a kocsmából.

Vágó Géza érezte, milyen szégyenletes képet festhetnek a korlátnál az apjával. Apa és fia. A fia, akiben a tehetetlen düh tombolt, apa aki teljesen megsemmisült, aki számára ez az este, ez a helyzet

nem jelentett semmit. Szerette volna orrba vágni ezt a nagydarab TÜKER-es Gruber Palit. Legalább úgy, hogy elterüljön ott a járdán. Mi a fenének pofázik bele az ő dolgába, van neki elege miatta. Ő sem különb semmivel az apjától. Ugyanúgy leissza magát és még neki jár a pofája.

Méregette, nézte szőrös állát, szénporos trikóját. Aztán mégis letett arról, hogy megmérje vele erejét, úgylis felesleges.

Szégyelte a többiek előtt tehetetlenségét, a semmivé vált apját, aki továbbra is egyensúlyozta magát a korlátnál. Talán, az lenne a legjobb, ha most neki-rontana és ökölrel, alaposan helyben hagyná. Így legalább emlékezne az öreg erre az estére, meg a többiek előtt sem kellene szégyenkeznie.

Közelebb lépett az apjához, az öreg feléje fordította a tekintetét. Arca fájdalmasan torz volt, Vágó Géza látta, hogy apja mindjárt összeesik. Gyalázatosan fehér volt a bőre és hideg. Érezte, ahogy átfogta a derekát és a kezét a nyakába fűzte.

Elindultak, lassan, tántorgó lépésekkel. Hallotta az ajtóban állók nevetését. Szégyenében elfutotta az arcát a pír, most szeretne elsülyedni, itt ezeken a keramit kockákon. Az apjával együtt, hogy többé ne kelljen a srácok szemében néznie gyalázatos élete miatt. Miért kell így élnie? Miért nem tud változtatni rajta?

— Ebből sohasem lesz ember! — mondta valaki ott a kocsma ajtóban.

Nehezen haladtak, minden méter egy örökkévalóságnak tűnt. Ebben a cibálásban tűnt fel, vele szemben, a szőke hajú, szép asszony, a Hoffman utcából. Hirtelen termett ott, a meglepetéstől nem tudott megszólalni. Csak nézett, tágranyílt szemekkel. Köszönés nélkül ment tovább. Vágó Géza érezte, a világ esküdött össze ellene. Valami borzal-

mas szövetség küzd vele, amelyet le kell győznie, de az ereje mintha elhagyná.

Tuszkolta, vitte az öreget a téren keresztül. Sovány teste nem volt nehéz, de elhagyta magát, a végén vállára fektette és úgy ment. Akikkel találkozott, kitértek útjából, közömbös arccal néztek rájuk.

A ház kapujában talpra állította az öreget, amíg kinyitotta az ajtót. Vágó Antal hirtelen erőre kapott, ellökte Vágó Gézát.

— Eredj a fenébe! — mondta és imbolygó lépésekkel ment a virágágyások között, végig az udvaron.

— Haza tudok én menni! — kiáltotta és hadonászott a kezével. — Nem kell nekem kísérő. Felnőtt ember vagyok, tudom mit csinálok! — emelte hangját egyre magasabbra.

Nusi néni kint ült az ajtóban. A kiabálásra többen kinéztek az ablakon. Voltak, akik az ajtóknál álltak. A gyerekek az udvaron szaladgáltak.

Vágó Antal megállt, szótlanul nézte a feleségét, alázatos bocsánatkérés bújkált a szemében, s bár Nusi néni csak egy pillanatig vélte felfedezni, talán még meg is bocsájtott volna, vagy legalább nem szidalmazza meg annyira, mint szokta. De az öreg félretolta és bement a konyhába, leült a tűzhely mellé egy sámlira, és szótlanul bámult maga elé.

Vágó Géza állt egy darabig a kapuban, nézte apjának botorkálását, meg ezt a bámészkodó népséget. Legszívesebben bekergette volna őket a konyháikba. De nem mozdultak, mint szobrok, úgy álltak ott, bámészkodva: ismerték a műsort, mégis változatlan kíváncsisággal újból és újból végignézték. Talán egyszer-egyszer a részletek változtak akként, hogy a szereplők milyen telítettséggel rendelkeztek. Igaz, itt nem volt taps, meg vasfüggöny, de az előadások rendszerint, szabályos időközönként

peni

ismétlődtek. Sohasem volt telt ház, csak a megszközt törzsközönség. Az érdekesség talán abban rejlett, hogy a mai előadás szereplői a holnapi nézőivé váltak, aztán majd fordítva, és folytatódott éveken át, gyerekkortól az öregig, bölcsőtől a koporsóig, sőt néha azon túl is.

Aztán Vágó Géza is elindult haza, lassan, mint a színpalak mögött a végszóra váró színész, aki csak a kellő pillanatban lép színre.

Bentről kihallatszott a beszélgetés.

— Nem tudsz itthon maradni, mindig esz a fene — korholta Nusi néni.

— Minek legyek itthon?

— Megmondtam már százszor, nem tűröm, hogy így gyere haza! Lesül a képmről a bőr miattad! Semmi tisztességérzés nincs benned? Minek nézel bennünket? — kérdezte emelt hangon Nusi néni az urától, aki csak ült roskatagon, szótlanul. — Kérdeztem valamit, talán válaszolnál?

— Kuss! — kiáltotta az öreg és felállt. Nusi néni egy kicsit megszeppent, de nem tárgított.

— Elegem vam már nekem ebből az egész rohadt életből! — legyintett szomorúan.

— Ki tehet róla?

— Talán én? Én vagyok olyan nyomorult, mint te? — Elhallgatott és összeszorított fogakkal küszködött a sírással. — Én még nő vagyok! Nekem kell a férfi, ha nem tudnád! — tört ki belőle. — Semmit nem érek veled! A család szégyene vagy!

— Miféle család? — kérdezte az öreg legyintve.

— Mintha nem tudnád. Adod itt a hülyét.

Az öreg átlépett az asztalhoz és tovább kérdezett:

— Ez neked család?

Nusi nénit elfogta a méreg: — Az, ha tudni akarod! — mondta nyomatékkal. — A lányod, a fiaid, meg én egy család vagyunk!

— És én? — csodálkozott az öreg.

— Te? — egy kis szünetet tartott. — Te, egy nagy semmi vagy! Egy impotens bika!

Az öreg méregbe gurult. Lesoványodott kezével, belekapaszkodott az asztal lapjába. Az állkapcsa idegesen rángatózni kezdett.

— Lehet, hogy egy nulla vagyok, az lehet — kiabálta. — De ne legyél oda ezzel a híres családdal. Nem ér ez szart sem!

Járkálni kezdett a konyhában. Látszott rajta, hogy további érveket keres, majd folytatatta: — Apád elesett a fronton? Ezt hiszitek, de csak hiszitek! Ez az egész nem igaz, anyád találta ki, hogy az igazságot elfelejtesse.

Leült újból a sámlira.

— Tudod ki volt? — kérdezte és hogy nagyobb legyen a hatás, tartott egy kis szünetet. — Egy strici volt, egy vérbajos kujon! És az anyád? Az meg egy részeg disznó! — mondta, majd felállt és bement a szobába.

— Te állat! — ordította Nusi néni és sírva fakadt.

Vágó Géza nem bírta tovább hallgatni a veszeke-dést, belépett a konyhába és nagyon határozott, kemény hangon ennyit mondott:

— Elég legyen! Fejezzék be! — hirtelen csend keletkezett. Az öreg Vágó kijött a szobából, neki-támaszkodott a szobaajtó széles tokjának. Ránézett fiára Vágó Gézára, aki magasabb volt, mint az apja, válla szélesebb, erősebb. Szemében még a sör álmosító hatása bújkált, de józanabb volt.

— Neked, fiam, pofa be! Te még gyerek vagy! — mondta minden apai fölényével.

Vágó Géza állt egy pillanatig. Úgy érezte, fellépése kemény és határozott volt. Most kell elkezdeni valamit, mert akkor ennek sohasem lesz vége. Elkezdeni, vagy egyszerűen elmenni innen, elmenekülni ebből a világból. De apja szavai tovább korbácsolták indulatát. Törni, zúzni tudna most.

Gondolkozott: „— Mi lenne az eredménye? Biztosan semmi!” Keményen állta apja tekintetét.

— Apám! — kezdte Vágó Géza. Nagyon határozott hangon, élesen, szinte sértő keménységgel. — Figyelen ide. Nagyon szeretném megkérni, fejezze be!

Feszült csend keletkezett. Nusi néni tekintetét egyik férfiről a másikra vitte:

— Édes fiam! — fogta könnyörgőre szavait. Sejtette, ennek nem lehet jó vége. Mi történhetett az ő Géza fiával? Eddig sohasem volt vele semmi baj. Szorgalmas, udvarias gyereknek ismerte mindenki. Sok kedvességet, melegséget kapott tőle, az apjától az utóbbi időben semmit, csak veszekedést, bánatot, gondot és szégyent. De tűrte, mert azt akarta, hogy itt legyen velük: mégis a gyerekeinek az apja. Milyen szégyen lenne a családra, ha csak úgy kiraknák. Egyszerűen az utcára. Igaz, megérdemelné, de most mégis csak a pártjára kell állnia. De melyikére?

— Nagyon megkérem. Elegem van ebből. Ebből az egész örökös civódásból, nyavalygásból.

— Neked nincs beleszólásod! — mondta az öreg Vágó. — És különben is, hogy merészelsz fenyegetni?

— Úgy, hogy így ember nem élhet! Még az apám se!

— Kiváglak innen! — hebegte az öreg az idegességtől elcsukló hangon és előre lépett a konyha közepére. Ütésre emelte sovány, szikár jobb kezét. Ez a kéz azonban megállt a levegőben, mint egy ki nyújtott bot, mert Vágó Géza izmos keze megállította.

— Apa! ... — Fiam! ... — nézett Nusi néni a két férfire. Most értette meg, hogy valamelyiket végképp elvesztette. De nem tudta, melyiket. Érezte, az ő szava már semmi, nem jut el odáig, ameddig

szeretné. Csak állt egyhelyben és némán potyogtak könnyei.

Vágó Géza nézte az apját. Nem érzett szánalmat, sem szomorúságot. Lassan lehajtotta az öreg, elernyedte kezét, aki szótlanul állt a konyha hideg kövén. Most, hogy így történtek a dolgok, valamilyen könnyebbség szállta meg.

— Majd meglátjuk, kit fognak kivágni! — mondta Vágó Géza és kinyitotta a konyhaajtót, kilépett a mosogatólé szagú udvarra, hogy teleszívja levegővel, felhevült tüdejét.

Másnap a munka végeztével a téren maradt. Nem akart hazamenni. A tegnap esti történetek miatt semmi kedve nem volt hozzá.

Szűknek érezte a lakást ennyi ember számára. Ez a megszokott szoba-konyhás-spájzos környezet szűkre hagyta az életet. A mozgások pályái csak rövid görbéken ábrázolhatók. Néha akadt egy-egy egyenes szakasz, de ez inkább rendellenességnek tűnt, mint szabályos, szükségszerű vonalnak. Ezek az egyenesek ritkán fordultak elő, és sűrű görbék követték őket.

Ilyenkor voltak napirenden a veszekedések, napjában ismétlődtek is. Pokol volt az otthon, menekülni kellett a térre, valamerre, messzire.

Vágó Géza megállt a srácoknál.

— Szevasztok! — köszöntötte őket. Mind a négyen ott ültek.

— Mi újság? — kérdezte Ibári.

Vágó Géza leült a padra, táskáját a földre dobta, aztán visszakérdezett:

— Hol?

— Otthon — mondta Ibári.

— Mi van az öreggel? — fordult feléje Gedó is.

Vágó Géza nem szólt, csak ült. Fáradtnak látszott.

Kapás elébe állt:

— Kiosztottad?

— Nem! — mondta Vágó Géza és arca továbbra is fáradt kifejezést öltött.

— Pedig megérdemelné — állapította meg Ibári.
— Csak lödörög a világban.

Ibári felállt, járkálni kezdett. A kavicsok ropogtak a lába alatt. Aztán halkán ennyit mondott: — Ezt a tehetetlenséget!

Csend állt be, ültek szótlanul, csak Ibári sétált változatlanul.

— Én büntetném az ilyen embereket — mondta Kapás határozottan.

— Az apámról van szó! — kiállt fel ingerülten Vágó Géza. — Beteg ember!

— Nem hinném, nem úgy néz ki — mondta Temesi.

— Miért nem kezelteti magát?

— Mert lusta! — válaszolta Vágó Géza. — Csak iszik, ez az egy amit szeret.

— Dolgozhatna — mondta Gedó. — Mindenkinek dolgozni kell, munka nélkül nem lehet élni.

— Leszázalékolták, rokkant! — emelte fel hangját Vágó Géza.

— Potyán nem élhet, legalább kezeltetné magát. A törekvés hiányzik belőle — foglalta egybe Ibári.

— Mit csináljak?

— Meg kell nevelni az öreget!

— Az apámat?

— Igen.

— Te sem gondoltad komolyan. A nevelés már nem megoldás!

— Nincs elveszett ember! — bízta Gedó, majd hozzátette: — Meg kell próbálni.

Újból csend állt közéjük. Érezték, nehéz helyzet-

be került Vágó Géza. Átélték már hasonlót a családban. Az életük olyan egyforma volt, mint a környezet, s tudták: ami most Vágó Géza gondja, holnap az övéké lehet. Szótlanul bámulták a semmit. Reménykedtek, egyszer minden más lesz, talán lebontják ezt a féltetős-tűzfalas-téglás-mosogatólésszagú világot. Jön egy buldózer és simára egyengeti a környéket a tér körül. Ezzel megszűnik a múlt, valami új kezdődik, tiszta lappal. A csere azonban olyan lassan ért el hozzájuk, hogy a reményüket többször vesztették el, mint a környék lányai ártatlanságukat.

A hangulatuk nem akart vidámabbra váltani. Derűtség csak akkor költözött közéjük, amikor Temesi így kiáltott fel:

— Oda nézzetek! — és jobb karjával a Tomori utca felé mutatott.

A KÖZÉRT-ből éppen most jött ki a szőke asszony, kezében fonott kosár. Körülnézett, megindult a téren keresztül, a játszótér felőli részről, pont oda, ahol most, ők ültek.

Lassan jött. Sárga karton ruha volt rajta, övvel összefogva a derekán. Szőke haja kontyba fésülve, mellei keményen ringtak, egyenletes, könnyű léptei alatt.

— Öregem! — ájult el a csodálkozástól Gedó.

— Micsoda idomok! — fokozta a képet Kapás.

— Csorog a nyálad, töröld meg a szád! — intette őket Ibári.

— Menj a fenébe! — vágott vissza Kapás.

Az asszony egyre közelebb ért. Észre vette az öt kíváncsi tekintetet. Igazított járásán, tetszett neki csodálkozó, pimaszágnélküli bámulás.

— Ez igen! — mondta Vágó Géza halkan.

Az asszony odaért.

— Csókolom! — köszöntek egyszerre, szinte kórusban.

— Jó napot! — válaszolta és könnyed mosollyal, nézte a srácokat, majd megkérdezte:

— Mit csinálnak?

— Nézelődünk! — válaszolta Temesi.

— És mit látnak?

Temesi zavart lett, hirtelen nem tudta mit mondjon.

— Ó, sok mindent — tette hozzá hirtelen. A többiek ezen nevettek. Az asszonynak tetszett Temesi zavartsága. Várt egy kicsit, de Temesi néma maradt, már nem tudta folytatni. Mosolyogva végignézett a társaságon, aztán búcsózóul ennyit mondott:

— Akkor jó nézelődést! — és könnyed, ruganyos lépésekkel tovább ment.

Ahogy távolodott, a srácok egyre tágabbra nyílt szemekkel néztek utána. Szótlanok maradtak, amíg az asszony, a sarokig ért. Ibári kezdett először nevetni, aztán lassan átvették a többiek is. Temesi volt az utolsó. Felállt és halkán csak annyit mondott:

— Hülye banda! — erre egyszerre tört ki belőlük a hangos röhögés.

— Láttad Temesit? — kérdezte Ibári Vágó Gézát.

— Teljesen odavolt.

— Lelombozódott.

— Nem mert szólni semmit.

— Ti csak hallgassatok — intette le őket Temesi.

— Lapultatok, mint szar a fűbe! Nagy hősök!

— Tényleg jó nő! — állapította meg Ibári.

— Ért hozzá!

— Ez a fiú, viszi még valamire — mondta Gedó és ráütött a vállára.

— Akkor most fizethettek egy sört!

— Ki fizet? — kérdezte Gedó és felállt. A többiek követték.

— Ibári! — kiálltotta Temesi.

— Nem, most Vágó a soros — helyesbített Ibári.

— Akkor gyerünk!

Elindultak az öreg Marosi kocsmájába. Vágó Géza kikérte a korsókat, körülállták az asztalt, kortyolták a hideg sört, bámészkodtak. Aztán úgy döntöttek, moziba mennek.

— Milyen film? — kérdezte Kapás.

— Svéd

— Azt mondták jó.

— Pikáns részek vannak benne — felelte Temesi

— Megnézzük, rendben?

Az úton Ibári a többiektől összeguberálta a pénzt, megváltotta a jegyeket és bementek a moziba. A film egyszer elszakadt, ekkor tartottak tíz perc szünetet. Ez még szerencsére az elején volt, azoknál a részeknél, amelyekről beszéltek; többen fütyültek, pisszegtek. A srácoknak tetszett a film. Amikor vége volt, már erősen szürkült, néhol egy-egy villany égett. A mozi neonreklámja a következő előadásra várók arcát, piros színnel hintette be.

A téren nagy csoportokban várakoztak az emberek. Vágó Géza és a többiek először arra gondoltak, valamilyen baleset történt. Aztán látták, hogy Grúber Pali balhézott össze megint a feleségével: kergette a téren körbe és átlósan.

Mancika barna magas asszony volt, illet Grúber Palihoz, mert a férfi még magasabb volt és teste sebb. Grúber erős ember hírében állt mindig, szeretett dolgozni, nem ijedt meg sohasem a lapát nyeléstől. Nem tartotta senki őt valami okos fickónak, de erre nem is volt szüksége. Apja foglalkozását örökölte, egy kicsit más formában, mert az öreg belspe des volt, Grúber Pali meg TUKER-kihordó. Vérében volt a trógerolás. Nem volt semmiféle elképzelése arról, hogy talán mást is lehetne kezdeni; ez volt az ő életformája. Egyszer megkérdezték tőle:— Mit csinálnál, ha nyernél a lottón másfélmilliót? Bambán nézett egy darabig, aztán annyit mon-

dott: — Vennék egy stráfkocsit, meg két lovat és fuvaroznék!

A balhék oka a durva meló volt, merthogy estére kiadta az erejét, fröccsökkel akarta pótolni, ennek pedig az lett a vége, hogy belezuhant az ágyba és reggelig aludt. Ezek után nem volt kedve, sem ereje, hogy az asszony mellé bújjon. Mancika szidta ezért, és máshol kereste a boldogságot. Lázadt; ha együtt ittak is, a végén mindig kijelentette, hogy holnap elhagyja.

Grúber Pali időnként eljátszotta a féltékenységi jelenetet a tér nyilvánossága előtt. Azt kiabálta, csalja a felesége. — Kivel? — kérdezték tőle. Erre azonban sohasem volt egyértelmű válasza.

— Te rohadt cafat! — ordította Grúber Pali és széles tenyerével, rácsapott az asszony hátára.

— Fogják meg! Megő! — ájuldozott Mancika és a sakkozókhoz futott, egy kis védelemért.

Grúber Pali kívül maradt, a park sövényén. Onnan kiabált át.

— Azt hiszed, nem láttam azt a nyamvadt, kispöcsű palidat? Csak egyszer kerüljön a kezem közé! — fenyegetőzött, majd átlépett a sövényen. — Szétverem a képét!

— Ne engedjék ide! — kérte a védelmet Mancika. Közben éleseket sikított, ahogy Grúber Pali közeledett feléje.

Többen felugráltak, hogy megállítsák ezt a feldühödött hústornyot. Valóságos körfalat vontak köréje. A baj ott volt, hogy ez a körfal, Grúber Pali közeledtével, omladozni kezdett és mire odaért, már csak Mancika állt ott, védtelenül. Grúber Pali megfogta a kezét és hirtelen, két pofont adott neki. Visszhangzott a téren a csattanás, aztán Mancika sírva, futni kezdett.

— Nem lehet engem átverni! — kiáltotta Grúber

Pali és lomha futással utána eredt az asszonynak, az visszakiálltott:

— Holnap itthagylak! Örültel, nem élek együtt!

Már ott jártak a tér sarkánál, ahol a villamos befordul az Irányi utcába, amikor Grúber, még egyszer, végig eresztette hangját a téren:

— Grúber Palit nem lehet átverni! Grúber nem olyan gyerek! Majd megtanítalak én... — aztán eltűnt az utcába. Hirtelen, csend lepte meg a teret, a jelenlévők aztán nem tudták meg soha, mire akarta megtanítani, Grúber Pali a feleségét. Álltak egy darabig szótlanul, néztek az Irányi utca felé, mintha gondolkodnának. Egyesek hangosan töprengtek.

— Adott neki!

— Biztos megérdemelte!

— A férje volt.

Aztán mindenki úgy tett, mintha nem történt volna semmi, csak az este lett, sötétebb valamivel.

A srácok ott bámészkodtak továbbra is a mozi előtt. A csendet Temesi törte meg.

— Milyen volt a film?

— Marha jó! — válaszolta Ibári.

— Az a rész, amikor bemegy a nő a moziba, és ott a páholyban van egy pár. Amit azok a sötétben összekamatyolnak? Döbbenetes volt! — csóválta fejét Kapás.

— A nő meg csak nézte.

— Este aztán azzal a nagydarab fickóval, ő is betette a dugattyút!

Ezen nevettek. Lassan megindultak a téren keresztül a Vasvári utca felé. A villamos éppen csikorgva, fordult be a térre, megállt a kocsma előtt. A berregő hangja tompán szólt, majd nagy zötyögéssel elindult, a két kocsiból álló szerelvény. Az áramszedő kékes szikrája, pattogott a kocsi tetején és mire a villamos kifutott a térről, ők is elérték a Vasvári utca sarkát és ott elbúcsúztak. Vágó Géza

még egy darabig ott állt. Az jutott eszébe, jó lenne egy korsó sör, lefekvés előtt. Lassan szánta rá magát és elindult a kocsmához. Ott vette észre, hogy a nagymama, az öreg Pásztor néni, dülöngélve megy át a téren, a Tomori utca irányába.

— Már ő is újból kezdi? — hirtelen ez a kérdés merült fel benne. — Nem ivott, legalább két hónapja!

Biztos volt benne, hogy a nagymama összeakadt valami ivócimborájával, legtöbbször régi öreg udvarlóival és ilyenkor a múlton, a fiatalságon keseregtek, jól leitták együtt magukat. Otthon pedig ki-tört a botrány, mert egy családban egy részeges is elég, már az tragédia, ha ketten csinálják, és egyszerre, azt ezután valóban nem lehet elviselni.

Nem volt kedve hazamenni. Ivott egy fél konyakot a sör helyett, nem beszélgetett senkivel, arra gondolt, sétál még egy kicsit. Legalább mire hazamegy, mindennek vége lesz és nyugodtan lefekhet.

Tíz óra régen elmúlt, amikor benyitott a Tomori utcai kapun. Minden lakásban égett a villany. Vágóéknál csak a konyhában. Hallotta a veszekedést, a hanghordozásból ítélve egy hullámon már túl volt a család. Most olyan csendesebb korholás időszakában voltak. Nusi néni szidta az apját, meg a nagymamát.

— Mikor lesz ennek már vége? — hallotta anyja zsörtölődő hangját. — Mondjátok meg, mikor? Legalább tudom, hogy meddig kell még szenved-nem veletek.

— Sohasem! — hallotta Éva válaszát.

— Nem bírom tovább! — mondta Nusi néni. — Ép ésszel, azt hiszem, senki sem bírja ezt ki. Csak

én vagyok az a barom, aki tűröm napról napra a megaláztatást.

Szünetet tartott, a többiek sem szóltak, majd folytatta:

— Ötkor kelek mindennap, megyek dolgozni, hogy legyen valami, amiből élni tudunk.

— Ugyan anyu, ne mondd már, a többiek is adnak haza pénzt. Géza is, meg én is. Nagymamának a nyugdíjából fizettétek ki a múltkor a lákbért, a gázt, meg a villanyt — mondta Éva.

— Az csak egyszer volt — kiáltotta Nusi néni. Szünetet tartott, majd folytatta: — Apátok is hazaadja a nyugdíját, csak aztán visszakéregeti.

— Mennyit? Alig kérek valamit.

— Persze, mert tőlem kunyizol! — mondta a nagymama.

— Tőled nem kértem!

— A múltkor kétszázat, kölcsönbe.

— Megadtad? — kérdezte Nusi néni.

— Még nem.

— Miből akarod?

— Most kapott anyád pénzt — mondta az öreg Vágó.

— A tartozást meg kell adni — hallotta a nagymama elcsukló hangját. — Nem azért adtam, hogy eligyad!

— Jó, majd visszakapja!

— Elég legyen ebből az alkudozásból — próbálta Nusi néni békíteni őket. — Ez a baj, látjátok, mindenben csak alkudoztok, civakodtok. Lagalább arra törekednétek, hogy egymás előtt ne hazudjatok. De nem, erre ti képtelenek vagytok!

Tányér és kanál csörömpölt, Vágó Géza most érezte éhségét először. Anyja folytatta:

— Mit várjon az ember másoktól, ha saját családja ilyen? Szégyellem magam.

Vágó Géza úgy érezte, a nagy vihar elvonulóban van. Nyugodtan mehet haza.

Óvatosan nyitotta a konyha ajtaját. Amikor belépett, mindenki feléje fordult, Nusi néni ült a tűzhely előtt és varrt valamit, a nagymama vacsorázott, az ittasága nem volt veszélyes. Lali szembe ült vele, Éva a kamraajtóban állt, az öreg Vágó pedig a szobában ült, a dívány szélén. A nyitott ajtón keresztül a félhomályból csak a lábai látszottak.

Nusi néni rátámadt a belépő fiára:

— Neked is ilyenkor kell jönnöd?

Vágó Géza számított a veszekedésre. Legszívesebben haza se jönne, elmenne innem olyan megszűre, hogy ne halljon róluk semmit. Ez többször megfordult a fejében, de eddig nem tette meg. Pedig egyszer bekövetkezik, aztán nézhetnek utánna... Más, hasonló korú srácok megnősültek, elmentek otthonról. Akinek lakása van, éli világát. Nem kell ilyen estéket átélnie, otthon ő az úr. Aztán néha iszik, vagy elmarad a haverokkal, az aszszony balhézik egy kicsit, de az ágyban kibékülnek és nincs semmi baj. Ez kellene már neki is, egyszer meggondolja magát, rászánja és aztán jó napot!

Mérgesen válaszolt az anyjának:

— Akkor jövök, amikor akarok!

— Az igaz — mondta az anyja. — Követelni, azt tudtok, de rám nem vagytok tekintettel. Az a fontos, hogy vacsora legyen, ha éhesek vagytok, tele tudjátok tömni a hasatokat — folytatta és közben sorba csinálta az öltéseket. — Aztán, hogy én mikor pihenek? Nem érdekli egyikőtöket sem — folytatta. Közben letette a varrást a székre, a szekrényből tányért, kanalat vett elő, az asztalra helyezte.

— Engedd ide a bátyádat! — szólt Lalira, aki felállt, átengedve helyét.

Vágó Géza leöblítette kezét a laborban lévő szap-

panos vízben és odaült az asztalhoz, a nagymamával szembe. Vágott egy szelet kenyeret, kiszedte a levest és lassan kanalazta.

Csönd ülte meg a konyhát. A nagymama szűrte a levest, Éva bement a szobába.

— Ne szűrcsölj! — ripakodott a nagymamára Nusi néni. — Úgy eszel, mint egy dilinyós gyerek! — mondta veszekedős hangján. Mindig így beszélt, mert ebben a családban állandóan korholni kellett mindenkit. Itt szép szóval semmit sem lehetett elérni, és az öregek rosszabbak voltak, mint a gyerekek.

— Meg vagyok én áldva veletek! — mondta Nusi néni. — Isten verése ez a család — és felvette a varrást a székről.

Nem szólt, gondolataiba mélyedt, aztán folytatta:

— Apátok is csak iszik!

— Mert nincs más értelmes dolog — válaszolt az öreg rövid szünet után.

— Inkább dolgoznál!

Az öreg Vágó nem szólt, később mégis megkérdezte:

— Miért?

Nusi néni mérges lett.

— Hogy vigyük valamire!

— Hová akarsz te törni? — kérdezte az öreg Vágó, majd hozzátette: — Mit akarsz te tulajdonképpen?

A kérdés körbe járta a lakást, mindenkiben ténylegesen felmerült, hogy mit is akarnak ők, vagy hová kellene eljutniuk.

— Legalább egy rendes otthont — mondta Nusi néni.

— Jó ez nekünk! — intette le az öreg Vágó.

— Ezt hallom már húsz éve — Nusi néni hangja egyre emelkedett. — Mit tudtál te felmutatni? Semmit! Az égvilágon semmit. Itt alszunk egymás hegyén-hátán. Egy ilyen szobában öten.

— Én meg itt a konyhában, miattatok — kiáltotta közbe a nagymama és befejezte az evést.

— Maga fogja be a száját! — ordította az öreg Vágó és kijött a szobából, megállt az ajtóban.

— Jó, hogy nem zavarasz ki! — mondta a nagymama.

— Még megérheti — legyintett az öreg Vágó és cigarettára gyújtott.

— Ilyen nagy gyerekekkel aludni — csóválta a fejét Nusi néni.

— Csak nem velem akarsz? — gúnyolódott az öreg.

— Illő volna, legalább néha — villant Nusi néni szeme. — Nem teszel érte semmit, csak leselkedsz az ember után.

— Na és, ha leselkedem?

— Mire az a nagy féltékenység? Nincs értelme — mondta és tovább varrt. — Nevetségessé teszed magad.

Az öreg szívta a cigarettát, nagy szippantásokkal.

— Keresel te magadnak fickót!

— Persze, mert egy ilyen impotens roncs a férjem.

Vágó Géza érezte, ez a veszekedés egyre mélyebbre megy. Valósággal kicsontozták egymás életét, aztán semmi eredmény. Csak a szöveg a lényeg, de változás nincs. Legszívesebben az öreg fejéhez vágná ezt a lábost, hallgasson végre. Az anyja zsörtölődéseit megértette, ha nem is tesz semmit, talán miattuk; de legalább kimondja. Éva, Lali nem szólak bele, csak hallgatnak csendben. Lehet, hogy hallgatásuk az igazi? Nem vezet ez eredményre! Mérgesen szólt rájuk:

— Fejezzétek be!

— Hagyjad csak, beszéljen — mondta Nusi néni.

— Legalább tudjuk, hányadán állunk.

Vágó Géza felállt az asztaltól.

— Nem lehet ezt kibírni. Elmegyek innen! — és leakasztotta kabátját a fogasról.

Az öreg tovább szívta a cigarettáját, a füst az egész konyhát megtöltötte.

— Menjél csak — nézett szembe a fiával. — Nem ijesztess meg vele.

Éva, vasalóval a kezében megállt a szoba ajtajában és mintha Vágó Gézához beszélne, annyit mondott:

— Az kellene, mindenkinek itthagyni őket.

Hirtelen egymásra néztek. Látszott a döbbenet Nusi néni arcán, meg az öregén.

— Lalinak is el kell menni innen — mondta Éva.

Az öreg csodálkozva kérdezte:

— Minek?

Éva röviden válaszolt:

— Ne legyen olyan, mint ti! — aztán visszament a szobába.

Az öreg Vágó eloltotta a cigarettát és idegesen járkálni kezdett.

— Ő már pedig, teljesen hasonlít — kezdte magyarázni. — Emlékezzél csak a tavalyi húsvétra. Ugy berúgott tizenöt éves fejjel, hogy a mentők vitték el.

Éva a szobából kiabált, de nem jött az ajtóig:

— Mert ezt látta itthon. Kitől tanuljon jobbat?:

Az öreg nem válaszolt.

— Ugye erre egy szót sem tudsz felelni? Igen, így van ez — folytatta Éva. — Ha kérdezzünk valamit, mindig csak a nagy hallgatás. Belőle is egy részeges ember lesz — mondta Éva és újból megállt a szobaajtóban. — Veri majd a feleségét. Nem kerülheti el sorsát.

Lali felugrott:

— Nem akarok ilyen lenni!

A nagymama megfogta a kezét, de Lali kirántotta.

— Jól van kisfiam — próbálta csitítani.

— Gyűlölöm apát! — kiáltotta. — Te tehetsz erről! — mondta az apjának és a szeméből gyűlölet sugárzott.

Az öreg Vágó érezte a támadások veszélyét, védekezni akart.

— Az istenit a fajtátoknak! — kiabált mérgesen. — Mindnyájan ellenem vagytok? Mit képzeltek ti? — és kezével erőteljesen gesztikulált.

— Csak lassan! — próbálta Nusi néni nyugtatni az öreget.

— Ne szólj bele! — erősködött továbbra is az öreg. — Ez az én dolgom. Én vagyok az apjuk, majd én elintézem.

— Az igaz! — mondta csendesen Vágó Géza. — Maga az apánk, de szégelli az ember, hogy ilyen az apja.

— Fogjátok be a szátok. Itt én vagyok a családfő! — ordította. Valósággal dührohamot kapott. Gyűlölködő szemmel nézett Vágó Gézára, a fiára. Legszívesebben rátámadt volna, de érezte, most ellene van mindenki.

— Csak ezt ne mondtad volna — szólt halkabban Nusi néni. — Nem teszel te értünk semmit!

Az öreg toporzékolt mérgében, a nagymamát idegesítette a veszekedés.

Szeretett volna lefeküdni. Most evett, előtte bort ivott, az álmoság nagy súllyal nehezedett rá. Felállt az asztaltól, lassan az ajtóhoz ment, megfogta a kilincset, visszafordult.

— Pofa be! — mondta határozottan. — Az én házamban csend legyen!

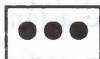
— Ez a vacak a magáé? — kérdezte kötözködve az öreg.

— Nekem legalább ez van!

— Már nem sokáig...

— Amig élek, nem veszitek el!

Kinyitotta az ajtót, beszéde határozott volt. Kéményen végignézett a döbönt arcokon és az esti szürkületben kibotorkált a vécére.

TARTALOM

<i>Ugratás</i>	5
<i>Revans</i>	15
<i>A kirekesztett</i>	31
<i>Az utolsó balhorog</i>	39
<i>Mellékvágány</i>	45
<i>A vasutas</i>	53
<i>Átutazóban</i>	67
<i>Találkozás</i>	77
<i>A hosszú futás</i>	87
<i>Szabadnap</i>	111
<i>Sodrásban</i>	123
<i>A vörshajú lány</i>	143
<i>Tomori utca 52.</i>	151

Nemzeti Kulturális Alap Irodalom és Könyv Szakmai Kollégium,
valamint az EFE Földmérési és Földrendezői Főiskolai Kar
támogatásával készült szerzői kiadás

jártam gimnáziumba, Nagybaracska; *Heves megye*: Verpelét, Abasár - ez a katonaság; *Pest megye*: Budapest - eszmélés, szemlélés, férfiasági nyiladozás, Vác; *Nógrád megye*: Nőtincs - több éves elmélyülés, Rétság; *Fejér megye*: Bicske, Székesfehérvár).

Foglalkozásomat tekintve voltam: segédmunkás, művezető, termelési programozó, tanácsai tisztviselő, újságíró, főiskolai titkár. Polgári szakmai végzettségem: igazgatás szervező.

Írtam számos novellát, irodalmi riportot, regényt, de az elmúlt időszak "vasutas módra" működött számomra. Egy-egy zöld jelzés után sárga, vagy éppen piros szemaforrt kaptam, sőt neves kiadói kecsegtetések után "mellékvágányon" dekkoltam évekig. Kudarcok és kesergések után nem keserített el semmi, mint egy jó "mérleg" jegyében született író, mérlegeltem a helyzetet.

Megíratlan írói anyagom garadában áll, erő, akarat kell hozzá, meg idő, amely az utóbbiakban ugyan fogyni látszik, azonban hitem töretlen, legalább ez maradt meg számomra. Már most tudom, köteteim sokasága nem fogja kiszorítani kedvenc íróim műveit könyvespolcomról, de a hármas követelményből, amit egy férfinak meg kell tenni, kettőt elvégeztem: ültettem fát, írtam egy kötetet, sajnos a gyermek nemzés kimaradt.

Kő-Szabó Imre

A szerző műveit tartalmazó antológiák:

Bemutakozás (1971 - Budapest)
Egy jelenlét részei (1984 - Székesfehérvár)
Szókimondás évada (1989 - Budapest)
Sínek monológja (1990 - Budapest)
Gondjainra bízva (1991 - Nyíregyháza)
Egy évtized (1992 - Budapest)
Házam, hazám, szerelmem (1993 - Budapest)
Visszhang antológia '95 (1994 - Eger)

ÁRA:FORINT

Most akkor mi van? Megveszed, kifizeted ezt a könyvet, vagy visszateszed, legfelülre, szépen odaigazítva éleit, sarkait az alatta várakozóéhoz?

Ha megsértett a tegezés, ne is töprengj tovább, ne latolgass, ne mérlegelj, tedd le, ez nem a te könyved, nem neked készült (legfeljebb ajándékba vihetnéd valakinek, de szoktál-e?). Igaz, írója rád is gondolt, mert ő olyan szertenéző fajta, mindenki fontos neki — még te is. De nem neked írta könyvét, nem is rólad. Kő-Szabó Imre ugyanis meglátott téged is, de legyintve elfordult. Magázódva nem tud szeretni, szeretet nélkül nem tud írni.

Romantikus volna? Nem gondolom. Inkább előre látó. Szerinte ismét a „munkástéma” a jövő, kuriózum lett a melósgyerekek lelke, igazi lett a perifériára csúszottak sorsa, a bűn és a bűnözők világa megint. Nem kell egyetérteni vele, de vitatkozni véleményével csak novellái ismeretében lehet. Ezért hát, ha mégsem riasztott el sem a tegezés, sem a beígért társadalmi helyszín, és úgy döntöttél, hazaviszed a könyvet (ne feledd kifizetni, ebből él nemcsak az író, de a nyomdász és a könyvtáros is!), akkor jó lelkiismeretet kíván olvasásához

a szerkesztő